Miesięcznik Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej • nr 11/210 • styczeń 2015

Wiadomości Uniwersyteckie

Spotkania świąteczne na UMCS

PL ISSN 1233-216X

Odnowienie doktoratu doc. dr. Jana Gurby

19 grudnia 2014 r.,
Fot. Robert Frączek

Kolegom i Przyjaciołom oraz uczestnikom uroczystości odnowienia mojego doktoratu serdecznie dziękuję za obecność.

Jan Gurba

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji:
pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5,
p. 1313, 20-031 Lublin
tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@ poczta.umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.lublin.pl

Redakcja: Ewa Kawałko-Marczuk (redaktor naczelny), Aneta Adamska, Agnieszka Gałczyńska, Magdalena Kozak-Siemińska

Współpracownicy: Monika Gabryś-Sławińska, Jolanta Jarzyńska, Jerzy Kasprzak, Konrad Koperwas, Eliza Kosieradzka, Wiaczesław Kostko, Beata Kozłowska, Urszula Lewartowicz, Piotr Majewski, Aneta Okuń, Monika Mielko-Remiszewska, Przemysław Mroczek, Monika Pańczyk, Sylwia Skotnicka, Krzysztof Trojnar, Iwona Wieleba

Okładka: Fot. Robert Frączek

Druk: Drukarnia Petit

Nakład: 630 egz.

Projekt graficzny i skład:
Idealit & Grzegorz Zychowicz,
info@idealit.pl, www.idealit.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Spis treści

Wydarzenia

Z życia Uczelni 4
Na Wydziałach 13

Kartka z kalendarza

Ku pamięci wybitnego archeologa . . . 17
„Sieciowe przypadki" UMCS. Od LASK do LubMAN 21
Kulisy powołania Wydziału Farmaceutycznego UMCS 26
Wydział Farmaceutyczny Uniwersytetu Medycznego w latach 1950–2014 28

Nauka i ludzie

Władze UMCS (1944–2016) 30
Na tropie zaginionych odkryć 32
Prawo handlowe 25 lat po transformacji ustrojowej 34
Nowy Zakład w Instytucie Ekonomii i Finansów 36
Debata „Wprowadzenie euro w Polsce. Dylematy i wyzwania" 37
Zjazd niemieckich i polskich historyków w Lipsku 38
„Innowacje w Praktyce" – wydarzenie na miarę XXI w. 40
Uczyć – czy nauczać? 41
Zbigniew Pastuszak redaktorem naczelnym IJMED 43
Prawo Pracy – historia i współczesność 44
Spotkanie historyków wczesnej Ameryki w UMCS 47
540. rocznica powstania województwa lubelskiego 48
Medycyna personalizowana. Genom – Architektura – Szkoła – Design 50
Dzieje archeologii uniwersyteckiej w Polsce. Czyli (już prawie) 70 lat archeologii w UMCS 52
Dni Języka Polskiego i Kultury w Piatigorsku 54
Semantyka i pragmatyka napojów alkoholowych 55
Apel Lubelskiego Centrum Dokumentacji Historii Sportu 57
Konflikt w Syrii – implikacje dla bezpieczeństwa międzynarodowego 58
EUROJOS X – o językowym obrazie świata w Puławach 59
UMCS na targach ENERGETICS . . . 60
Ukraina po wyborach 61
Bułgaria – tradycyjna i nowoczesna . . . 62
Marek Antoniusz – historia i tradycja 62

Sprawy studenckie

Spotkania z uczniami w szkołach ponadgimnazjalnych 63
Spotkania rekrutacyjne na Ukrainie 64
Przekazujemy radość, pomagając innym! 65
Z działalności ELSA Lublin 66
Spotkanie z twórcami spektaklu „Mistrz i Małgorzata" 68
I Forum Filologiczne Studentów i Doktorantów na Uniwersytecie Sofijskim 69
Dzień Gotycki w Instytucie Anglistyki UMCS 70
Konkurs „Od Licealisty do Finansisty" 71
GIS Day 2014 na UMCS 72

W świecie książek

Nowości wydawnicze Wydawnictwa UMCS 73
Lubelska Biblioteka Staropolska 76

Fot. Robert Frączek

Uroczysta promocja doktorów i doktorów habilitowanych

3 grudnia w Auli Uniwersyteckiej Wydziału Prawa i Administracji, z udziałem władz rektorskich, odbyła się uroczysta promocja 49 doktorów i 45 doktorów habilitowanych UMCS. W wydarzeniu udział wzięli także pracownicy i studenci UMCS oraz rodziny i przyjaciele promowanych osób. Uroczystość uświetnił występ Chóru Akademickiego UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej oraz Chóru Wydziału Artystycznego UMCS pod dyrekcją prof. Zofii Bernatowicz.

Fot. Robert Frączek

Z życia

Wigilia w CJKP

12 grudnia, już po raz 24., odbyła się uroczysta Wigilia Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS w Lublinie. W uroczystości – obok dyrekcji, pracowników i studentów CJKP – udział wzięli także zaproszeni goście, wśród których wymienić należy rektora Stanisława Michałowskiego, ks. abp. Stanisława Budzika, sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Tadeusza Sławeckiego, dziekana Wydziału Humanistycznego Roberta Litwińskiego, dyrektora Wydawnictwa UMCS Grzegorza Żuka oraz gości z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przedstawicieli władz Lublina i organizacji polonijnych.

W spotkaniu wzięło udział ponad 170 osób, w tym około 100 studentów cudzoziemców. Studenci CJKP to głównie osoby polskiego pochodzenia, w większości stypendyści Rządu RP. Najliczniejsze reprezentacje w tym roku akademickim przyjechały z Ukrainy i Białorusi, ale są też obecni przedstawiciele Kazachstanu, Rosji, Chin, Turcji i Dominikany. Znakomita większość to słuchacze tzw. roku „0", przygotowujący się w Centrum do podjęcia studiów w Polsce. Blisko 15 osób to słuchacze Podyplomowych Studiów Humanistycznych.

W imieniu gospodarzy zebranych przywitał dyrektor CJKP Jan Mazur. Istotą tego niezwykłego spotkania było podzielenie się opłatkiem i złożenie sobie życzeń, poprzedzone przemówieniem skierowanym do wszystkich zgromadzonych, a wygłoszonym przez ks. abp. Stanisława Budzika, a także spożycie tradycyjnej polskiej wieczerzy wigilijnej.

Zgromadzeni mieli możność obejrzenia tradycyjnych jasełek w wykonaniu studentów CJKP, przygotowanych pod kierunkiem Anny Barbary Karczmarczuk. Integralną częścią występu artystycznego był koncert kolęd w wykonaniu Chóru „Ponad Granicami" CJKP, przygotowany przez Jacka Brzezińskiego.

Chór zaśpiewał kilka polskich kolęd, ale w programie nie zabrakło także kolęd ukraińskich i rosyjskich, a znaną w całym świecie kolędę *Cicha noc* można było usłyszeć w siedmiu językach: po niemiecku, rosyjsku, angielsku, ukraińsku, hiszpańsku, białorusku i polsku. Gościnnie wystąpiła także grupa studentów UMCS (absolwentów CJKP) z Rumuńskiej Bukowiny, którzy – tak jak rok temu – rewelacyjnie zaśpiewali *a capella* kolędę *Paśli pasterze woły*. Tegoroczny Chór został też wzmocniony przez czworo przybyłych z Krakowa studentów UJ, a ubiegłorocznych absolwentów CJKP.

Tak jak rok temu Teatrowi i Chórowi „Ponad Granicami" CJKP UMCS akompaniowała na pianinie Tatiana Szulgina, studentka Podyplomowych Studiów Humanistycznych, a dodatkowo na skrzypcach – Roman Derdziuk – absolwent tychże Studiów.

Jasełka i występ Chóru zostały nagrodzone wielkimi brawami przez zgromadzone w stołówce Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego audytorium. Wieczór ten zapewne jeszcze na długo pozostanie zarówno w pamięci studentów cudzoziemców, jak i wszystkich innych osób.

Jacek Brzeziński
Anna Trębska-Kerntopf

Uczelni

Opracowała Ewa Kawałko-Marczuk

Koncert „Idą, idą Święta...”

16 grudnia w Chatce Żaka odbył się koncert pt. „Idą, idą Święta...”, zorganizowany przez ACK UMCS „Chatka Żaka” oraz Chór Akademicki UMCS im. J. Czerwińskiej. Wystąpili znani i cenieni wykonawcy: Piotr Selim, Tomasz Momot, Natalia Wilk, Michał Ostrowski oraz Chór Akademicki UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej pod dyrekcją prorektor Urszuli Bobryk. Koncertowi towarzyszyła wystawa pt. „Plakat Chóralny – Chór Akademicki UMCS”. W spotkaniu udział wziął rektor Stanisław Michałowski.

Wigilia Akademicka

Centrum Promocji UMCS, Zarząd Uczelniany Samorządu Studentów UMCS oraz Rada Osiedla Akademickiego po raz kolejny zorganizowali tradycyjną Wigilię Akademicką. Spotkanie w którym uczestniczyli: władze UMCS, studenci, pracownicy i sympatycy Uniwersytetu, odbyło się 18 grudnia na placu przed Domem Studenckim „Babilon”. Wieczorem w Chatce Żaka odbył się koncert świąteczny, podczas którego wystąpili studenci Wydziału Artystycznego UMCS oraz zespół Audiofeels.

Posiedzenie Senatu UMCS

Posiedzeniu Senatu UMCS 17 grudnia przewodniczył rektor Stanisław Michałowski. Obrady rozpoczęły się od uczczenia chwilą ciszy pamięci zmarłej Katarzyny Bukowskiej-Mazurek oraz – na wniosek dr. Józefa Kaczora, zastępcy przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” UMCS – ofiar masakry na Wybrzeżu podczas „Czarnego Czwartku (17 grudnia 1970 r.), a także pacyfikacji Kopalni „Wujek” (16 grudnia 1981 r.).

Później rektor pogratulował z okazji jubileuszu pracy zawodowej: prof. dr. hab. Wiesławowi A. Kamińskiemu, dr. hab. Zbigniewowi Pastuszakowi, prof. nadzw., dr. hab. Krzysztofowi Szymanowiczowi, prof. nadzw., prof. dr. hab. Andrzejowi Czernikiewiczowi, dr hab. Agnieszce Sitko-Lutek, prof. nadzw., prof. dr. hab. Wojciechowi Witkowskiemu, prof. dr. hab. Markowi Tchórzewskiemu, prof. dr. hab. Markowi Mądzikowi, prof. dr hab. Martynie Kandefer-Szerszeń, dr. hab. Krzysztofowi Skupieńskiemu, prof. nadzw., dr. hab. Andrzejowi Pleszczyńskiemu, prof. nadzw., prof. dr. hab. Zbigniewowi Hubickiemu, prof. dr. hab. Stanisławowi Prusowi, dr. hab. Jerzemu Matyjaskowi, prof. nadzw.

Następnie rektor przedstawił informację na temat działalności Kolegium Rektorskiego oraz plan działalności Uniwersytetu na rok 2015. Główne cele to: utrzymanie liczby studentów na poziomie z roku 2014, w tym cudzoziemców; zwiększenie liczby studentów na studiach płatnych; dostosowanie oferty dydaktycznej do potrzeb lokalnego i ogólnopolskiego rynku pracy; poszerzenie liczby kierunków studiów prowadzonych w językach obcych; poszerzanie współpracy z podmiotami zagranicznymi, w szczególności w zakresie działalności badawczej ▸

Jubileusz 70-lecia UMCS – list Rektora

Szanowni Państwo,

Miniony rok akademicki 2013/2014 był szczególnym czasem w życiu społeczności naszej Uczelni – obfitował w wiele wydarzeń związanych z 70-leciem istnienia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Chciałbym serdecznie podziękować wszystkim Pracownikom i wyrazić uznanie za zaangażowanie i trud włożony w przygotowanie obchodów jubileuszu UMCS.

Ten niezwykle ważny dla naszej społeczności akademickiej czas stał się okazją do wspomnień i refleksji nad przeszłością, teraźniejszością i przyszłością Uczelni, nad osiągnięciami naukowymi, dydaktycznymi, kulturalnymi oraz sportowymi naszej Alma Mater, a także do wyznaczania nowych celów. Wierzę też, że wszystkie podjęte przez nas działania przyczyniają się do jeszcze lepszej promocji Uniwersytetu i umocnienia jego pozytywnego wizerunku i pozycji w regionie, kraju oraz za granicą.

Życzę Państwu wielu sukcesów i satysfakcji w pracy zawodowej i powodzenia w życiu osobistym.

Z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. Stanisław Michałowski
Rektor UMCS

Fot. Aneta Adamska

Spotkanie z delegacją z Chin

9 grudnia rektor Stanisław Michałowski i prorektor Ryszard Dębicki spotkali się z delegacją z partnerskiej dla Lubelszczyzny Prowincji Henan w Chinach w celu przedstawienia oferty naukowej, edukacyjnej i biznesowej Uczelni oraz w celu nawiązania ewentualnej współpracy między UMCS a uczelniami z partnerskiego regionu, m.in. w zakresie wymiany studentów oraz wspólnych przedsięwzięć kulturalnych. Delegacja z Chin, która odwiedziła także Centrum Kultury i Sztuki Chińskiej He Shuifa UMCS, przyjechała do Lublina na zaproszenie marszałka województwa lubelskiego Sławomira Sosnowskiego.

Fot. Aneta Adamska

i dydaktycznej; współpraca z przedsiębiorcami, zwłaszcza z województwa lubelskiego; utworzenie spółki spin-off, której zadaniem będzie komercjalizacja wyników badań; zwiększenie skuteczności i efektywności pozyskiwania środków na finansowanie działalności badawczej; poprawa lub utrzymanie wyniku finansowego na poziomie nie niższym niż w roku poprzednim; zwiększenie efektywności i racjonalności wykorzystania majątku Uniwersytetu; współdziałanie z podmiotami zewnętrznymi krajowymi i zagranicznymi w zakresie dydaktyki, badań naukowych i działalności artystycznej; kontynuacja działań zmierzających do uzyskania wyższej kategorii naukowej przez Wydziały w kolejnej ocenie parametrycznej. Senatorowie jednogłośnie zgodzili się na wdrożenie powyższego planu.

W dalszej kolejności została przedstawiona informacja nt. zatrudnienia nauczycieli akademickich w roku 2013/2014. 132 nauczycieli akademickich uzyskało wyższy stopień naukowy lub awansowało na wyższe stanowiska, 27 – otrzymało wypowiedzenia z tytułu rotacji, z czego 19 zostało ponownie zatrudnionych jako nauczyciele akademiccy, 21 – przeszło na emeryturę, z czego 8 zostało ponownie zatrudnionych. W roku akademickim 2013/2014 stan zatrudnienia w grupie nauczycieli akademickich utrzymuje się na tym samym poziomie, co w roku poprzednim, na dzień 30.09.14 r. wynosił 1784 pracowników. W ciągu roku akademickiego 2013/2014 wzrosła liczba profesorów oraz asystentów, zmniejszyła się natomiast ogólna liczba adiunktów z doktoratem.

W dalszej kolejności Senatorowie UMCS zatwierdzili korektę planu rzeczowo-finansowego na rok 2015, zaproponowaną przez rektora.

Później Senat wyraził pozytywną opinię ws. koncepcji budowy ze środków pozauczelnianych domu studenckiego na terenie Miasteczka Akademickiego pomiędzy ul. L. Pagi a al. Kraśnicką, co związane jest ze zwiększającą się liczbą studentów z Ukrainy.

Senatorowie zgodzili się również na zbycie w trybie bezprzetargowym na rzecz Gminy Lublin gruntu pod kładką dla pieszych, zlokalizowaną nad ul. Sowińskiego. Dokładna powierzchnia gruntu związana z obsługą kładki zostanie określona i wydzielona zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zbycie nastąpi za cenę nie niższą niż wynikająca z aktualnego operatu szacunkowego.

Następnie Senat poparł wnioski Rad Wydziałów: Humanistycznego ws. zatrudnienia na stanowiskach profesorów nadzwyczajnych: dr hab. Marii Falskiej, dr. hab. Krzysztofa Kochanka oraz dr. hab. Dariusza Słapka; Ekonomicznego ws. zatrudnienia dr hab. Teresy Bednarczyk na stanowisku profesora nadzwyczajnego; Pedagogiki i Psychologii ws. zatrudnienia dr. hab. Piotra Brzozowskiego na stanowisku profesora nadzwyczajnego; Politologii ws. zatrudnienia prof. dr hab. Bożeny Dziemidok-Olszewskiej na stanowisku profesora zwyczajnego oraz dr. hab. Waldemara Parucha na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

W punkcie dotyczącym spraw bieżących znalazły się: zaproszenie na koncerty świąteczne oraz Wigilię Akademicką, a także na uroczystość odnowienia doktoratu doc. dr. Jana Gurby; informacja nt. zgłoszonych przez UMCS do NCN wniosków grantowych oraz stypendiach MNiSW dla studentów i doktorantów za osiągnięcia w nauce; przypomnienie przez dr. Józefa Kaczora uchwały Senatu Uczelni sprzed 33 lat, dotyczącej wprowadzenia stanu wojennego w Polsce, domagającej się prof. natychmiastowego uwolnienia zatrzymanych i internowanych profesorów oraz studentów.

Na koniec rektor Stanisław Michałowski złożył zebranym życzenia świąteczne i poinformował, że spotkanie noworocz-

ne odbędzie się 7 stycznia 2015 r. o godz. 14.00.

Magdalena Kozak-Siemińska
Rzecznik Prasowy UMCS

Odnowienie doktoratu doc. dr. Jana Gurby

19 grudnia w Auli im. prof. Kazimierza Myślińskiego na Wydziale Humanistycznym UMCS odbyła się uroczystość odnowienia doktoratu doc. dr. Jana Gurby w 50. rocznicę obrony pracy doktorskiej na Wydziale Humanistycznym UMCS. Wydarzenie zainicjowało jubileuszowy dla archeologii w UMCS rok 70-lecia istnienia.

Doc. dr Jan Gurba pełnił liczne funkcje w UMCS, był m.in. prodziekanem i dziekanem Wydziału Humanistycznego, dyrektorem Biblioteki Głównej, wicedyrektorem Instytutu Historii, kierował Zakładem i Katedrą Archeologii Polski. W dorobku ma ponad 1000 pozycji naukowych i popularyzatorskich, głównie dotyczących prehistorii Lubelszczyzny. Sylwetka Jubilata została przedstawiona Czytelnikom w artykule Haliny Taras, *Jubileusz 85-lecia urodzin doc. Jana Gurby*, „Wiadomości Uniwersyteckie", 2014, nr 6 (206), s. 40–42.

Kronika rektorska

1 grudnia – prorektor B. Hlibowicka-Węglarz wzięła udział w spotkaniu komitetu sterującego projektu „Europejski Uniwersytet Wschodni" (w ramach projektu Erasmus+, akcja kluczowa: Współpraca na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyki. Partnerstwa strategiczne).

2 grudnia – gośćmi prorektora R. Dębickiego byli I sekretarz Ambasady Federacji Rosyjskiej w Polsce Alexey Moshlyak oraz attaché Ambasady Federeacji Rosyjskiej w RP Ekaterina Glazova.

3 grudnia

– prorektor U. Bobryk wzięła udział w seminarium „Rekrutacja na studia od roku akademickiego 2015/2016 w kontekście zmian w systemie oświaty", zorganizowanym przez Instytut Problemów Współczesnej Cywilizacji im. M. Dietricha.

– prorektor R. Dębicki otworzył konferencję „UMCS IT Academic Day" na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki.

4 grudnia

– prorektor U. Bobryk uczestniczyła w pokazie *Golem* zorganizowanym przez słuchaczy Podyplomowych Studiów Animacji Komputerowej i Etiudy Filmowej, Chatkę Żaka i Inkubator Medialno-Artystyczny.

– prorektor A. Bereza wziął udział w gali wręczenia Nagrody „Rzeczpospolitej" im. J. Giedroycia w Bibliotece Narodowej w Warszawie.

5 grudnia

– rektor S. Michałowski otworzył konferencję „Status prawny komornika sądowego w Polsce. Egzekucja sądowa świadczeń pieniężnych (wybrane problemy)", zorganizowaną na Wydziale Prawa i Administracji UMCS.

– rektor S. Michałowski i prorektor U. Bobryk uczestniczyli w debacie „Wprowadzenie Euro w Polsce. Dylematy i wyzwania" na Wydziale Ekonomicznym UMCS.

– rektor S. Michałowski wziął udział w uroczystych obchodach Dnia Górnika, zorganizowanych przez Lubelski Węgiel „Bogdanka" w hali Targów Lublin.

– w Inkubatorze Medialno-Artystycznym zorganizowano otwarte spotkanie informacyjne dot. projektu „Ecotech Complex – Człowiek, Środowisko, Produkcja" oraz zjazd uczestników projektu SIMS (Science Infrastructure Management – Wsparcie Zarządzania Infrastrukturą Badawczą), w których udział wziął prorektor R. Dębicki.

8 grudnia – prorektor U. Bobryk wzięła udział w uroczysto- ▸

Fot. Wiaczesław Kostko

Wieczory Literackie – spotkanie z Krzysztofem Mroziewiczem

11 grudnia odbyło się kolejne spotkanie z cyklu „Wieczory Literackie", którego gościem był red. Krzysztof Mroziewicz – dziennikarz, komentator spraw międzynarodowych w prasie, radiu i telewizji, korespondent wojenny w Nikaragui, Afganistanie, Ambasador Polski w Indiach, Nepalu i Sri Lance (1996–2001). Autor książek: *Ucieczka do Indii*, *Dziennikarz w globalnej wiosce*, *Kabul w okresie postu*, *Syberia: wzdłuż Jeniseju*, *Moc, niemoc, przemoc*, *Ekstazja. Podróże z Afrodytą*, *Czas pluskiew*, *Korespondent, czyli jak opisać pełzający koniec świata*, *Pastwisko świętych byków*.

Fot. Wiaczesław Kostko

Fot. Aneta Adamska

Umowa UMCS i Herbapol--Lublin SA

15 grudnia podpisane zostało porozumienie o współpracy pomiędzy UMCS i Spółką Herbapol-Lublin SA, mające na celu m.in. organizację praktyk i staży studenckich, w szczególności dla studentów kierunków zarządzanie oraz logistyka, a także współpracę naukową i dydaktyczną polegającą na włączeniu przedstawicieli praktyki gospodarczej w procesy dydaktyczne WE oraz realizację projektów doradczych przez pracowników Wydziału dla Spółki.

Fot. Aneta Adamska

ści 96. rocznicy powstania KUL połączonej z wręczeniem Złotego Dyplomu kard. Kurtowi Kochowi, przewodniczącemu Papieskiej Rady ds. Popierania Jedności Chrześcijan.

9 grudnia

– prorektor R. Dębicki uczestniczył w konferencji „Stan obecny i perspektywy poszukiwań niekonwencjonalnych złóż węglowodorów w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem Lubelszczyzny", zorganizowanej przez Naczelną Organizację Techniczną w Lublinie.

– prorektor R. Dębicki wziął udział w posiedzeniu rady nadzorczej Lubmana.

10 grudnia

– prorektor U. Bobryk kibicowała uczestnikom II edycji sztafety pływackiej na dystansie 71x25m w Centrum Kultury Fizycznej UMCS.

– prorektor R. Dębicki wziął udział w posiedzeniu Komitetu sterującego Konsorcjum Ecotech.

11 grudnia

– prorektor B. Hlibowicka-Węglarz uczestniczyła w konferencji „Aleksander Gardawski – badacz nie tylko początków dziejów Lublina", inaugurującej cykl wydarzeń w ramach jubileuszu 700-lecia Lublina.

– prorektor R. Dębicki otworzył konferencję „Protest and Persuasion: Writing, Print, Speech and Performance in Early American and the Atlantic World", zorganizowaną w dn. 11–13 grudnia na Wydziale Humanistycznym.

– prorektor R. Dębicki wziął udział w konwersatorium prof. Marka Przybylskiego (AGH) pt. „Nanostruktury magnetyczne: skutki ograniczenia ruchu elektronów" w Instytucie Fizyki.

12 grudnia

– prorektorzy B. Hlibowicka-Węglarz i R. Dębicki wzięli udział w jubileuszu 5-lecia Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS.

– prorektor U. Bobryk wzięła udział w spotkaniu wigilijnym organizowanym przez Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych Alter Idem UMCS.

– prorektor R. Dębicki uczestniczył w konferencji „Wąwozy i suche doliny Lublina – potencjał i zagrożenia"

– prorektorzy U. Bobryk i R. Dębicki wzięli udział w koncercie otwierającym XXIV Międzynarodowy Festiwal Muzyki Ludowej Mikołajki Folkowe, zorganizowany w ACK UMCS „Chatka Żaka".

16 grudnia – prorektor R. Dębicki wziął udział w spotkaniu opłatkowym partnerów Lubelskiego Partnerstwa Publiczno-Społecznego, Członków Klubu Pracodawców i Miejskiej Rady Zatrudnienia, zorganizowanym przez Miejski Urząd Pracy w Lublinie.

17 grudnia

– gościem prorektor B. Hlibowickiej-Weglarz była dr Jaqueline Russczyk z Instituto Federal de Educação, Ciência e Tecnologia de Santa Catarina, Campus Chapecó (Brazylia), która w Centrum Języka Portugalskiego wygłosiła wykład nt. współczesnej młodzieży w Brazylii.

– prorektor R. Dębicki wziął udział w opłatku i koncercie kolęd Zespołu Tańca Ludowego UMCS.

19 grudnia – rektor S. Michałowski wziął udział w uroczystości zakończenia misji dyplomatycznej konsula Ukrainy w Lublinie Iwana Hrycaka.

19–20 grudnia – prorektor B. Hlibowicka-Węglarz wzięła udział w obradach Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej w Ciążeniu.

22 grudnia – rektor S. Michałowski i prorektor B. Hlibowicka-Węglarz, na zaproszenie prezydenta Krzysztofa Żuka, wzięli udział w spotkaniu opłatkowym w Trybunale Koronnym.

Fot. Robert Frączek

Wizyta prezydenta Ukrainy w Lublinie

18 grudnia prezydent Ukrainy Petro Poroszenko wraz z delegacją władz ukraińskich odwiedził Lublin. Spotkał się z ukraińskimi i polskimi studentami kształcącymi się na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej i innych uczelniach, przedstawicielami środowiska akademickiego i kulturalnego Lublina oraz regionu, władz i licznych organizacji współpracujących z Ukrainą.

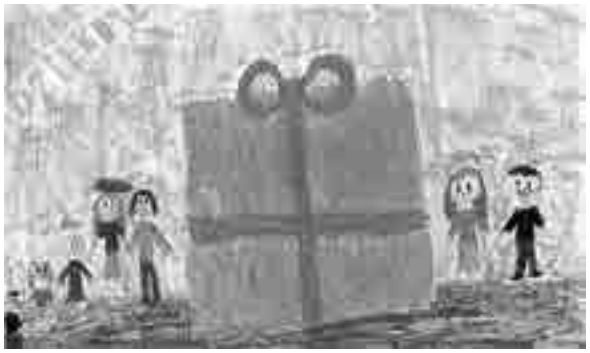
Podczas wizyty w Centrum Kultury powiedział, że „brama do Europy znajduje się w Lublinie". Nawiązując do tych słów, rektor Stanisław Michałowski dodał, że UMCS „uchyla te wrota", bowiem na naszej Uczelni kształci się obecnie blisko tysiąc studentów z Ukrainy, którzy mogą korzystać z bogatej oferty dydaktycznej oraz aktywnie włączać się w wiele realizowanych tu inicjatyw. Rektor UMCS podkreślił też, że nasza Uczelnia może pomóc w wykształceniu nowej kadry administracyjnej tego kraju.

Lublin był jedynym, poza Warszawą, polskim miastem, które odwiedził podczas tej wizyty prezydent Petro Poroszenko.

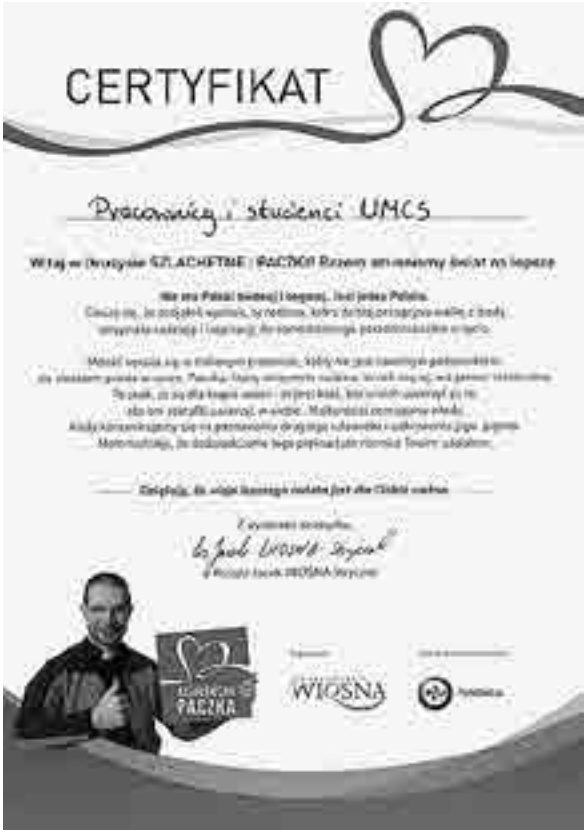
Fot. Robert Frączek

Szlachetna Paczka na UMCS

W grudniu Pracownicy i Studenci Uniwersytetu, w ramach ogólnopolskiej akcji Szlachetna Paczka, wspólnie przygotowali prezenty dla Rodziny z czwórką dzieci z Lublina, do której przekazaliśmy blisko 30 paczek. Wolontariuszka, która przekazywała je Rodzinie, powiedziała nam: „Kiedy wnosiliśmy paczki, dziewczynki już od progu powitały nas z ogromnym uśmiechem, a kiedy przynosiliśmy kolejne pudła, wykrzykiwały radośnie do mamy »Mamo, mamo spójrz! Jeszcze jedna paczka!«. Na koniec mama złapała się za głowę i powiedziała, że to chyba najszczęśliwszy dzień w jej życiu, oraz że w życiu by się czegoś takiego nie spodziewała. Dodała także ze łzami w oczach, że już się bała, że nie będzie miała za co przygotować świąt, a już na pewno nie miałaby za co kupić dzieciom prezentów". Rodzina podziękowała za okazaną pomoc i złożyła darczyńcom życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia. Do życzeń dołączyła laurki wykonane przez dzieci.

Centrum Promocji, koordynator akcji, dziękuje wszystkim,

którzy wsparli Szlachetną Paczkę na UMCS, za okazane wsparcie i tak duże zainteresowanie tą inicjatywą.

Nasze Sukcesy

Ambasadorzy LKB 2014. Prorektor B. Hlibowicka-Węglarz – trzecia od prawej

Prorektor B. Hlibowicka-Węglarz Ambasadorem LKB 2014

Prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz, konsul honorowy Brazylii w Lublinie została Ambasadorem Lubelskiego Klubu Biznesu 2014. Tytuł ten otrzymała za zaangażowanie w rozwój kontaktów międzynarodowych promujących Lubelszczyznę na rynkach Brazylii, Portugalii i Angoli. Uroczystość odbyła się 4 grudnia podczas Gali Lubelskiego Klubu Biznesu. W spotkaniu udział wziął także rektor Stanisław Michałowski.

Tytuły Ambasadorów Lubelskiego Klubu Biznesu 2014 otrzymali także: ambasador Brazylii w Polsce Domingos Culolo, rektor Politechniki Lubelskiej Piotr Kacejko, prezes zarządu Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny Henryk Łucjan oraz prezes zarządu i dyrektor firmy Mostostal Puławy S.A. Tadeusz Rybak.

Prof. D. Słapek wyróżniony medalem PKA

15 grudnia w Centrum Olimpijskim w Warszawie dr. hab. Dariusz Słapek, kierownik Zakładu Historii Starożytnej i dyrektor Instytutu Historii UMCS otrzymał medal „XXX lat Polskiej Akademii Olimpijskiej" za „pracę włożoną w krzewienie idei olimpijskiej". Uroczystość wręczenia medali była częścią obchodów 95. rocznicy powstania Polskiego Komitetu Olimpijskiego. PAO została powołana do życia w 1984 r. jako organ społeczny PKOl. Głównym zadaniem tej organizacji, skupiającej czołowych polskich uczonych, działaczy i publicystów, jest rozwijanie oraz popularyzacja badań nad olimpizmem, m.in. poprzez organizowanie konferencji, wystaw czy wspieranie wydawnictw poświęconych tej problematyce.

Sukces prof. A Kidyby

Minister Gospodarki przyznał prof. Andrzejowi Kidybie stopień generalnego dyrektora górniczego III stopnia, co jest odpowiednikiem generała brygady w wojsku. Prof. A. Kidyba jest członkiem Rady Dyrektorów KGHM International z siedzibą w Vancouver.

Archiwum prywatne

Prof. Janusz Łosowski – drugi od lewej

Nagroda Studiów Źródłoznawczych dla prof. J. Łosowskiego

5 grudnia prof. dr hab. Janusz Łosowski z Zakładu Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii został wyróżniony przez Jury Nagrody „Studiów Źródłoznawczych" im. Stefana Krzysztofa Kuczyńskiego III Nagrodą w kategorii prace ze źródłoznawstwa i nauk pomocniczych historii za książkę *Dokumentacja w życiu chłopów w okresie staropolskim. Studium z dziejów kultury*, Lublin 2013, ss. 400. Celem nagrody jest promowanie polskich badań w zakresie nauk pomocniczych historii, źródłoznawstwa oraz edycji źródeł historycznych. W swej pracy prof. J. Łosowski podjął pomijaną do tej pory przez badaczy dziejów wsi problematykę posługiwania się dokumentami przez niepiśmiennych chłopów w okresie staropolskim. Starali się oni o ich sporządzenie, po otrzymaniu przechowywali je przez wiele lat, a gdy zaszła taka konieczność, okazywali przed sądami. Autor potraktował wykorzystywanie dokumentów nie tylko jako czynność prawną, ale także jako przejaw kultury. Czynnikiem, który nadawał kulturowe znaczenie tego rodzaju działaniom, była świadomość dokumentacyjna chłopów. Jej najważniejszy element stanowiło przekonanie o szczególnej wartości pisemnych świadectw oraz ich praktycznej użyteczności dowodowej.

Archiwum prywatne

Wręczenie nagrody

Nagroda Akademii Rumuńskiej dla prof. G. Jawora

Akademia Rumuńska jest centralną instytucją naukową tego państwa, działającą nieprzerwanie od 1866 r. Składa się z 14 sekcji, zaś każda z nich ma rozrzucone po całym kraju oddziały. Największa jest Sekcja Nauk Historycznych i Archeologii, w jej skład wchodzi 15 instytutów badawczych i 11 komisji, a także liczne rady naukowe i stowarzyszenia.

Corocznie każda z sekcji przyznaje kilka równorzędnych nagród, których nazwy upamiętniają wybitnych rumuńskich uczonych. Nagradzane są książki naukowe po dwóch latach od ich opublikowania (w tym roku za 2012 r.). Sekcja literaturoznawcza premiuje także dzieła literackie.

19 grudnia odbyła się uroczystość, która zgromadziła członków Akademii Rumuńskiej, laureatów nagród z poszczególnych sekcji, ich rodziny i przyjaciół. Ze względu na nagrodę przyznaną prof. Grzegorzowi Jaworowi udział w niej wziął także Ambasador RP w Rumunii Marek Szczygieł. Uroczystości przewodniczył Prezydent Akademii Rumuńskiej prof. Ionel-Valentin Vlad, zaś nagrody Sekcji Nauk Historycznych i Archeologii wręczał prof. Alexandru Vulpe.

Prof. G. Jawor został uhonorowany nagrodą Dimitru Onciula (1856–1923), wybitnego mediewisty i badacza etnogenezy narodu rumuńskiego za książkę *Aşezările de drept valah şi locuitorii lor din Rutenia Roşie în Evul Mediu târziu* (Osady prawa wołoskiego i ich mieszkańcy a Rusi Czerwonej w późnym średniowieczu), opublikowaną w Jassach w 2012 r.

Cudzoziemcy tylko sporadycznie są nagradzani przez Akademię Rumuńską, a prof. G. Jawor był jedynym, który w tym roku dostąpił tego zaszczytu. Tym bardziej więc jego praca naukowa zasługuje na uznanie i przynosi zaszczyt środowisku polskich historyków-mediewistów.

Cristian Bobicescu, ***Akademia Rumuńska, Bukareszt***

Wyniki konkursu „Rozwój Polskich Uczelni”

26 listopada Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, pełniąca rolę Operatora Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego (FSS), ogłosiła wyniki konkursu „Rozwój Polskich Uczelni”. Na liście projektów zatwierdzonych do dofinansowania znalazły się: „Studia podyplomowe – Prawne instrumenty ochrony środowiska” (planowany do realizacji na Wydziale Prawa i Administracji) oraz „Dziennikarstwo ekologiczne – nowa jakość w edukacji medialnej” (planowany do realizacji na Wydziale Politologii). Na III miejscu listy rezerwowej projektów do dofinansowania znalazł się projekt „Środowisko naturalne – nowa perspektywa programu kierunku stosunki międzynarodowe w języku angielskim”.

Lista stypendystów MNiSW 2014/2015

16 studentów i 1 doktorant UMCS otrzymało Stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia w roku akademickim 2014/2015: Bolesta Łukasz (prawo), Chojnacki Michał (biotechnologia), Chról Emil (filologia), Gołębiowska Jagoda Emilia (grafika), Kostrzewa Marta (filologia polska), Krukowska Paulina (prawo), Lech Magdalena (finanse i rachunkowość), Mielnik Hubert (prawo), Mikiciuk Anna (filologia), Ożga Milena (chemia), Pięt Mateusz (biotechnologia), Powroźnik Ewelina (historia), Siuda Karolina (chemia), Starosielec Magdalena (biotechnologia), Zając Adrian (biotechnologia), Zubik Damian (filologia polska) oraz Kowalczyk Maciej (nauki chemiczne).

Ordery i odznaczenia przyznane Pracownikom UMCS w 2014 r.

Oprac. Centrum Kadrowo-Płacowe

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski

- prof. dr hab. Stanisław Grabias, Wydział Humanistyczny
- prof. dr hab. Andrzej Kokowski, Wydział Humanistyczny
- prof. dr hab. Marian Harasimiuk, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Złoty Krzyż Zasługi

- dr hab. Marzena Bernatowicz, Wydział Artystyczny
- prof. dr hab. Maria Łanczont, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej
- dr hab. Tomasz Woźniak, Wydział Humanistyczny

Srebrny Krzyż Zasługi

- dr hab. Beata Jeżyńska, Wydział Prawa i Administracji

Brązowy Krzyż Zasługi

- dr Radosław Bomba, Wydział Humanistyczny
- dr hab. Ireneusz Łuć, Wydział Humanistyczny
- dr Halina Rycyk-Sztajdel, Wydział Humanistyczny

Medal Złoty za Długoletnią Służbę

- mgr Maria Bąk, Wydział Humanistyczny
- dr Jerzy Baruk, Wydział Ekonomiczny
- dr hab. Małgorzata Dolińska, Wydział Ekonomiczny
- prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska, Wydział Humanistyczny
- mgr Zofia Komosa, Wydział Chemii
- dr hab. Andrzej Korybski, Wydział Prawa i Administracji
- dr hab. Anna Krzyżanowska, Wydział Humanistyczny
- mgr Janina Nowak, Wydział Chemii
- dr hab. Zofia Palak, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- dr Krzysztof Pałka, Wydział Biologii i Biotechnologii
- dr hab. Teresa Parczewska, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- dr Dorota Sieńko, Wydział Chemii
- dr Teresa Sokołowska-Dzioba, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- mgr Mirosław Stróżak, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki
- mgr Teresa Szałata, Biblioteka Główna
- mgr Witold Trojanowski, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki
- dr Romuald Tarasiuk, Wydział Artystyczny
- dr Barbara Wojciechowska-Charlak, Wydział ▸

Pedagogiki i Psychologii
- dr Andrzej Żuk, Wydział Ekonomiczny
- Stanisław Żydek, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Medal Srebrny za Długoletnią Służbę

- dr Stanisław Chmiel, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej
- mgr Małgorzata Chmielewska, Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych
- mgr Dariusz Chojna, Biblioteka Główna
- dr hab. Cezary Domański, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- mgr inż. Katarzyna Drzewicka-Mazur, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- dr Ewa Gajuś-Lankamer, Wydział Biologii i Biotechnologii
- mgr Piotr Gomoła, Biblioteka Główna
- dr hab. Dariusz Kubinowski, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- dr Elwira Samonek-Miciuk, Wydział Biologii i Biotechnologii
- mgr Eliza Molestak, Wydział Biologii i Biotechnologii
- dr hab. Krzysztof Nieszporek, Wydział Chemii
- mgr Ewa Orłowska, Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych
- dr Przemysław Podkościelny, Wydział Chemii
- dr hab. Ryszard Zdyb, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Medal Brązowy za Długoletnią Służbę

- mgr Beata Białek-Boczek, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- dr Agnieszka Gozdek, Wydział Humanistyczny
- dr Anna Korzeniowska, Wydział Ekonomiczny
- dr Bartosz Liżewski, Wydział Prawa i Administracji
- dr hab. Radosław Mącik, Wydział Ekonomiczny
- dr Marta Michaluk, Wydział Humanistyczny
- dr Bożena Mierzwa, Wydział Biologii i Biotechnologii
- mgr Jolanta Misiur, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- mgr Joanna Paczos, Wydział Humanistyczny
- dr Małgorzata Samujło, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- dr Ewa Skwarek, Wydział Chemii
- dr Marta Wójcicka, Wydział Humanistyczny
- mgr Edyta Załubiniak, Wydział Humanistyczny
- dr hab. Anna Ziębińska-Witek, Wydział Humanistyczny
- dr Piotr Złotkowski, Wydział Humanistyczny
- mgr Monika Żuraw, Biblioteka Główna

Medal Komisji Edukacji Narodowej

- prof. dr hab. Andrzej Baran, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki
- dr Stanisław Barć, Wydział Politologii
- dr Ewa Białek, Wydział Humanistyczny
- dr hab. Aneta Borkowska, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- dr hab. Robert Bubczyk, Wydział Humanistyczny
- dr Małgorzata Centner-Guz, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- prof. dr hab. Maria Chodkowska, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- dr Anna Choma-Suwała, Wydział Humanistyczny
- mgr Wojciech Dankiewicz, Centrum Kultury Fizycznej
- dr Ewa Dunaj-Kozakow, Wydział Humanistyczny
- dr Renata Gozdecka, Wydział Artystyczny
- mgr Barbara Górecka, Wydział Politologii
- prof. dr hab. Andrzej Góźdź, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki
- prof. dr hab. Wiesław Gruszecki, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki
- dr Monika Hułas-Stasiak, Wydział Biologii i Biotechnologii
- prof. dr hab. Mieczysław Jałochowski, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki
- dr hab. Monika Janczarek, Wydział Biologii i Biotechnologii
- dr Magdalena Jaszek, Wydział Biologii i Biotechnologii
- mgr Iwona Kandzierska, Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych
- dr hab. Andrzej Kapusta, Wydział Filozofii i Socjologii
- dr hab. Zdzisław Kazanowski, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- dr Alicja Kaźmierak, Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych
- prof. dr hab. Janusz Kirenko, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- prof. dr hab. Marek Majdan, Wydział Chemii
- dr Urszula Majer-Baranowska, Wydział Humanistyczny
- dr Edyta Manasterska-Wiącek, Wydział Humanistyczny
- dr hab. Roman Paduch, Wydział Biologii i Biotechnologii
- dr hab. Dorota Pankowska, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- dr hab. Irena Pidek, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej
- dr Anna Prokopiak, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- prof. dr hab. Marek Rogatko, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki
- dr hab. Alicja Snoch-Pawłowska, Wydział Artystyczny
- dr Bogdan Tarasiuk, Wydział Chemii
- prof. dr hab. Teresa Urbanik-Sypniewska, Wydział Biologii i Biotechnologii
- dr Cecylia Wardak, Wydział Chemii
- dr hab. Agnieszka Weiner, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- dr Renata Wiechnik, Wydział Pedagogiki i Psychologii
- dr hab. Małgorzata Wiśniewska, Wydział Chemii
- dr Wiesława Wołodkiewicz, Wydział Chemii
- dr Anna Wójcik, Wydział Biologii i Biotechnologii
- dr hab. Natasza Ziółkowska-Kurczuk, Wydział Politologii

Na Wydziałach

Wydział Biologii i Biotechnologii

Habilitacje

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 10 grudnia podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia dr. Piotrowi Sugierowi, adiunktowi Zakładu Ekologii. Dr Piotr Sugier przedłożył w postępowaniu habilitacyjnym jako istotne osiągnięcie naukowe monografię *Ecological Processes and Properties of Excavated Peatlands of Eastern Poland*. Uchwałę popierającą wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr. Piotrowi Sugierowi przedłożyła Komisja Habilitacyjna w składzie: prof. dr hab. Józef Szmeja (przewodniczący), dr hab. Krystyna Winiarczyk (sekretarz), recenzenci: prof. dr hab. Stanisław Kłosowski, prof. dr hab. Czesław Hołdyński, prof. dr hab. Wiesław Mułenko, członkowie: dr hab. Piotr Szkudlarz, prof. dr hab. Bernard Staniec.

Wydział Chemii

Habilitacje

Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu 15 grudnia podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia dr Dorocie Wianowskiej, adiunktowi z Zakładu Metod Chromatograficznych. Dr Dorota Wianowska przedłożyła w postępowaniu habilitacyjnym jako istotne osiągnięcie naukowe cykl 17 oryginalnych prac naukowych pt. *Zastosowanie ciśnieniowej ekstrakcji cieczą w chromatograficznej analizie drugorzędowych matabolitów roślinnych – blaski i cienie techniki PLE*. Recenzenci: prof. dr hab. inż. Maciej Jarosz (Politechnika Warszawska), prof. dr hab. inż. Agata Kot-Wasik (Politechnika Gdańska), prof. dr hab. Wiesław Wasiak (UAM, Poznań).

Doktoraty

12 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Antoniak-Jurak. Temat: „Katalizatory Co-Mo promotorowane alkaliami na nośnikach glinowych i węglowych dla procesów konwersji CO z parą wodną gazów zasiarczonych". Promotor: prof. dr hab. Janusz Ryczkowski. Recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Karpiński (Instytut Chemii Fizycznej PAN, Warszawa), prof. dr hab. Tadeusz Borowiecki (UMCS).

Goście

W dniach 1–5 grudnia Wydziale Chemii UMCS gościł prof. Zisis Vryzas z Democritus University of Thrace, Department of Agricultural Development, Grecja. Celem przyjazdu była współpraca naukowa oraz wymiana doświadczeń w zakresie ekotoksykologicznych testów dla mikroorganizmów oraz charakterystyki zanieczyszczeń organicznych.

Wyjazdy zagraniczne

Prof. dr hab. Krzysztof Woliński z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 29 listopada 2014 – 2 stycznia 2015 uczestniczył w badaniach naukowych dotyczących wymuszonych zmian strukturalnych w molekułach, University of Arkansas, USA.

Prof. dr hab. Ryszard Dobrowolski (Zakład Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej) oraz doktoranci Wydziału Chemii mgr Dawid Myśliwiec, mgr Katarzyna Bernacik, mgr Aleksandra Bogusz, mgr Marzena Cejner, mgr Joanna Szewczyk w dniach 10–12 grudnia uczestniczyli w uroczystej ceremonii wręczenia dyplomów absolwentom konsorcjum „Measurement Science in Chemistry", Institute for Reference Materials and Measurements Geel, Belgia.

Wydział Filozofii i Socjologii

Spotkania

24 listopada na Wydziale Filozofii i Socjologii odbyło się pierwsze spotkanie warsztatowe w ramach projektu: „Polish female migrants and their families – a study of care deficit". Celem spotkania była praca nad narzędziem badawczym dla różnych grup respondentów. Wywiady zostaną przeprowadzone w Polsce i mają dotyczyć kwestii opieki nad rodzicami i dziadkami kobiet wyjeżdżających do pracy w Norwegii. Projekt realizowany jest w Zakładzie Socjologii Ogólnej i Badań nad Migracjami UMCS w partnerstwie z University of Bergen, Faculty of Social.

10 grudnia odbyło się spotkanie naukowe Polskiego Towarzystwa Socjologicznego o. Lubelski, na którym dr Mirosław Szumiło wygłosił referat pt. „Elita władzy w Polsce 1944–1980".

17 grudnia prof. Tadeusz Szkołut wygłosił w lubelskiej Galerii Labirynt odczyt pt. „Gianni Vattimo:

przyszłość sztuki w kulturze późnej nowoczesności", w ramach cyklu: „Sztuka i filozofia".

Goście

W dniach 15–17 grudnia w Instytucie Filozofii gościł prof. dr hab. Adam Grzeliński (Instytut Filozofii UMK w Toruniu) – historyk filozofii, specjalizujący się w filozofii brytyjskiej XVIII w., autor monografii *Angielski spór o istotę piękna Koncepcje estetyczne Shaftesbury'ego i Burke'a* (2001), *Kategorie 'podmiotu' i 'przedmiotu' w Dawida Hume'a nauce o ludzkiej naturze* (2005) oraz *Człowiek i duch nieskończony. Immaterializm George'a Berkeleya* (2010), a także tłumacz literatury filozoficznej: Shaftesbury'ego, Hume'a, Berkeleya, Newtona, Jamesa, Santayany i in. Prof. Grzeliński wykłosił cykl wykładów nt. filozofii Shaftesbury'ego, Berkeley'a i Hume'a. Wykłady odbywały się w ramach współpracy Instytutu Filozofii UMK z Instytutem Filozofii UMCS.

16 grudnia na Wydziale Filozofii i Socjologii odbył się gościnny wykład prof. Witolda Jacórzyńskiego (Centro de Investigaciones y Estudios Superiores en Antropología Social. Golfo. Meksyk) pt. „Szamanizm i doświadczenia psychodeliczne w kulturach szamańskich Meksyku", zorganizowany przez Zakład Etyki UMCS.

Konferencje

Dr hab. Paweł Bytniewski z Zakładu Antropologii Kulturowej uczestniczył w dniach 16–17 grudnia w sympozjum z okazji 30. rocznicy śmierci Michela Foucaulta, pt. „Pamiętać Foucaulta. Władza, wiedza, opór we współczesnej refleksji badawczej", z wystąpieniem „»Reżimy prawdy« i »reżimy fikcji« – Foucault o związkach sztuki z nauką". Organizatorem Sympozjum był Zakład Badań Komunikacji Społecznej i Katedra Pedagogiki Społecznej UŁ.

Wydział Humanistyczny

Habilitacje

3 grudnia dr Mariusz Ausz (Instytut Historii) uzyskał tytuł doktora habilitowanego w zakresie historii. Tytuł rozprawy: *Odbudowa polskiej prowincji pijarów. Działalność wychowawczo-edukacyjna zakonu w latach 1873–1918*. Recenzenci: prof. dr hab. Janusz Rulka (KPSW w Bydgoszczy), prof. dr hab. Leszek Zasztowt (UW), o. prof. dr hab. Roland Prejs (KUL), dr hab. Kazimierz Puchowski, prof. nadzw. (UG).

17 grudnia dr Marta Wójcicka (Instytut Kulturoznawstwa) uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie językoznawstwa. Osiągnięcie naukowe: monografia *Pamięć zbiorowa a tekst ustny*. Recenzenci: prof. dr hab. Anna Tyrpa (PAN), dr hab. Ewa Masłowska (PAN), dr hab. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, prof. nadzw. (UMCS).

17 grudnia dr Katarzyna Smyk (Instytut Kulturoznawstwa) uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie językoznawstwa. Osiągnięcie naukowe: cykl publikacji *Droga w kulturze tradycyjnej i współczesnej – semantyka, obraz świata, wartości*. Recenzenci: prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska (UMCS), dr hab. Marzena Marczewska (UJK), dr hab. Eliza Grzelak, prof. nadzw. (UAM).

Doktoraty

4 grudnia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Oleny Lytovki. Temat: „The Uncanny House in Elizabeth Bowen`s Fiction". Promotor: dr hab. Wojciech Nowicki, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: dr hab. Marek Błaszczak, prof. nadzw. (UO), dr hab. Anna Kędra-Kardela (UMCS).

Konferencje

W dniach 20–21 listopada prof. dr hab. Małgorzata Willaume z Zakładu Historii XIX w. wzięła udział w międzynarodowej interdyscyplinarnej konferencji polonijnej „Wschodnie i zachodnie emigracyjne szlaki Polaków. Ślady polonijnej obecności w kulturach świata – dziedzictwo duchowe: kulturowe i cywilizacyjne", zorganizowanej przez Instytut Wschodni UAM w Poznaniu. Wygłosiła referat „Przez Turcję do Europy. Polskie szlaki łączności z krajem (1795–1945)".

W dniach 25–27 listopada prof. William Sullivan wziął udział w konferencji CMEP 2014 i wygłosił wykład pt. „The place of language in verbal communication".

W dniach 7–9 grudnia dr Tomasz Dzieńkowski z Instytutu Archeologii wziął udział w międzynarodowej (Polska, Ukraina, Serbia) konferencji historyczno-archeologicznej zorganizowanej we Lwowie pt. „Król Daniel: spuścizna kulturowa i państwotwórcza jego epoki" i wygłosił referat „Rozwój przestrzenny Chełma w czasach Daniela Romanowicza w świetle badań archeologicznych".

13 grudnia dr Marek Florek z Instytutu Archeologii wygłosił referat „Brzezie koło Opatowa i jego właściciele w średniowieczu i czasach nowożytnych" na konferencji „Średniowieczna bulla Jana XXIII odkryta w Brzeziu koło Opatowa", zorganizowanej przez Muzeum Diecezjalne „Dom Długosza" w Sandomierzu.

Rozważania o komunikacji międzyludzkiej

W dniach 10–12 kwietnia 2014 r. odbyła się IV Międzynarodowa Konferencja Pragmalingwistyczna „Komunikacja międzyludzka. Leksyka. Semantyka. Pragmatyka", zorganizowana przez Zakład Języków i Kultur Słowiańskich oraz Koło Naukowe Slawistów Uniwersytetu Szczecińskiego w Pobierowie nad Bałtykiem. Konferencję otworzyła Dziekan Wy-

działu Humanistycznego Usz prof. dr hab. E. Komorowska w towarzystwie Komitetu Organizacyjnego – dr A. Krzanowskiej, dr D. Dziadosz, dr K. Kondzioły-Piech i mgr A. Ochrymowicz. Referaty wygłaszali naukowcy i doktoranci z Polski, Niemiec, Szwecji, Słowacji i Ukrainy.

UMCS reprezentowali pracownicy Instytutu Filologii Słowiańskiej Dr L. Mikrut wygłosił referat „Porozumiewanie się pilota wycieczek zagranicznych bez znajomości języka rozmówcy" i przewodniczył obradom jednej z sekcji. Omówił możliwości zaistnienia komunikacji werbalnej i niewerbalnej między osobami, które nie tylko nie władają wspólnym dla porozumienia się językiem, ale reprezentują odmienne grupy językowe i kultury.

Doktorantka mgr I. Kowalczyk-Domań wygłosiła referat w języku rosyjskim pt. „Metody przekładu związków frazeologicznych z języka polskiego na rosyjski (na podstawie przekładu książki R. Kapuścińskiego *Podróże z Herodotem*)". Dowodziła, iż frazeologizmy można tłumaczyć trojako: frazeologizm frazeologizmem; frazeologizm luźnym związkiem wyrazowym; luźny związek wyrazowy frazeologizmem. Dzięki tej trzeciej metodzie można wypełnić „ubytki" powstałe z powodu ekwiwalencji zerowej w poprzednich przypadkach, a zatem tłumacz może nasycić tekst przekładu frazeologią na podobieństwo oryginału.

Organizatorzy zadbali również o oprawę artystyczną spotkania. Uczestnicy wysłuchali koncertu szczecińskiego Zespołu „Don't Stop The Queen", specjalizującego się w wykonaniach przebojów grupy Queen oraz Freddiego Mercury'ego. Następna okazja do spotkania pragmalingwistów dopiero za dwa lata. Ale już za rok odbędzie się kolejna konferencja w ramach cyklu „Świat Słowian w języku i kulturze".

Dr Leszek Mikrut
Pracownia Glottodydaktyki Języków Słowiańskich

Wykłady

W dniach 8, 10 i 12 grudnia członkowie Koła Naukowego Studentów Archeologii przeprowadzili wykłady i warsztaty dla młodzieży z pięciu klas Gimnazjum nr 18 w Lublinie. Spotkania odbyły się w ramach projektu „Archeologia dzieciom i młodzieży", który jest od wielu lat realizowany przez studentów archeologii UMCS.

11 grudnia w Centrum Brytyjskim UMCS miał miejsce wykład prof. Aleksandry Kędzierskiej pt. „Delicious Writing", który, w oparciu o teksty poetyckie w języku angielskim, reprezentatywne dla różnych literatur – zarówno europejskich, jak i amerykańskich – przedstawił słuchaczom najciekawsze zastosowane w nich motywy jedzenia i picia. Prelegentka zaprosiła zabranych na smakowity poetycki obiad z deserem, w którym, po konkretach (K. Young, H. Nemerov etc.) królowały utwory o owocach (C. Rossetti, W. Gibson), lodach (O. Mandelsztam) czy czekoladzie (C.A. Duffy) i ciasteczkach (J. Kenyon). Ten wykład był ostatnim z tegorocznej serii poświęconej popularyzowaniu literatury i kultury brytyjskiej. Zapoczątkowała ją prelekcja o dublińskich pomnikach („Dni Patrykowskie" w Zakładzie Literatury Angloirlandzkiej UMCS 18 marca), po której 15 maja, z okazji otwarcia na KUL wystawy poświęconej wielkiemu irlandzkiemu poecie i mężowi stanu, odbyła się prelekcja o *Wierszach magicznych* Williama Butlera Yeatsa. Kolejne wystąpienie miało miejsce na konferencji Doktoranckiego Koła Naukowego Literatury „War and Words" (Wrocław 26–27 września), którą otworzył wykład plenarny prof. Kędzierskiej pt. „*When earth's foundations fled*: Spatial Inversions In the Poetry of the Great War". Dopełnieniem obchodów rocznicy 100-lecia wybuchu I wojny światowej była prezentacja „Wielka Wojna: klucz do koszmaru", która w ramach „Dnia Gotyckiego" w UMCS (2 grudnia) ukazywała horror frontowych doświadczeń w oparciu o grafikę, malarstwo i fotografie artystów I poł. XX w.

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Habilitacje

Rada Wydziału Fizyki Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu na posiedzeniu 19 grudnia podjęła uchwałę o nadaniu dr. Rafałowi Luchowskiemu, adiunktowi w Zakładzie Biofizyki Instytutu Fizyki UMCS, stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk fizycznych w dyscyplinie biofizyka.

Doktoraty

18 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Łukasza Stępnia ze Studiów Doktoranckich Matematyki pt. „Granice skalowania dla nieskończonego układu oscylatorów harmonicznych na kracie z zaburzeniem stochastycznym". Promotor: prof. dr hab. Tomasz Komorowski (Instytut Matematyki UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Ryszard Rudnicki (Instytut Matematyczny PAN w Warszawie) i dr hab. Marcin Magdziarz, prof. nadzw. (Instytut Matematyki i Informatyki Politechniki Wrocławskiej).

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Konferencje

W dniach 13–14 listopada dr hab. Radosław Dobrowolski, prof. nadzw. UMCS, reprezentujący Polski Komitet ds. UNESCO, uczestniczył w obra-

dach Międzynarodowej Rady Koordynacyjnej Transgranicznego Rezerwatu Biosfery Polesie Zachodnie. Spotkanie odbyło się w Szacku na Ukrainie z inicjatywy Ministerstwa Ekologii i Zasobów Naturalnych Ukrainy. W gronie uczestników znaleźli się przedstawiciele Białorusi, Ukrainy i Polski – sygnatariusze trójstronnej umowy międzynarodowej w sprawie utworzenia transgranicznego rezerwatu biosfery. Głównym celem debaty połączonej z sesją terenową była analiza propozycji sposobu zarządzania rezerwatem, a także przyjęcie planu długoterminowego zarządzania, obejmującego perspektywę na lata 2015–2020. Zaakceptowano także logotyp Transgranicznego Rezerwatu Biosfery autorstwa prof. dr. hab. Artura Popka, dziekana Wydziału Artystycznego UMCS.

Wydział został głównym organizatorem Kongresu Geografów Polskich pod hasłem przewodnim „Granice Geografii", który odbędzie się w dniach 17–21 czerwca 2015 r. Będzie to jednocześnie LX Zjazd Polskiego Towarzystwa Geograficznego oraz IX Forum Geografów Polskich w 70-lecie Lubelskiej Geografii. I komunikat oraz szersze informacje o kongresie są dostępne na stronie: www.ptg2015.umcs.lublin.pl.

Prof. dr hab. Maria Łanczont i dr Przemysław Mroczek zostali członkami komitetu organizacyjnego XIX ukraińsko-polskiego seminarium terenowego „Lessy i paleolit Podola" organizowanego w Tarnopolu na Ukrainie w terminie 23–27 sierpnia 2015 r. Więcej informacji o seminarium: www.loess.umcs.lublin.pl.

Wydział Politologii

9 grudnia na Wydziale Politologii odbyło się otwarte spotkanie dla pracowników i studentów poświęcone prezentacji oraz omówieniu wyników badania ankietowego i oceny Wydziału przez studentów.

Podczas spotkania odniesiono się do części raportu, która została już udostępniona pracownikom. Ankieta dotyczyła roku akademickiego 2013/2014. Od wcześniejszej wersji ankiety różniła się przede wszystkim brakiem możliwości oceny pracy poszczególnych pracowników. Ankiety przeprowadzono dwukrotnie. Co istotne, w porównaniu do roku ubiegłego, nastąpiło istotne zwiększenie liczby uczestników badania – otrzymano odpowiedzi od 119 studentów. Spotkanie zainicjowała oraz poprowadziła prof. dr hab. Iwona Hofman – prodziekan ds. studenckich.

Prowadząca spotkanie podsumowała zaprezentowane wyniki ankiet oraz odniosła się kolejno do wszystkich najważniejszych kwestii. W konkluzji znalazło się także przedstawienie najmocniejszych stron Wydziału (m.in. bardzo dobra atmosfera, możliwości rozwoju, interesujące zajęcia) oraz sygnałów związanych ze słabymi stronami (stan budynków, ograniczenia w dostępie do internetu).

Ilona Dąbrowska

Wydział Prawa i Administracji

Doktoraty

9 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Filipa Radoniewicza. Temat: „Odpowiedzialność karna za przestępstwo hackingu". Promotor: prof. dr hab. Marek Mozgawa. Recenzenci: prof. dr hab. Piotr Kardas (UJ), prof. dr hab. Jacek Sobczak (SWPS w Warszawie).

Konferencje

5 grudnia odbyła się na WPiA ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Status prawny komornika sądowego w Polsce. Egzekucja sądowa świadczeń pieniężnych (wybrane problemy)", zorganizowana przez Radę Izby Komorniczej w Lublinie oraz Ośrodek Naukowo-Szkoleniowy przy Krajowej Radzie Komorniczej w Warszawie pod patronatem Dziekana prof. dr hab. Anny Przyborowskiej-Klimczak.

8 grudnia odbyło się na WPiA VI Lubelskie Seminarium Karnistyczne „Eutanazja". Wystąpienia były prezentowane w ramach czterech sesji i dotyczyły m.in.: pojęcia i rodzajów eutanazji, zabójstwa eutanatycznego w polskiej legislacji i orzecznictwie Sądu Najwyższego, oceny karnoprawnej eutanazji na Ukrainie oraz prawa do godnej śmierci w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

12 grudnia odbyła się na WPiA II ogólnopolska konferencja naukowa doktorantów i młodych pracowników naukowych pt. „Aktualne problemy prawa polskiego, europejskiego i międzynarodowego". Wystąpienia referentów i dyskusja odbywały się w ramach wideokonferencji, a podjęto w nich m.in. zagadnienia: samorządu zawodowego, gospodarczego i terytorialnego w Polsce i Czechach, kognicji Trybunału Konstytucyjnego, zrównoważonego rozwoju w rolnictwie i na obszarach wiejskich, podmiotowości w prawie międzynarodowym publicznym oraz nowych technologii.

Spotkania świąteczne

Święta Bożego Narodzenia i początek Nowego Roku były okazją do zorganizowania na WPiA spotkań wigilijnych. 11 grudnia spotkanie zorganizowało Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS, zapraszając na nie Dziekana prof. dr hab. Annę Przyborowską-Klimczak i opiekuna Koła dr. hab. Ireneusza Nowikowskiego, prof. nadzw., a także byłych prezesów Koła. Po posiedzeniu Rady Wydziału Prawa i Administracji 17 grudnia odbyło się także uroczyste spotkanie wigilijne dla wszystkich Pracowników Wydziału.

Ku pamięci wybitnego archeologa

W ubiegłym roku upłynęło 40 lat od przedwczesnej śmierci prof. dr. hab. Aleksandra Gardawskiego, związanego przez wiele lat z naukowym środowiskiem Lublina. Dla przypomnienia i uczczenia pamięci tego badacza, wiosną 2014 r. narodził się projekt zorganizowania jednodniowej konferencji, przywołującej nie tylko bogaty i oryginalny dorobek, ale też kreślącej sylwetkę nietuzinkowego człowieka.

Ze względu na niekwestionowany i bardzo istotny wkład Aleksandra Gardawskiego w rozwój polskiej archeologii, a w tym – w wyjaśnianie szeregu zagadek dotyczących początków Lublina, poddano myśl włączenia tego naukowego spotkania do obchodów 700-lecia naszego miasta. Idea znalazła zrozumienie i poparcie u dr Katarzyny Mieczkowskiej-Czerniak, ówczesnej Wiceprezydent Miasta Lublin. W efekcie konferencja miała dwóch organizatorów – Prezydenta Miasta Lublin i Instytut Archeologii UMCS. Realizacja projektu, pt. „Aleksander Gardawski – badacz nie tylko początków Lublina" nastąpiła 11 grudnia 2014 r. w Trybunale Koronnym na Rynku Starego Miasta, stanowiąc – bez wątpienia – istotny wkład w obchody Jubileuszu. Autorką pomysłu i organizatorką konferencji z ramienia Instytutu Archeologii UMCS była dr hab. Halina Taras. W pracach przygotowawczych uczestniczyli także inni pracownicy Instytutu – Urszula Kurzątkowska, dr hab. Elżbieta Małgorzata Kłosińska, dr Sylwester Sadowski, Dorota Tymczak oraz studenci archeologii. Jak już wcześniej wspomniano, do organizacji konferencji włączyła się także Pani Wiceprezydent Miasta Lublin dr Katarzyna Mieczkowska-Czerniak, a koordynatorem prac z ramienia władz miasta był Michał Karapuda, Dyrektor Wydziału Kultury. Wśród pracowników tego Wydziału szczególnie pomocnych w przygotowaniach wymienić też trzeba Marcina Kamolę. Wsparcie władz miasta pozwoliło nadać spotkaniu wysoką rangę i przyczyniło się nie tylko do uhonorowania osoby Aleksandra Gardawskiego jako badacza zasłużonego dla Lublina i Lubelszczyzny, ale też do popularyzacji archeologii i placówek archeologicznych na tym terenie, m.in. Działu Archeologii Muzeum Lubelskiego i Instytutu Archeologii UMCS. Warto też wspomnieć, że patronat medialny nad konferencją naukową objęły lubelskie: Radio Centrum, Radio Lublin, TVP Lublin oraz magazyn LAJF, dzięki reklamie których informacja o wydarzeniu mogła trafić do szerokiego grona odbiorców – nie tylko mieszkańców Lublina. Szczególny udział w koordynowaniu współpracy organizatorów konferencji z mediami miała Aneta Adamska z Biura Rzecznika Prasowego UMCS. Sprawna realizacja projektu nie mogła się zatem obyć bez grona zainteresowanych nim ludzi, ale też bez znaczącego wsparcia finansowego, którego udzielili: Prezydent Miasta Lublin, Rektor UMCS i Instytutu Archeologii UMCS.

Fot. J. Trembecki. Projekt graficzny okładki folderu A. Tarłowska

Aleksander Gardawski na Czwartku w Lublinie

Zaproszenia na Konferencję wystosowano do ponad 200 osób i przyznać trzeba, że Goście dopisali. Szczególną radość sprawiła organizatorom obecność Przyjaciół i Uczniów Profesora, którzy, nie zważając na porę roku i trudy podróży, pojawili się na spotkaniu, biorąc w nim czynny udział. Wspomnieć zwłaszcza trzeba o Marcie Młynarskiej-Kaletynowej (emerytowanej profesor Instytutu Archeologii i Etnologii PAN we Wrocławiu) oraz o Janie Dąbrowskim i Stanisławie Suchodolskim (emerytowanych profesorach Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie). Swoją obecnością zaszczycili nas również przedstawiciele Rodziny Aleksandra Gardawskiego – córka Anna Łupienko ▸

Ze zbiorów prof. S. Hoczyk

Maria Dekówna, Aleksander Gardawski i Marta Młynarska w Chodliku w 1960 r.

oraz wnuki Aleksander i Michał Łupienko.

Wielkim honorem dla organizatorów spotkania było przybycie przedstawicieli władz UMCS – Prorektor ds. kształcenia prof. dr hab. Barbary Hlibowickiej-Węglarz i Dziekana Wydziału Humanistycznego prof. dr. hab. Roberta Litwińskiego oraz władz Województwa Lubelskiego, m.in. Dyrektora Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego Lucjana Osieckiego. Obecni byli także archeolodzy z ośrodków uniwersyteckich i muzealnych (z Warszawy, Krakowa, Łodzi, Poznania, Wrocławia, Rzeszowa, Lublina, Ostrowca Świętokrzyskiego, Zamościa, Hrubieszowa, Tomaszowa Lubelskiego, Chełma i Krasnegostawu), a także przedstawiciele innych instytucji publicznych, w tym promujących kulturę (np. Ośrodek Brama Grodzka w Lublinie), pracownicy Wydziału Kultury Urzędu Miasta Lublin, miejskich i wojewódzkich służb konserwatorskich, archeolodzy z prywatnych firm usługowych i reprezentujący Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Lublinie, mieszkańcy Lublina i Regionu Lubelskiego.

Przybyłych Gości powitali dr hab. Halina Taras – z ramienia Instytutu Archeologii UMCS oraz Krzysztof Komorski, przedstawiciel Prezydenta Miasta Lublin. W referacie inaugurującym obrady „Aleksander Gardawski – życie i dzieło" jego autorzy Jan Gurba (Lublin) i Jerzy Kmieciński (Łódź) obszernie zaprezentowali postać Profesora. Urodził się On w 1917 r. w Dobrej k. Olkusza. Po studiach w zakresie prehistorii, odbytych pod kierunkiem prof. Konrada Jażdżewskiego, swą karierę naukową zapoczątkował w zajmujących się nauką, dydaktyką i gromadzeniem zbiorów, łódzkich placówkach badawczych. Pracował następnie w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie, a w warszawskim Instytucie Historii i Kultury Materialnej PAN zdobywał kolejne stopnie naukowe. Od roku 1959 Aleksander Gardawski związał się z Lublinem, obejmując kierownictwo Zakładu Archeologii Polski na Wydziale Humanistycznym UMCS. Prowadził aktywną działalność terenową oraz szerokie, wielowątkowe studia, o których randze zaświadcza dorobek naukowy. Zajmował się problematyką stosunków kulturowych w młodszej epoce kamienia, epoce brązu i wczesnego żelaza, był też mocno zaangażowany w badania nad wczesnym średniowieczem. Jego studia odnosiły się nie tylko do zagadnień archeologii Lublina i Lubelszczyzny, ale też miały ponadregionalny, ogólnopolski czy środkowoeuropejski, wymiar. Badacz ten prowadził szeroką działalność dydaktyczną na kierunkach archeologia, etnografia i historia w UMCS, promując licznych magistrów oraz kilku doktorów. Ważny nurt w działalności Aleksandra Gardawskiego stanowiła organizacja lubelskiej archeologii poza Uniwersytetem. Był Prezesem Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego, członkiem rad naukowych Muzeum Lubelskiego, Polskiej Akademii Nauk i Międzynarodowej Unii Archeologii Słowiańskiej, a także wchodził w skład komitetów redakcyjnych czasopism naukowych. Na rok przed śmiercią otrzymał tytuł profesora zwyczajnego. W 1974 r. spoczął na cmentarzu przy ulicy Lipowej w Lublinie w kwaterze osób zasłużonych dla miasta.

W dalszej, głównej części spotkania, opatrzonej zbiorczym tytułem: „Myśl badawcza Aleksandra Gardawskiego z perspektywy czasu", dokonano szczegółowej charakterystyki dorobku Profesora. Referenci byli zgodni, iż wyrażane przez Niego poglądy i stawiane tezy są, w swej warstwie naukowej, ciągle aktualne, a źródła, których tyle przybyło przez te wszystkie lata, potwierdzają zasadniczo Jego ustalenia. Akcentowano, że Aleksander Gardawski był badaczem o szczególnej intuicji, potrafiącym wyodrębnić kluczowe problemy pradziejów i wczesnego średniowiecza, nawet wtedy, gdy baza źródło-

Fot. Aneta Adamska

Otwarcie konferencji. Dr hab. Halina Taras i Krzysztof Komorski

wa do ich wyjaśniania nie była nadmiernie obszerna.

Dla badaczy epoki brązu, a zwłaszcza tych, których szczególnie zajmuje jej starszy odcinek (1600–1350/1300 BC), najważniejsze i najczęściej przywoływane dzieło Profesora to *Plemiona kultury trzcinieckiej w Polsce* (Materiały Starożytne, t. V: 1959). Do tej fundamentalnej pracy odnosili się wielokrotnie autorzy pierwszego wystąpienia w tej części obrad: Jacek Górski (Kraków), Przemysław Makarowicz (Poznań), Halina Taras (Lublin) pt. „Kultura trzciniecka w ujęciu Aleksandra Gardawskiego a współczesne jej pojmowanie".

Wojciech Blajer (Kraków) w referacie pt. „Skarby jako źródło do badań zagadnień wytwórczości, społecznych i rytualnych oraz instrument datowania względnego" podkreślał m.in. rolę Aleksandra Gardawskiego w studiach nad chronologią skarbów brązowych (w tym nad możliwością wydzielania horyzontów występowania takich zespołów) i zagadnieniem istnienia własnej metalurgii u ludności kultury trzcinieckiej. Przypomniał też, że wypracowany przez Profesora wzorzec publikowania skarbów wyrobów metalowych (na przykładzie zespołów z Dratowa i Rawy Mazowieckiej) był z różnym powodzeniem naśladowany później przez innych badaczy.

Ze zbiorów prof. S. Hoczyk

Henryk Maruszczak i Aleksander Gardawski w Chodliku w 1968 lub 1972 r.

Bardzo wiele miejsca poświęcił Profesor problematyce kultury łużyckiej. Był to temat kolejnego wystąpienia pt. „Profesora Aleksandra Gardawskiego badania nad kulturą łużycką", autorstwa Sylwestra Czopka (Rzeszów) i Elżbiety Małgorzaty Kłosińskiej (Lublin). W referacie szczególnie zaakcentowano dorobek Profesora w dziedzinie badań nad początkami tej kultury i wyodrębnienia przez Niego tzw. fazy łódzkiej – etapu przejściowego pomiędzy kulturą trzciniecką a łużycką. Większość ustaleń odnoszących się do tej ostatniej, a zamieszczonych w kolejnych rozdziałach podręcznika *Prahistoria Ziem Polskich* – t. IV (*Od środkowej epoki brązu do środkowego okresu lateńskiego*, red. J. Dąbrowski, Z. Rajewski, Wrocław 1979) jest aktualna do dziś w swej warstwie naukowej. Zwrócono również uwagę, że Profesor trafnie wyodrębnił najbardziej kluczowe problemy stojące przed archeologią epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, podkreślając m.in. wagę badań nad kulturą wysocką czy nad oddziaływaniami kimmeryjskimi i scytyjskimi na ziemiach polskich. Wiele z Jego postulatów zostało zrealizowanych lub jest w trakcie realizacji. Weryfikacji uległy jedynie poglądy Profesora na tematy etnogenezy w odniesieniu do formacji z epoki brązu i wczesnego żelaza. W kwestii „słowiańskości" kultury łużyckiej wnioski te były zdecydowanie przedwczesne.

Fot. Aneta Adamska

Obrady w sali Trybunału Koronnego – na pierwszym planie m.in. Anna Łupienko – córka prof. A. Gardawskiego, prof. dr hab. Barbara Hlibowicka-Węglarz, prof. dr hab. Robert Litwiński oraz prof. dr hab. Sylwester Czopek

Autorzy kolejnych wystąpień oceniali dorobek Aleksandra Gardawskiego w dziedzinie rozpoznania ▸

Fot. S. Sadowski

Obrady w sali Trybunału Koronnego

wczesnośredniowiecznego Lublina i innych stanowisk Lubelszczyzny z tego czasu. Podjęto też tematykę badań etnicznych, którym Profesor poświęcił wiele miejsca. Bardzo interesująco wypadło wspólne wystąpienie badaczy lubelskiego Powiśla, prowadzących prace zapoczątkowane na tym terenie przez Aleksandra Gardawskiego. Anna Kacprzak, Paweł Lis (Kazimierz Dolny – Żmijowiska), Łukasz Miechowicz (Warszawa) przedstawili referat pt. „Chodlik w świetle badań Aleksandra Gardawskiego i współczesnych prac". Na grodzisku w Chodliku – miejscu szczególnych zainteresowań Profesora i na nieodległym cmentarzysku kurhanowym oraz na grodzisku w Żmijowiskach trwają prace kontynuujące Jego dzieło. Aleksander Gardawski planował realizację rezerwatu archeologicznego w zasięgu grodziska w Chodliku. Pomysł ten jest dzisiaj realizowany w Żmijowiskach, a rekonstrukcje zabudowań i obwałowań, a także warsztaty archeologiczne odbywające się w ich obrębie stanowią niewątpliwie spuściznę Profesora.

Do osiągnięć Aleksandra Gardawskiego w dziedzinie badań nad etnogenezą Słowiańszczyzny nawiązał Andrzej Buko (Warszawa) w wystąpieniu pt. „Identyfikacja etniczna w archeologii dawniej i dziś". Należy zaznaczyć, że obraz tu nakreślony dalece odbiegał od ustaleń badaczy (w tym A. Gardawskiego) zajmujących się tą problematyką w latach 50., 60. i 70. ubiegłego stulecia.

Obrady prowadzone przez Jana Dąbrowskiego i Martę Młynarską-Kaletynową podsumował Stanisław Suchodolski. Odbyła się również dyskusja oraz wspominanie postaci Profesora. Z tych ostatnich wyłonił się rzetelny badacz, pasjonat archeologii, mentor, dobry przyjaciel i kolega. O Profesorze rozmawiano też w Sali Toastów Trybunału Koronnego na Rynku Starego Miasta, gdzie organizatorzy konferencji podjęli uczestników skromnym poczęstunkiem pod hasłem Lubelskie smaki (serwowano m.in. cydr i cebularze).

Warto dodać, że konferencja posiadała niezwykle staranną oprawę. Opracowanie graficzne plakatów informacyjnych, zaproszeń i folderów prezentujących sylwetkę Aleksandra Gardawskiego było dziełem grafika z Urzędu Miasta, Anny Tarłowskiej. W oparciu o fotografie, wycinki prasowe i inne materiały archiwalne przygotowano również postery (projekt Urszuli Kurzątkowskiej). Ta mini wystawa nie mogłaby powstać bez wglądu do prywatnych archiwów przyjaciół Profesora oraz bez zbiorów Muzeum i Archiwum UMCS i bez informacji skrzętnie gromadzonych latami przez Urszulę Kurzątkowską z Instytutu Archeologii UMCS. Przed konferencją zadbano także o grób Profesora, składając okolicznościowy wieniec.

Konferencję pt. „Aleksander Gardawski – badacz nie tylko początków Lublina" należy uznać za ważne wydarzenie w przestrzeni miasta. To pierwszy zrealizowany projekt z programu, jaki Instytut Archeologii UMCS przygotował dla uczczenia Jubileuszu 700-lecia Lublina. Jednocześnie warto podkreślić, że konferencja zainaugurowała również obchody 70-lecia Instytutu Archeologii UMCS. W latach 2015–2017 planowane są kolejne przedsięwzięcia o charakterze naukowym i popularyzacyjnym. Miejmy nadzieję, że będą równie udane! Należeć do nich będzie m.in. publikacja w osobnym tomie materiałów z naszego spotkania.

Elżbieta Małgorzata Kłosińska

„Sieciowe przypadki" UMCS
Od LASK do LubMAN

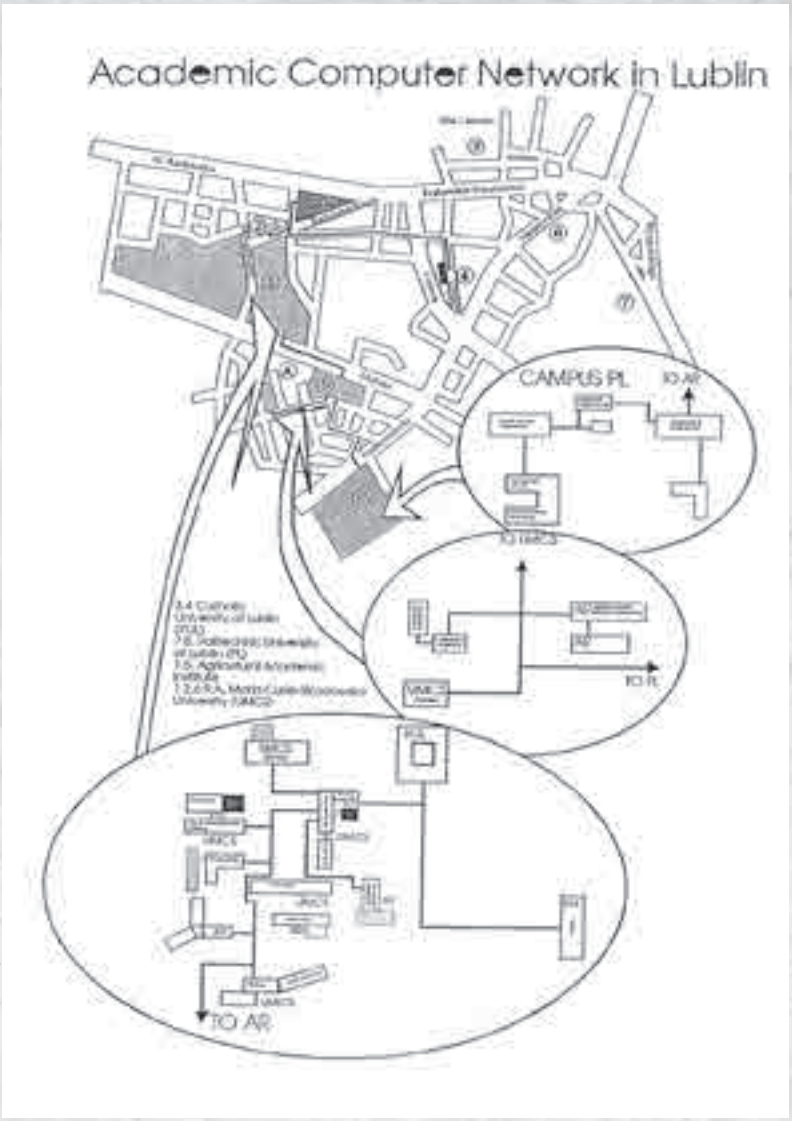
7 grudnia 1994 r. to data oficjalnego powołania sieci miejskiej o nazwie LubMAN. Jej powstanie wiązało się ściśle z inicjatywą utworzenia Lubelskiej Akademickiej Sieci Komputerowej. Z kolei powstaniem LASK w dużej mierze rządził przypadek, o czym często wspomina kierownik Zespołu Informatycznej Obsługi UMCS i zarazem założyciel zarówno LASK, jak i LubMAN – Zbigniew Skorzyński[1]. Zresztą w opisanej poniżej historii niespodziewanych sytuacji było więcej...

Zanim przejdziemy do omówienia działań, które doprowadziły do włączenia Lublina do sieci komputerowej, należałoby pokrótce przedstawić proces jej kształtowania się w Polsce. Dodatkowo umożliwi to zrozumienie pewnych aspektów jej działalności. Otóż pierwsza naukowa sieć komputerowa powstała jeszcze w latach 70. na Politechnice Wrocławskiej i w 1977 r. połączona została z Politechniką Śląską w Gliwicach i Instytutem Podstaw Informatyki PAN w Warszawie, tworząc międzyuczelnianą sieć komputerową (MSK) opartą o protokół komunikacyjny X.25 dla sieci Wide Area Network (WAN). Do roku 1979 jednostką finansującą działanie MSK było Zjednoczenie MERA, a po tej dacie Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki w ramach programu resortowego RI 14 – „Komputeryzacja Szkół Wyższych".

Kolejny etap budowy polskiej sieci naukowej rozpoczął się w 1985 r., wraz z zakończeniem prac nad MSK. W 1986 r. Urząd Postępu Naukowo-Technicznego i Wdrożeń – będący częścią Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, od 1991 r. jego kompetencje przejęło nowo utworzone Kierownictwo Badań Naukowych (KBN) – ustanowił Centralny Projekt Badawczo-Rozwojowy (CPBR) nr 8.13 nazwany: „Budowa Krajowej Akademickiej Sieci Komputerowej, rozwój metod i środków informatycznych w procesach nauczania i badaniach naukowych". Projekt ten prowadzony był w latach 1987–1989 pod kierunkiem prof. Daniela J. Bema z Politechniki Wrocławskiej, zaś celem programu było: „(...) stworzenie nowoczesnych środków informatyki dla potrzeb dydaktyki i prac badawczych"[2]. Założenie to miało być realizowane poprzez dostęp dla wszystkich użytkowników, a więc studentów i pracowników naukowych, do mikrokomputerów czy też zasobów technicznych i programowych ośrodka własnego (za pomocą lokalnej sieci LAN), jak i innych ośrodków państwowych (WAN) czy światowych (obecny INTERNET).

W rezultacie podjętych działań, w 1991 r. zakończono realizację przedsięwzięcia KASK, opartego na infrastrukturze sprzętowo-programowej wrocławskiej MSK. Zanim jednak do tego doszło, miało miejsce jeszcze jedno wydarzenie. Chodzi o możliwość przyłączenia naszego kraju do sieci EARN (European and Academic Research Network) – europejskiej odnogi sieci BITNET (Because It's There Network lub Because It's Time Network), która pojawiła się z początkiem 1990 r. staraniem grupy polskich naukowców dążących do połączenia krajowych placówek naukowych z ośrodkami światowymi.

Wróćmy teraz na „lubelskie podwórko", gdzie w 1988 r. również przystąpiono do realizacji projektu badawczego CPBR 8.13. Działania te były efektem odbytego 23 lutego 1988 r. posiedzenia Rektorów Akademii Rolniczej, Politechniki Lubelskiej i Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w sprawie organizacji regionalnego węzła Krajowej Akademickiej Sieci Komputerowej (KASK) oraz węzła międzyuczelnianego Lubelskiej Akademickiej Sieci Komputerowej (LASK). Ustalono wówczas, że Centralny Komputer Sieci zostanie zlokalizowany na UMCS, natomiast obsługę zlecono Zespołowi Informatycznej Obsługi (ZIO) UMCS, kierowanemu przez mgr. Zbigniewa Skorzyńskiego. ▸

Ze zbiorów Z. Skorzyńskiego/LubMAN UMCS

Schemat topografii sieci z roku 1994

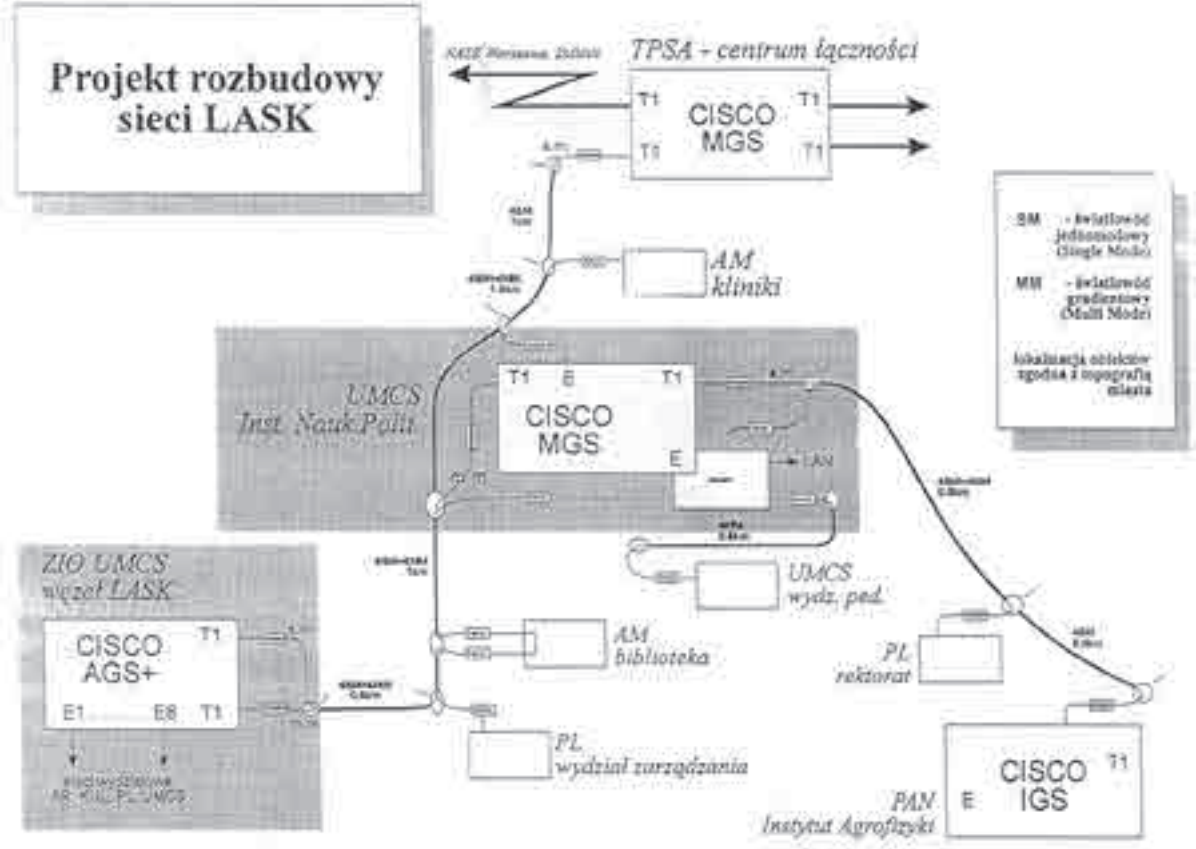
Uchwalono również zamiar wystąpienia do kierownictwa projektu CPBR o włączeniu LASK do tejże sieci jako jednego z jej elementów oraz do kierownictwa Resortowego Programu Badawczo-Rozwojowego RI 14 o wyposażenie ZIO UMCS w niezbędny sprzęt. Postanowiono również zaprosić do współpracy przy tworzeniu sieci pozostałe uczelnie lubelskie – Katolicki Uniwersytet Lubelski oraz Akademię Medyczną[3].

W związku z tym w roku 1989 zbudowano z kabla światłowodowego wyprodukowanego w OTO TPSA Lublin pięciokilometrową linię światłowodową, która prowadziła z ośrodka informatycznego w ZIO UMCS do ośrodków obliczeniowych AR i PL oraz Rektoratu AR. Dodajmy, że wykonano to wszystko ze skromnych środków pieniężnych. Prace nad budową, postępującą rozbudową i eksploatacją prowadził, obok pełnienia innych zadań, ZIO UMCS. Po włączeniu w 1991 r. środowiska lubelskiego do sieci EARN, komórka ta musiała dodatkowo administrować serwerem poczty elektronicznej EARN (w czerwcu 1994 r. było w niej 550 użytkowników), zapewniać dostęp do sieci za pomocą modemów oraz prowadzić konsultacje i udzielać pomocy w zakresie korzystania z niej. Prace te wykonywali Ireneusz Maliszewski i Andrzej Resztak, pracownicy ZIO UMCS.

W numerze czerwcowym „Wiadomości Uniwersyteckich" z 2014 r. wspomniano, że na potrzeby Zakładu Metod Numerycznych w 1990 r. zakupiony został (w ramach programu RI 14) komputer IBM 4381. Na tej właśnie maszynie bazowała sieć komputerowa EARN. Dzięki przystąpieniu do „Inicjatywy Akademickiej IBM" zostało zakupione legalne oprogramowanie IBM po promocyjnej cenie oraz zaistniała możliwość połączenia się z komputerem IBM 4341 – pierwszym węzłem EARN w Centrum Obliczeniowym UW (CIUW) – a następnie z komputerem IBM 3090 Uniwersytetu Warszawskiego (zresztą Lublin jako jeden z pierwszych ośrodków 17 stycznia 1991 r. podłączył do CIUW swój węzeł EARN). Dodatkowo ok. 1991/1992 r., za pośrednictwem dr. Andrzeja Bobyka przebywającego na stypendium po doktoracie w Eberhard-Karls-Universitaet w Tybindze (ówczesny RFN) otrzymano stamtąd nieodpłatnie komputer IBM 4341 model 2 wraz z oprogramowaniem sieciowym, a także kolejny komputer – DEC VAX 11/750. Łączna ich wartość wynosiła ok. 50 tys. dolarów[4].

Niestety komputery IBM posiadały procesor komunikacyjny, który nie obsługiwał sieci LAN, a tylko połączenia modemowe o maksymalnej prędkości 2,4 Kbit/s. Mgr Skorzyński dowiedział się od kierownika wrocławskiej sieci WASK – Józefa Janyszka, że można w USA kupić procesor łączący kanał komunikacyjny IBM z siecią LAN. Rozpoczęła się korespondencja dotycząca ceny procesora. Tymczasem zamiast odpowiedzi procesor za 8500 dol. dojechał do Lublina w sylwestra, przypuszczalnie około 1993 r. Niespodziewany „prezent" wywołał popłoch, ponieważ nie było przewidzianych pieniędzy na ten cel. Na szczęście, dzięki zrozumieniu Rektora UMCS, środki finansowe jednak się znalazły.

Za pośrednictwem wspomnianych komputerów, przy pomocy terminali ekranowych MERA 7910 w sieci znalazły się m.in. dziekanaty UMCS, które obsługiwały system ALMISTOR. W roku

Ze zbiorów Z. Skorzyńskiego/LubMAN UMCS

Plan rozbudowy sieci LASK z roku 1994

akademickim 1991/1992 w ramach LASK zarejestrowanych było 331 kont użytkowników terminali, sieci LAN i modemów (z czego 204 z UMCS, 36 z AR, 22 z KUL, 4 z placówek PAN, 18 z innych instytucji). W ZIO uruchomiona została także „pilotowa" sieć mikrokomputerowa w systemie UNIX, której serwer połączony był z siecią INTERNET o szerszym zasięgu niż BITNET. Dla formalności należy dodać, że LASK był siecią typu LAN (Local Area Network – sieć lokalna łącząca komputery na określonym obszarze: bloku, szkole, zakładzie pracy), opartą na serwerach Novell z dostępem do protokołów X.25 oraz TCP/IP Internetu.

Mniej więcej w tym czasie w Polsce pojawiła się inicjatywa nazwana początkowo Zespołem Koordynującym przy Uniwersytecie Warszawskim, zaś od 1991 r. oficjalnie występująca pod nazwą Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (NASK). KASK był zaczątkiem sieci NASK i zarówno jedna, jak i druga przeznaczone były głównie do celów naukowych. NASK po zniesieniu przez USA blokady na łączność internetową stał się w kraju pierwszym operatorem INTERNETU. W 1993 r. komórka ta wyodrębniła się z UW i przyjęła formę prawną, natomiast w roku 1994 przystąpiła do budowy miejskiej sieci internetowej (MAN – Metropolitan Area Network). W ten sposób powstała sieć warszawska – WARMAN, która rozpoczęła działalność w następnym roku.

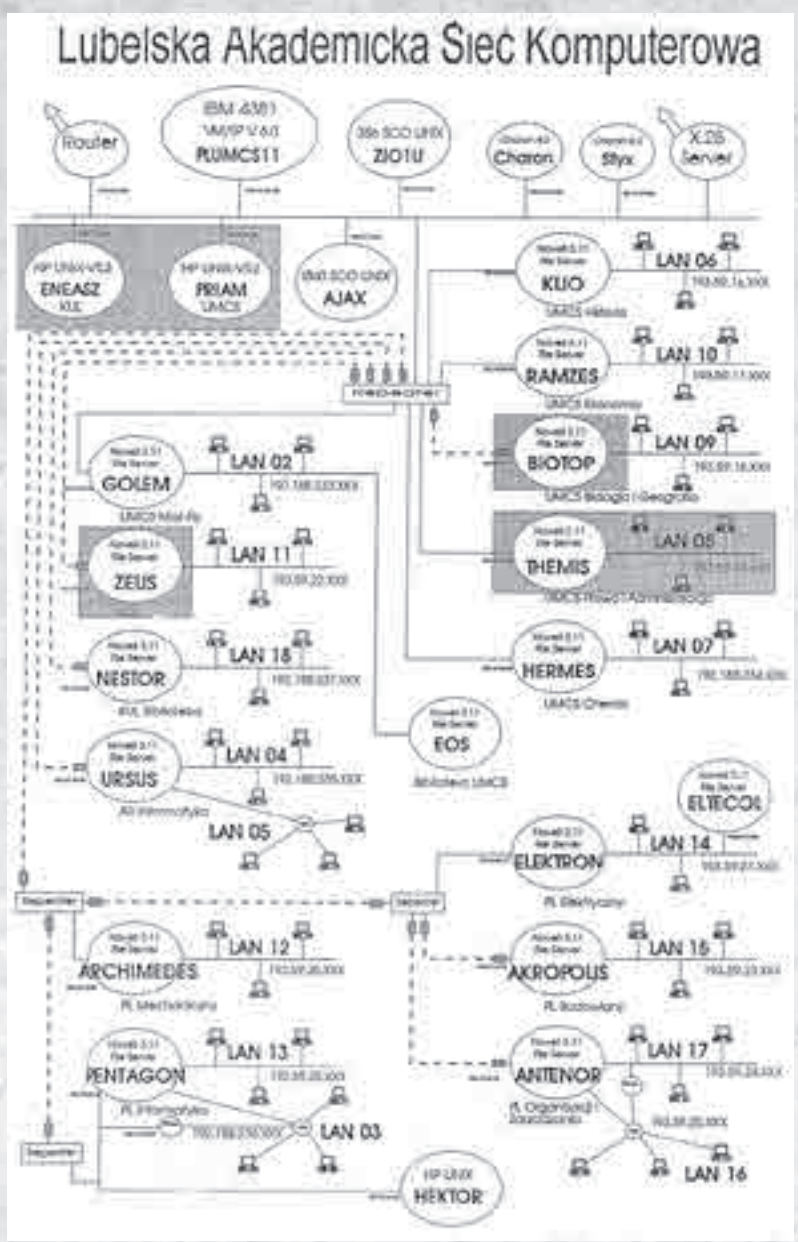
W czerwcu 1993 r. również w lubelskim środowisku zaistniała koncepcja założenia sieci naukowej o zasięgu metropolitalnym – tzw. LubMAN, która miała działać w oparciu o już istniejące i planowane w przyszłości linie światłowodowe. Na mocy porozumienia Rektorów uczelni lubelskich z dnia 5 czerwca 1993 r., UMCS powołano jako jej jednostkę wiodącą. Równocześnie rozpoczęto starania o włączenie do niej instytucji miejskich, szpitali, urzędów i części szkół. Przystąpiono także do wyboru routera, biorąc pod uwagę oferty trzech firm: CISCO (której przedstawicielem był SOLIDEX), RAD (reprezentowany przez POLIXEL) oraz HEWLETT PACKARD. Wybrano propozycję pierwszej z nich – routery CISCO AGS+ z C-bus, pracujące w technologii FDDI. Dwa routery tego typu (jeden z 12, a drugi z 6 portami ethernet do sieci LAN) oraz switch FDDI dla lokalizacji AR na Felinie zakupiono z przyznanych środków. Nabyto z nich również repeatery światłowodowe firmy LANEX oraz opłacono opracowanie projektu kabli sieci światłowodowej pierwszego etapu sieci.

Projekt kabli sieci światłowodowej został przygotowany przez Biuro Usług Teletechnicznych „Telprojekt". Pracownicy ZIO UMCS – Bogusław Borowski, Maciej Jastrzębski i Artur Urbanowicz – opracowali topologię i logikę sieci routerów. Jeden z 12 portami LAN znajdował się w ZIO UMCS i spinał serwery AR, KUL, PL i UMCS, a drugi na 6 portów LAN ulokowany był w budynku Psychologii ▸

UMCS przy pl. Litewskim 5, obsługiwał zaś serwery AM, PL i UMCS. Drugi etap obejmował połączenie z Urzędem Wojewódzkim, Urzędem Miasta czy też Rektoratem AM i wybudowanie do nich kolejnych linii światłowodowych. Prócz wyższych uczelni i innych lubelskich instytucji, włączono do sieci także szpitale (PSK 1 przy ul. Staszica, PSK 4 przy ul. Jaczewskiego, DSK przy ul. Chodźki) i szkoły średnie: LO im S. Staszica, LO im. Zamoyskiego, LO im Unii Lubelskiej oraz ZSE im. A. i J. Vetterów .

Należy podkreślić równocześnie zaangażowanie Z. Skorzyńskiego w rozwój sieci w regionie. Jako że początkowo plany finansowania sieci miejskiej przez KBN nie przewidywały dotowania Lublina, za namową kierownika ZIO UMCS Rektor Uczelni wystąpił do KBN z odpowiednim pismem. W związku z tym Lublin potraktowany został jako przedmieście Warszawy i otrzymał pierwszą transzę środków, które pozwoliły zaprojektować sieć w technologii FDDI o przepustowości 2x100 Mbit/s. Podobne wnioski składane były również w latach następnych, co zaowocowało ogółem dofinansowaniem (jako SPUB, czyli Specjalny Program lub Urządzenie Badawcze) w wysokości 24 698 mln zł[5]. Środki były rozdzielone następująco: 1993 r. – 2 328 mln zł, 1994 r. – 5 700 mln zł, 1995 r. – 2 000 mln zł, 1996 r. – 2 000 mln zł, 1997 r. – 4 000 mln zł, 1998 r. – 3 500 mln zł, 1999 r. – 4 500 mln zł i wreszcie w 2000 r. – 670 tys. zł.

Również z inicjatywy kierownika ZIO, w lutym 1994 r. powołano Radę Użytkowników sieci LubMAN opiniującą wnioski kierowane do KBN o zakup urządzeń do rozbudowy sieci (switche i routery) oraz oprogramowania itp. W jej skład weszli przedstawiciele wyższych uczelni i instytutów naukowych Lublina: dr Andrzej Baran z UMCS, dr inż. Marek Miłosz z Politechniki Lubelskiej, dr Mieczysław Kuczyński z Akademii Rolniczej, mgr Marian Jędrych (potem

Ze zbiorów Z. Skorzyńskiego/LubMAN UMCS

Schemat logiczny LASK z 1994 r. Zakreskowane obszary oznaczają serwery planowane

mgr Jadwiga Jaworowska) z Akademii Medycznej, ks. dr Tadeusz Stolz (potem mgr Wojciech Moniuszko) z KUL, mgr Wojciech Pijewski (obecnie mgr Krzysztof Lamorski) z Instytutu Agrofizyki PAN, dr med. Andrzej Horach (potem mgr Waldemar Nalberski) z Instytutu Medycyny Wsi, natomiast sekretarzem Rady została dr Krystyna Mojejko-Kotlińska.

Formalnie uroczyste zakończenie pierwszego etapu budowy i oficjalne otwarcie sieci miało miejsce 7 grudnia 1994 r. w siedzibie Lubelskiego Towarzystwa Naukowego w Pałacu Czartoryskich przy pl. Litewskim 2. W roku następnym kierownik ZIO UMCS wystąpił do Ministerstwa Łączności z wnioskiem o uprawnienia operatorskie zezwalające LubMAN na transfer danych przez sieć miejską do innych ośrodków akademickich Lublina i komercyjne świadczenie usług transferu danych, a także podłączenie ich do INTERNETU. Koncesję nr 98/96/TI otrzymano 10 września 1995 r.

Kontrola wewnętrzna przeprowadzona w 1996 r. w Zakładzie Metod Numerycznych oraz kontrola MSK LubMAN przeprowadzona w 1997 r. przez Najwyższą Izbę Kontroli Oddział w Lublinie pozytywnie oceniła

stronę techniczną funkcjonowania ZIO UMCS i MSK. Poważne zastrzeżenia zgłoszono natomiast, jeśli chodzi o: „(…) całokształt działalności administracyjno-finansowej związanej z funkcjonowaniem sieci »LUBMAN« w naukowym środowisku Lublina"[6]. W związku z tym wnioskowano o pewne zmiany w strukturze Instytutu Matematyki.

Otóż w 1998 r. zaproponowano z jednej strony utworzenie w jego składzie Zarządu Miejskiej Sieci Komputerowej LubMAN przeznaczonej do administrowania nią. Z drugiej zaś przekształcenie Zespołu Informatycznej Obsługi UMCS w Centrum Technologii Informacyjnej (CTI), które miało zająć się utrzymaniem w ruchu Uczelnianej Sieci Komputerowej (USK) i jej połączenia z MSK, prowadzić prace rozwojowe nad rozbudową i modernizacją infrastruktury USK, utrzymywać w ruchu komputery i oprogramowanie.

Po burzliwych naradach i pracach koncepcyjnych, Zarządzeniem z 1 marca 2000 r., Rektor UMCS zarządził powołanie w strukturze organizacyjnej UMCS ogólnouczelnianej, samofinansującej się jednostki organizacyjnej LubMAN UMCS. Celem jej działalności miało być: „(…) odpłatne świadczenie usług teleinformatycznych na rzecz działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej UMCS, uczelni ośrodka lubelskiego oraz innych zewnętrznych jednostek organizacyjnych i podmiotów gospodarczych"[7]. W kolejnym Zarządzeniu z 28 grudnia tego roku czytamy również, że do zadań tejże komórki organizacyjnej należą: rozbudowa, eksploatacja i administrowania lubelską siecią komputerową LubMAN, przyłączanie urządzeń abonenckich do sieci, prowadzenie rozliczeń jej zasobów, utrzymanie sprawności technicznej infrastruktury sprzętowo-programowej sieci, jej rozwój oraz współpraca z operatorami innych sieci miejskich[8].

Sieć LubMAN od końca 1994 r. pracowała na łączach Telekomunikacji Polskiej SA o przepustowości 2 Mbit/s, które następnie w 1999 r. zmieniono na łącza „Tel-Energo" SA o szybkości 34 Mbit/s, a potem nastąpiło przejście na łącza PKP 600 Mb/s. Poza tym prowadzono kolejne inwestycje, zakładano nowe linie światłowodowe. Z czasem w zasięgu sieci, prócz Lublina, znalazł się Świdnik (od połowy 1999 r.), zaś od 2000 r. także Kraśnik. Dodajmy, że na kanwie idei działalności sieci LubMAN oparta jest również akademicka sieć ośrodka puławskiego, który jednak odłączył się i obecnie funkcjonuje pod nazwą PulMAN jako odrębny ośrodek. Kierowany jest przez mgr. Andrzeja Krakowiaka.

25 października 2003 r. z inicjatywy środowiska poznańskiego powołano Konsorcjum Pionier, będące porozumieniem wiodących jednostek MAN i KDM (centra obliczeniowe Komputerów Dużej Mocy) w kraju. Motywem przewodnim jego postania była budowa Ogólnopolskiej Sieci Optycznej, nazwanej także Pionier. Jej częściami składowymi stały się LubMAN oraz PulMAN. Warto podkreślić, że wydarzenie to miało miejsce w Kazimierzu nad Wisłą.

W ciągu swego istnienia LubMAN przechodził przeobrażenia organizacyjne. W 2009 r. szefem jednostki został mgr. inż. Wojciech Widelski, zastępując na tym stanowisku dr. Andrzeja Bobyka. Ostatnie zmiany miały miejsce 1 czerwca 2010 r., kiedy LubMAN zastąpił Centrum Obsługi Informatycznej i w ten sposób przejął obsługę informatyczną UMCS.

Do dnia dzisiejszego LubMAN UMCS działa w oparciu o trzy podstawowe sfery, a mianowicie: wysoką jakość prowadzonych usług, poszerzenie ich wachlarza i dostępności, a także utrzymanie konkurencyjnych cen tych usług. Zawiera się to m.in. w udostępnianiu usług: Clusterix (Krajowy Klaster Linuksowy) dotyczącej wdrożenia produkcyjnego środowiska gridowego, dLibra (budowa bibliotek cyfrowych), eduroam (dostęp dla studentów i pracowników naukowych do sieci w ramach instytucji naukowych Europy i świata), PLATON (Platforma Obsługi Nauki, jej celem jest udostępnienie nowoczesnych usług teleinformatycznych dla polskiego środowiska naukowego), NewMAN (rozbudowa 21 środowiskowych, naukowych sieci teleinformatycznych i zwiększenie transferu w sieci miejskiej do 10 Gbit/s), KMD/KMD2 (Krajowy Magazyn Danych – system o zasięgu krajowym dotyczący przechowywania danych), elektroniczna legitymacja studentów i doktorantów, obsługa poczty elektronicznej ZEUS, wideokonferencje czy też usługa kampusowa. LubMAN prowadzi również prace nad zaimplementowaniem na UMCS systemów SAP i USOS.

W ramach sieci Pionier, LubMAN uczestniczy w realizacji kolejnych dwóch projektów: MAN-HA, którego celem jest wypracowanie usług o zwiększonej niezawodności i bezpieczeństwie, oraz 100NET, czyli naukowej sieci optycznej o przepustowości 100Gbit/s.

Michał Kuchciak
Archiwum UMCS

1. Wystąpienie Z. Skorzyńskiego z 20 października 2014 r. podczas obchodów Jubileuszu 20-lecia istnienia LubMAN.
2. *Charakterystyka CPBR 8.13-KASK „Budowa Krajowej Akademickiej Sieci Komputerowej, rozwój metod i środków informatycznych w procesach nauczania i badaniach naukowych"*, „Biuletyn MERA" 1987, nr 5, s. 47.
3. Protokół z posiedzenia Rektorów Akademii Rolniczej, Politechniki Lubelskiej i Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej z 23.02.1988 r., Archiwum UMCS, teczka w opracowaniu.
4. Sprawozdanie z działalności za rok 1991/1992, Archiwum UMCS, M 281/15.
5. Z. Skorzyński, *W pajęczynie światłowodów*. Prezentacja Power Point w zbiorach autora. Kwoty przed denominacją, należy je podzielić przez 10 000 aby uzyskać wartość w dzisiejszych złotówkach, np. 2 328 mln po denominacji odpowiada 232 800 zł.
6. Wystąpienie pokontrolne z 30 grudnia 1997 r., Archiwum UMCS, M 327/14.
7. Zarządzenie Nr 8/2000 Rektora UMCS z 1 marca 2000 r. w sprawie utworzenia ogólnouczelnianej jednostki organizacyjnej LUBMAN UMCS.
8. Zarządzenie Nr 53/2000 Rektora UMCS z 28 grudnia 2000 r. w sprawie wprowadzenia regulaminów i cenników usług w LUBMAN UMCS.

Jubileusz 70-lecia Wydziału Farmaceutycznego

9 stycznia 2015 r. minęło 70 lat od dnia, w którym do czterech Wydziałów utworzonych 23 października 2014 r. w UMCS dołączył Wydział Farmaceutyczny. Z tej okazji publikujemy wspomnienia prof. Jerzego Łobarzewskiego i artykuł obecnego dziekana Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego prof. Ryszarda Kocjana.

Kulisy powołania Wydziału Farmaceutycznego UMCS

Przypomnijmy – piątek 21 lipca 1944 r. w Lublinie. Tego dnia w mieście pod okupacją niemiecką panował spokój. Słychać było głośny grzmot artylerii radzieckiej.

Popłoch wśród Niemców narasta w nocy z dnia 21 na 22 lipca. Sobota 22 lipca zaznacza się zanikiem normalnego ruchu cywilnego, a całą szerokość Krakowskiego Przedmieścia zajmują uciekający Niemcy. Pieszo, samochodami, zaprzęgami konnymi. Niemcy uciekają na Warszawę, ale tam Rosjanie zablokowali szosę. Drugi kierunek ucieczki to Kraśnik. Przez cały dzień 22 lipca rosyjskie samoloty szturmowe strzelają do uciekających Alejami Racławickimi Niemców z karabinów maszynowych. Panuje ogólny pogrom. Już w sobotę 22 lipca Rosjanie przystępują do szturmu Lublina. Główny opór stawia niemiecka jednostka SS zlokalizowana w Pałacu Radziwiłłowskim przy Placu Litewskim. Obrona trwa cztery dni. Centrum Lublina jest częściowo wypalone, na ulicach stoją zniszczone czołgi radzieckie (na Królewskiej, Krakowskim Przedmieściu, Alejach Racławickich). Na ulicach leżą zabici Rosjanie i Niemcy oraz konie. To tragiczny widok, zwłaszcza dla mnie, 13-letniego chłopca.

Po kilku dniach zostaje przywrócony względny porządek w mieście.

Już na początku sierpnia zjeżdża do Lublina z Chełma Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (PKWN) stanowiący prowizoryczny rząd polski, który podejmuje działania mające ustanowić podstawy porządku publicznego. W tym czasie resort zdrowia powołuje na podstawie zarządzeń sprzed II wojny Izbę Aptekarską i Izbę Lekarską.

Na przewodniczącego Izby Aptekarskiej zostaje mianowany mój Ojciec, mgr farm. Witold Łobarzewski. On to powołuje do Zarządu Izby Przewodniczącego Związku Zawodowego farmaceutów mgr. farm. J. Kasperka i inspektora farm J. Wójcika. Pamiętajmy, że Prezydium Izby Aptekarskiej sprawowało swoje funkcje w Izbie społecznie.

Izba Aptekarska zaczęła urzędowanie na ul. Cichej 6. Wówczas Lubelska Izba Aptekarska była także Naczelną Izbą Aptekarską, ponieważ dla przypomnienia – II wojna w roku 1944 trwała nadal, a front pomiędzy Rosją i Niemcami zatrzymał się na Wiśle.

Pierwszym krokiem podjętym przez Izbę było przeprowadzenie spisu aptekarzy na terenach wyzwolonych od Niemców. Pozwoliło to na pozyskanie od nich – aktualnych członków Izby (magistrów farmacji lub prowizorów farmacji) składek na rzecz Izby.

Już we wrześniu 1944 r. w PKWN powstała idea, aby powołać w Lublinie państwowy uniwersytet. Pragnę dodać w tym miejscu, że w dotychczasowym wstępie pozwoliłem sobie w skrócie przedstawić sytuację w Lublinie od 22 lipca 1944 r., czyli daty wyzwalania Lublina spod okupacji niemieckiej, aby uzmysłowić czytelnikom, jak szybko od wyzwolenia Lublina, w warunkach wojennych, doszło do powołania Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Przypominam, był to okres od 22 lipca do 23 października 1944 r. A już 25 października odbyło się historyczne pierwsze posiedzenie Senatu UMCS, jak mówiono później – „na beczkach"!

Izba Aptekarska została zaskoczona wiadomością, że pośród proponowanych Wydziałów w UMCS nie było Wydziału Farmaceutycznego. Dlatego też, biorąc pod uwagę straty wśród farmaceutów podczas wojny, a także brak na wyzwolonych terenach przemysłu farmaceutycznego, podjęła uchwałę i apel do ówczesnych władz o dołączeniu do tworzącego się Uniwersytetu kolejnego Wydziału – Farmaceutycznego.

Pierwszą rozmowę w tej sprawie w imieniu Izby Aptekarskiej przeprowadził mgr W. Łobarzewski z prof. H. Raabem, w przerwie spotkania w Teatrze lubelskim, które odbyło się na zaproszenie Premiera Rządu PKWN – W. Osóbki-Morawskiego z samorządem Lublina (koniec września 1944). W tej rozmowie mgr W. Łobarzewski przedstawił przyszłemu Rektorowi UMCS wstępną prośbę Izby Aptekarskiej, uzasadniając konieczność utworzenia Wydziału Farmaceutycznego. Mgr W. Łobarzewski podkreślił, że Izba Aptekarska podejmuje się wspierać powstający Wydział zarówno rzeczowo, jak i finansowo. Prof. H. Raabe odpowiedział krótko: „Rozumiem Wasze argumenty i przedstawię je Władzom". To był początek osobistych kontaktów mgr. W. Łobarzewskiego z prof. H Raabem. Na podstawie ich dalszych oficjalnych i nieoficjalnych kontaktów, Izba Aptekarska skierowała oficjalne pismo do Prorektora UMCS Ludwika Hirszfelda z propozycją powołania nowego Wydziału.

Poskutkowało to utworzeniem Wydziału Farmaceutycznego w UMCS z dniem 9 stycznia 1945 r. Na Dziekana powołano doc. Kazimierza Kalinowskiego.

Pamiętajmy, że co prawda UMCS już w 1944 r. otrzymał rozrzucone po całym mieście lokale na prowadzenie zajęć dydaktycznych, ale były one puste. Dzięki pomocy Izby Aptekarskiej, Wydział Farmaceutyczny zadbał o dalsze lokale, np. 14-izbowy przy ul. Krakowskie Przedmieście 56, kilka pokoi bez ogrzewania przy ul. Radziwiłłowskiej w dawnym Kameradschaftshausie z okresu okupacji niemieckiej, pokoje na Dziekanat Wydziału w Pałacu Radziwiłłowskim oraz lokale w gmachu dawnej Wyższej Szkoły Rabinackiej dla Zakładów Biochemii i Mikrobiologii. Po odbudowie spalonego domu na ul. Staszica znalazły tam miejsca Zakłady Chemii Nieorganicznej, Fizycznej i Botaniki Farmaceutycznej (początkowo ulokowane na rogu ul. Głowackiego). Zakłady Wydziału Farmaceutycznego były otwierane sukcesywnie. Jednak dzięki pomocy materialnej i rzeczowej Izby Aptekarskiej, jako pierwszy powstał Zakład Chemii Analitycznej. Potem otwarto Zakłady Botaniki Farmaceutycznej i Farmakognozji. Myślę, że nie pomylę się, pisząc, że pierwszymi najszybciej zaopatrzonymi w sprzęt i aparaturę byli słuchacze właśnie Wydziału Farmaceutycznego.

Ze zbiorów R. Kocjana

Budynek przy ul. Cichej 6. Do 1993 r. był siedzibą Dziekanatu Wydziału Farmaceutycznego oraz Rektoratu AM

Już w styczniu 1945 r. bowiem zaczyna się czynna pomoc materialna i finansowa Izby Aptekarskiej dla tego Wydziału. Właśnie na jej apel farmaceuci Lubelszczyzny przekazali posiadane w aptekach mikroskopy. Należy dodać, że przed II wojną światową Ministerstwo Zdrowia zarządziło, aby każda apteka posiadała mikroskop. W początkach powstawania Wydziału Farmaceutycznego było to ogromnym skarbem, który został przekazany odpowiednim Zakładom.

Apteki zostały zobowiązane przez Izbę do zrobienia spisów niezbędnych dla studentów podręczników znajdujących się w aptekach, żeby mogli z nich korzystać. Apteki przekazały dla Wydziału także znaczne ilości odczynników chemicznych, Dzięki temu już w 1945 r. rozpoczęły się ćwiczenia z chemii analitycznej dla studentów farmacji, a także usługowo medycyny.

Izba pomyślała również o potrzebach wykładowców na Wydziale Farmaceutycznym, dla których ustanowiła specjalne dotacje – równe pensjom państwowym. Nic dziwnego, że nie było braków pośród wykładowców na farmacji. Izba Aptekarska przeznaczyła też środki finansowe na stypendia i zapomogi dla studentów. Pamiętam jak mój Ojciec mgr W. Łobarzewski wielokrotnie osobiście przyznawał zapomogi na zakup butów czy odzieży. Takie były realne potrzeby studentów w tym bardzo trudnym okresie wojennym, zwłaszcza pośród osób z poza Lublina. Ojciec nie miał wątpliwości, że przyznane pieniądze zostaną wykorzystane na rzeczywiste potrzeby studentów. Izba Aptekarska załatwiła też rabaty dla studentów farmacji na zakup leków w prywatnych aptekach.

A oto zestawienie wydatków Izby na rzecz Wydziału w latach 1945–1949:

- Wydział Farmaceutyczny UMCS – 2 258 373 zł
- Dotacje – 1 999 960 zł
- Cele naukowe Wydziału – 600 000 zł
- Stypendia dla studentów – 101 500 zł
- Cele społeczne – 596 637 zł
- Zapomogi – 481 665 zł

Dzięki tej pomocy finansowej i rzeczowej, powstający od zera Wydział Farmaceutyczny był w stanie umożliwić przeprowadzenie ćwiczeń chemicznych dla 283 studentów z farmacji, którzy wykonali 11 200 analiz chemicznych, i dla 319 studentów medycyny, którzy wykonali 4126 takich analiz.

Z inicjatywy mgr W. Łobarzewskiego, przy akceptacji Prezydium Izby Aptekarskiej, podjęto skuteczne ▸

działania dla uzyskania warunków dla przemysłowej hodowli ziół leczniczych. Mgr W. Łobarzewski uzyskał od PKWN zgodę na znalezienie majątku ziemskiego o areale 50 hektarów. Nie było to w tych wojennych jeszcze latach proste. Po kilku zimowych wyjazdach mojego Ojca (krytym brezentem Willisem) w teren Lubelszczyzny, znalazł On nierozparcelowany majątek Szczekarków. Dzięki temu już w 1945 r., na wiosnę, ruszyły pierwsze prace polowe.

Izba Aptekarska zapewniła dla Szczekarkowa opiekę naukową do rozpoczęcia hodowli ziół. Opłacała naukowców z UMCS i Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Puławach, którzy instruowali pracowników Szczekarkowa. Zaowocowało to wkrótce pierwszymi dostawami leków roślinnych dla aptek. Dzięki powstaniu tego ośrodka studenci Wydziału Farmaceutycznego UMCS mogli odbywać tam letnie praktyki w zakresie uprawy ziół. Pisała o tym lubelska prasa, np. „Życie Lubelskie" z 5.07.1947, udzielając głosu prezesowi mgr .W. Łobarzewskiemu.

Pomoc Lubelskiej Izby Aptekarskiej została dramatycznie przerwana po upaństwowieniu aptek prywatnych w roku 1950.

Wkład farmaceutów w tworzenie od podstaw, a następnie rozwój Wydziału Farmaceutycznego był ogromny. Moje opracowanie tego zagadnienia nie może w pełni oddać tego społecznego działania. Izba Aptekarska była, i to trzeba podkreślić, *spiritus movens* tej całej akcji zarówno finansowo, jak i rzeczowo.

Ukoronowaniem wieloletniej bezinteresownej pracy mgr. farm. Witolda Łobarzewskiego na rzecz aptekarstwa i lubelskiej Uczelni były wręczone Mu (w większości pośmiertnie) dyplomy i medale: Złoty Krzyż Zasługi, Odznaka za wzorową pracę w Służbie Zdrowia, Medal nadany przez kolegium Rektorów lubelskich – Medal 25-lecia UMCS, Medal im. Ignacego Łukasiewicza (Nadany Przez Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne), Podziękowanie od byłych więźniów KZ Majdanek.

Ja osobiście skorzystałem na utworzeniu Wydziału Farmaceutycznego w Lublinie. Po zdaniu matury w roku 1949 zostałem studentem I roku tego właśnie Wydziału UMCS. Ukończyłem jednak Wydział Farmacji w Akademii Medycznej ze stopniem magistra farmacji w roku 1954. Ale już 1 maja 1954 r. zostałem jedynym asystentem w Zakładzie Biochemii UMCS, kierowanym przez prof. dr. hab. Adama Paszewskiego. W Zakładzie Biochemii na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS przepracowałem 47 lat, kończąc moją karierę naukową z tytułem profesora.

Prof. dr hab. Jerzy Łobarzewski

Ze zbiorów R. Kocjana

„Odejście" Akademii Medycznej z UMCS w karykaturze Edmunda Szubiaka

Autor wykorzystał wspomnienie mgr. farm. Witolda Łobarzewskiego, wygłoszone z okazji 25. rocznicy powstania Wydziału Farmaceutycznego (nagranie magnetofonowe w posiadaniu autora), oraz artykuły z „Farmacji Polskiej" (r. V, nr 11–12, 1949; r. XX, nr 10, 1964; r. XXI, nr 12, 1965; r. XXVII, nr 1 i 7, 1971; r. XLI, nr 5 1985), a także codzienną prasę lubelską z 1970 r.

Wydział Farmaceutyczny Uniwersytetu Medycznego w latach 1950–2014

1 stycznia 1950 r., na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z 24 października 1949 r., Wydział Farmaceutyczny wraz z Wydziałem Lekarskim zostały wyłączone z UMCS; utworzono z nich oddzielną Uczelnię – Akademię Lekarską, od 23 marca 1950 r. nazwaną Akademią Medyczną, zaś od 22 marca 2008 r. – Uniwersytetem Medycznym.

W 1958 r. dokonano reformy studiów farmaceutycznych, wprowadzając pięcioletni program nauczania, kierunek apteczny oraz obowiązek wykonywania pracy magisterskiej.

Ważną datą w dziejach Wydziału był 15 września 1962 r., kiedy uzyskano prawo nadawania stopnia doktora nauk farmaceutycznych,

a 27 listopada 1979 r. Wydział uzyskał prawo nadawania kolejnego stopnia naukowego – doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych. Łącznie na Wydziale nadano dotychczas 330 stopni doktora nauk farmaceutycznych i 64 stopnie doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych. Natomiast 46 osób otrzymało tytuły profesora nauk farmaceutycznych.

W 1994 r. powołano Oddział Szkolenia Podyplomowego, w 1995 r. utworzono Oddział Analityki Medycznej, zaś w 2013 r. podjęto kształcenie na kierunku kosmetologia.

Początkowo jednostki organizacyjne Wydziału mieściły się na niewielkiej przestrzeni w różnych miejscach Lublina. Warunki lokalowe znacznie poprawiły się wraz z oddaniem do użytku w 1956 r. budynku Collegium Pharmaceuticum przy ul. Staszica 6. Jednak z upływem lat i dalszym rozwojem Wydziału oraz koniecznością zwrotu przez Uczelnię niektórych budynków wcześniejszym właścicielom, warunki lokalowe Uczelni oraz Wydziału Farmaceutycznego uległy znacznemu pogorszeniu.

Dopiero budowa i oddanie do użytku kilku nowych budynków: w 2003 r. Collegium Uniwersum przy ul. Chodźki 1, w 2006 r. Collegium Anatomicum z Collegium Maius przy ul. Jaczewskiego 4 i w 2011 r. Collegium Pharmaceuticum przy ul. Chodźki 4a znacznie poprawiło bazę lokalową Uczelni, a szczególnie Wydziału Farmaceutycznego.

Dotychczas studia na Wydziale Farmaceutycznym ukończyło 7411 absolwentów, w tym 6987 magistrów farmacji oraz 424 magistrów analityki medycznej. Aktualnie kształci się tu 1092 studentów, w tym 792 studentów farmacji, 179 studentów analityki medycznej oraz 121 studentów kosmetologii.

Obecnie Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie to 14 katedr i 2 zakłady naukowe. Pracuje w nich 149 osób na etatach naukowo-dydaktycznych, w tym 20 osób z tytułem profesora, 15 osób ze stopniem doktora habilitowanego i 66 osób ze stopniem doktora oraz 67 osób na etatach technicznych.

Ze zbiorów R. Kocjana

Prof. Andrzej Waksmundzki pierwszym na Wydziale Farmaceutycznym doktorem *honoris causa*, 1987 r.

W ostatnich 10 latach (2005–2014) pracownicy Wydziału opublikowali ponad 3000 różnych prac (bez streszczeń zjazdowych), w tym 1046 prac w czasopismach posiadających współczynnik oddziaływania Impact Factor (łączna liczba punktów IF tych prac wynosi 2296, a liczba punktów KBN/MNiSW wynosi 32514) oraz uzyskali 63 patenty. Każdego roku pracownicy Wydziału otrzymują po kilka nagród Ministra Zdrowia oraz wiele nagród Rektora Uniwersytetu Medycznego.

Od wielu lat Wydział Farmaceutyczny współpracuje z ośrodkami naukowymi w różnych krajach, m.in. w Finlandii, Belgii, Danii, Grecji, Austrii, Holandii, Izraelu, Chinach, Indiach, Kanadzie, USA, Ukrainie i Rosji.

Za szczególne osiągnięcia naukowe i zasługi dla Wydziału, na wniosek Rady Wydziału Farmaceutycznego, najwyższą godność Uczelni (AM i UM) – doktorat *honoris causa* – otrzymało dziesięcioro naukowców: Andrzej Waksmundzki (1987), Jerzy Maj (1988), Gabriel Brzęk (1995), Zofia Kalinowska (1995), Stanisław Kohlmünzer (1995), Leszek Krówczyński (1995), Edward Soczewiński (1998), Mirosława Furmanowa (2004), Yoshinori Asakawa (2012, Japonia), Gűnther K. Bonn (2014, Austria).

Od 1950 r. dziekanami Wydziału byli: zast. prof. Zofia Kalinowska, doc. Stanisław Karbownicki, doc. Tadeusz Szynal, doc. Wacław Mirkowski, prof. Andrzej Waksmundzki, prof. Henryk Nerlo, prof. Edward Soczewiński, prof. Lech Przyborowski, prof. Tadeusz Krzaczek, prof. Kazimierz Głowniak, prof. Hanna Hopkała i prof. Janusz Solski.

Od 2012 r. Wydziałem Farmaceutycznym z Oddziałem Analityki Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie kieruje Kolegium Dziekańskie w składzie: dziekan: prof. dr hab. Ryszard Kocjan; prodziekani: prof. dr hab. Grażyna Biała, prof. dr hab. Anna Malm i prof. dr hab. Monika Waksmundzka-Hajnos.

Prof. Ryszard Kocjan
Dziekan Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego

Ze zbiorów R. Kocjana

Collegium Pharmaceuticum

Władze UMCS (1944–2016)

Sporządzono w Archiwum UMCS

Publikujemy uzupełniony i poprawiony wykaz władz UMCS (pierwotnie ukazał się on w numerze 7/207 „Wiadomości Uniwersyteckich").

Rektorzy		**Prorektorzy**
Imię i nazwisko	**Okres sprawowania funkcji**	**Imię i nazwisko**
Henryk Raabe	24 X 1944 – 31 VIII 1948	Ludwik Hirszfeld (1944/1945) Konstanty Strawiński (1945–1947) Feliks Skubiszewski
Tadeusz Kielanowski	1 IX 1948 – 31 XII 1949	Józef Parnas (1948/1949) [od 1 I 1950 do 31 XII 1951 – po. Rektora]
Bohdan Dobrzański	1 I 1952 – 31 VIII 1955	Adam Malicki Aleksander Wolter Adam Bielecki Andrzej Burda Piotr Szewczyk [Prorektor Rolniczego Studium Zaocznego]
Andrzej Burda	1 IX 1955 – 7 V 1957	Adam Bielecki Kazimierz Myśliński Franciszek Uhorczak Włodzimierz Hubicki
Adam Paszewski	8 V 1957 – 31 VIII 1959	Tadeusz Taras Włodzimierz Hubicki
Grzegorz Leopold Seidler	1 IX 1959 – 11 IV 1969	Jan Dobrzański Adam Paszewski Narcyz Łubnicki Włodzimierz Żuk Zbigniew Lorkiewicz [od 12 IV do 30 VI 1969 po. Rektora – dokończenie kadencji G. L. Seidlera] Wiesław Skrzydło
Zbigniew Lorkiewicz	1 VII 1969 – 30 IX 1972	Janusz Barcicki Stanisław Krzykała Wiesław Skrzydło Jan Szreniawski
Wiesław Skrzydło	1 X 1972 – 31 VIII 1981	Edward Michna Kazimierz Sykut Albin Koprukowniak (do 31 VIII 1978) Ryszard Orłowski Tadeusz Hoff (do 30 VI 1974) Marcin Jełowicki (od 1 VII 1974) Zdzisław Ilczuk (od 15 V 1978) Władysław Ćwik (od 1 IX 1978)
Tadeusz Baszyński	1 IX 1981 – 21 V 1982	Bohdan Dziemidok [od 21 do 24 V 1982 r. – po. Rektora] Eugeniusz Gąsior Wanda Brzyska Władysław Ćwik / Mieczysław Żołnierczuk

Józef Szymański	24 V 1982 – 31 VIII 1984	Jan Malarczyk Eligiusz Modrzejewski Tadeusz Łoposzko Jan Winiarz
Stanisław Uziak	1 IX 1984 – 31 VIII 1987	Kazimierz Goebel Jerzy Szczypa Halina Sawecka Jan Winiarz
Zdzisław Cackowski	1 IX 1987 – 30 XI 1990	Zygmunt Mańkowski Jerzy Szczypa Romuald Kmiecik Jan Winiarz
Eugeniusz Gąsior	1 XII 1990 – 14 VIII 1993	Kazimierz Goebel Jan Rayss Jerzy Bartmiński Zbigniew Sobolewski Ziemowit Jacek Pietraś [Rektor Eugeniusz Gąsior zmarł 14 VII 1993 r., od 1 do 24 IX obowiązki Rektora pełnił Ziemowit Jacek Pietraś] Tadeusz Borowiecki Marian Harasimiuk
Kazimierz Goebel	24 IX 1993 – 31 VIII 1999	Marian Harasimiuk Wojciech Witkowski Zbigniew Sobolewski (1993–1996) Jerzy Szczypa (1993–1996) Zbigniew Krupa (1996–1999) Marek Kuryłowicz (1996–1999)
Marian Harasimiuk	1 IX 1999 – 31 VIII 2005	Jan Pomorski Zbigniew Krupa (1999–2002) Elżbieta Skrzypek (1999–2002) Zbigniew Sobolewski (1999–2002) Krzysztof Stępnik (2002–2005) Karol Izydor Wysokiński (2002–2005) Stanisław Chibowski (2002–2005)
Wiesław Kamiński	1 IX 2005 – 31 VIII 2008	Anna Pajdzińska Anna Tukiendorf Jerzy Węcławski Tadeusz Borowiecki
Andrzej Dąbrowski	1 IX 2008 – 31 VIII 2012	Stanisław Chibowski Ryszard Dębicki Stanisław Michałowski Ryszard Szczygieł
Stanisław Michałowski	1 IX 2012 – 31 VIII 2016	Ryszard Mojak (1 IX 2012 – 15 IV 2014; 16 IV – 30 VI 2014 vacat) Arkadiusz Bereza (od 1 VII 2014) Ryszard Dębicki Urszula Bobryk Barbara Hlibowicka-Węglarz

Na tropie zaginionych odkryć

Andrzej Kokowski, Wieńczysław Niemirowski, *Na tropie zaginionych odkryć – archeologia w prasie regionalnej byłej prowincji Grenzmark Posen-Westpreussen* – tak będzie wyglądała strona tytułowa książki wieńczącej projekt finansowany z Grantu NCN B/HS3/06407 pod takim samym tytułem, z którym właśnie finiszujemy. Ostatniego słowa użyłem nie bez przyczyny, bo możemy już mierzyć nasze wspólne dzieło, liczące w tej chwili 800 stron gotowego maszynopisu. To wiele i sami jesteśmy zaskoczeni efektem naszych działań. Nasze badania podzieliliśmy na cztery działy, które są rozdziałami w książce.

Najwięcej emocji, ale i oczekiwań, dostarczył nam dział pierwszy, w którym gromadziliśmy informacje o odkryciach zabytków archeologicznych i o wykopaliskach. Kiedy ustaliliśmy, że mamy wiadomości o prawie 140 takich przypadkach, byliśmy zdumieni. Kiedy jednak okazało się, że ponad 60% z nich dotyczy faktów nieutrwalonych w nauce – przecieraliśmy oczy ze zdumienia. Prasa prowincji dostarczyła nam prawdziwie sensacyjnych doniesień, mających kapitalną wagę dla prawie wszystkich epok archeologicznych, od końca epoki kamienia po okres wędrówek ludów. Pozostałe informacje stanowią albo istotne uzupełnienie do znalezisk znanych już z literatury fachowej, albo przynajmniej potwierdzenie okoliczności odkryć.

Źródło: www.wikipedia.pl

Marchia Graniczna Poznańsko-Zachodniopruska (*Grenzmark Posen-Westpreussen*)

Najmniej oczekiwań mieliśmy wobec działu gromadzącego teksty o muzeach i ochronie zabytków. Nie przewidzieliśmy jednak skutku, jaki niósł za sobą fakt prawie całkowitego zniszczenia muzeów

na terenie prowincji w końcowych działaniach wojennych (Muzeum Krajowe w Pile legło w gruzach „Festung Schneidemühl", broniącej się zażarcie i atakowanej z nieprawdopodobną zaciekłością), a muzea powiatowe zostały po wojnie po prostu rozgrabione. Nagle okazało się, że dzięki zgromadzonym przez nas informacjom prasowym możemy nie tylko rekonstruować historie tych palcówek, ale również ich zasoby. Tak naprawdę to wyznaczyliśmy nowe ścieżki, które pozwolą w przyszłości zrekonstruować muzealne inwentarze, przynajmniej Muzeum Krajowego w Pile.

Do tekstów działu trzeciego, czyli tych ogólnych, podeszliśmy z dwojakim nastawieniem. Ja z lekceważeniem, bo stan wiedzy o pradziejach z lat 30. wydawał się nie móc mnie niczym zaskoczyć; mój Kolega z dreszczem emocji, bo tłumaczenie takich tekstów to wyzwanie najwyższych lotów. I tak jak w poprzednich przypadkach okazało się, że nie doceniliśmy materii. „Gazetowe czytanki" pozwoliły nam dotrzeć nie tylko do poziomu wiedzy o pradziejach ich autorów (zazwyczaj wysokiej klasy profesjonalistów), ale również natrafić na perełki inspirujące weryfikację dotychczasowych ustaleń. Najbardziej uradowaliśmy się z trafienia na trop znakomitych analiz przyrodniczo-chemicznych zawartości naczyń sprzed 4000 lat, robionych przez nieznanego naszej literaturze, a zapomnianego w Niemczech prof. J. Grüßa z Berlina. Jego dorobek pochłonęła wojna, ale ponieważ komunikował się z prasą, to znamy nie tylko efekty badań, ale również metody, jakie stosował. Czytać na ten przykład, że na początku epoki brązu, 2000 lat p.Chr.(!), lokalne społeczności warzyły dwa rodzaje piwa: jęczmienne i pszeniczne – to robi wrażenie nawet na badaczu Gotów, że o germaniście nie wspomnę.

Do tekstów z działu czwartego podeszliśmy zupełnie bez emocji, bo też życie naukowe w prowincji nie niosło wielu zaskoczeń. Można powiedzieć, że w tym przypadku nasze przewidywania się sprawdziły, aczkolwiek praca nasza nie poszła na marne. Zdobyte przez nas ustalenia co do przebiegu kongresów archeologicznych, działalności towarzystw regionalnych i udziału lokalnych archeologów w konferencjach poza prowincją są po prostu ważne.

Mój ostatni wyjazd w ramach programu grantu do Niemiec miał nie tylko za zadanie uporządkowanie, sprawdzenie i zweryfikowanie danych – co czyniłem mozolnie, po kilkanaście godzin na dobę. Miałem mianowicie dwie sposobności, by publicznie zaprezentować nasz projekt. Obie dla skrajnie różnych środowisk; obie z zaskakującymi rezultatami.

Otrzymałem zaproszenie do wzięcia udziału w konferencji o wymowie czysto politycznej: „Verständigungspolitische Tagung des Pommerschen- Kreis- und Städtetages", w której przedstawiciele niemieckich stowarzyszeń regionalnych Pomorza dyskutowali o dziedzictwie kulturowym. Poproszono mnie o referat na temat trudny i delikatny – „Wie Heimat verbindet – vom Umgang mit dem deutschen Erbe". Miałem spróbować określić, na ile ważne dla współczesnej społeczności polskiej jest niemieckie dziedzictwo kulturowe tzw. „ziem utraconych". To zadanie raczej dla socjologa, ale ponieważ „archeolog to nie zawód, to charakter", zmierzyłem się z problemem, wykorzystując efekty naszego grantu, kładąc nacisk na muzea dawniej i dziś. Moja konkluzja, że gdyby nie Polacy, gdyby nie polskie badania, to ogromna część dziedzictwa niemieckiego uległaby zapomnieniu… w Niemczech(!), czego przykładem są muzea właśnie, wywołała gorącą, ale pozytywną dyskusję. Skutek był taki, że archiwa tych Towarzystw Regionalnych, które były dotąd dla mnie zamknięte, będą stały teraz otworem, a zgromadzeni obiecali wspierać nasze badania w każdy możliwy sposób. Entuzjazm wzbudziło moje stwierdzenie, że czas pożegnać się z podziałem na niemieckie i inne dziedzictwo kulturowe, a myśleć o wspólnym dziedzictwie, tym europejskim.

W trakcie mojego pobytu w Römisch-Germanische Kommission we Frankfurcie nad Menem, której Biblioteka ma dla mnie znaczenie fundamentalne, miałem okazję zaprezentować nasz projekt Fundacji „Freude der Archäologie in Europa e. V.". Tutaj – oprócz zachwytów nad „egzotyczną" współpracą archeologa z germanistą – efekty naszej pracy zrobiły niesamowite wrażenie. Nasłuchałem się o trafności wyboru nowej ścieżki badawczej, metody i założeń metodologicznych. Po czym otrzymałem propozycję z gatunku tych nie do odrzucenia. Otóż Przewodniczący Fundacji, prof. dr. Siegmar von Schnurbein, multi dr HC, powiedział, że tak ważna książka nie może się ukazać tylko po polsku. Dowiedziałem się, że otrzymamy wsparcie finansowe dla jej tłumaczenia i dla druku równoległego, polsko-niemieckiego (dwuszpaltowego). Miałem o czym „donosić" mojemu Współautorowi, oj miałem.

Realizacja projektu sprawiła nam na tyle dużo satysfakcji i radości, że nie przeszkodziła w innych naszych badaniach. Mój Przyjaciel dokończył książkę habilitacyjną[1], ja napisałem jedną o Robercie Liebigu i wykonałem uzupełnienie do drugiego wydania innej[2], która wzbudza zachwyt swoją stroną edytorską; że o pomniejszych działaniach i efektach nie wspomnę.

Andrzej Kokowski

1. Wieńczysław Niemirowski, Für Führer, *Volk und Reich: Schriftsteller und Literaturpolitik im nationalsozialistischen Deutschland*, Lublin.

2. A. Kokowski, *Gocka duma Masłomęcza – The Gothic pride of Masłomęcz. Archeologiczne dziedzictwo regionu hrubieszowskiego – Archaeological heritage of Hrubieszów district*, Masłomęcz – Hrubieszów – Lublin 2014, (176 ss.)

Archiwum autora

Uczestnicy konferencji podczas otwarcia spotkania

Prawo handlowe 25 lat po transformacji ustrojowej

W dniach 21–22 listopada 2014 r. na WPiA UMCS odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Prawo handlowe 25 lat po transformacji ustrojowej. Doświadczenia i perspektywy", zorganizowana przez Stowarzyszenie Promocji Nauk Prawnych (SPNP) z siedzibą w Lublinie i Koło Naukowe Prawa Spółek (KNPS) UMCS.

Konferencja została objęta patronatem honorowym: Ministra Gospodarki, Ministra Sprawiedliwości, Wojewody Lubelskiego, Marszałka Województwa Lubelskiego, Prezydenta Miasta Lublin, Izby Notarialnej w Lublinie, Okręgowej Rady Adwokackiej w Lublinie, Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, Rektora UMCS i Dziekana WPiA UMCS. Patronatu medialnego konferencji udzieliły Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej, Miesięcznik Rejent, portal prawnik.pl, Polskie Radio Lublin S.A. oraz portal edukacjaprawnicza.pl.

21 listopada 2014 r. odbyła się uroczysta część otwierająca konferencję, którą poprowadził dr G. Kozieł, Prezes Zarządu SPNP, opiekun naukowy KNPS UMCS, adiunkt w KPGiH UMCS. Dr G. Kozieł powitał i podziękował za przybycie przedstawicielom większości ośrodków akademickich w Polsce, przedstawicielom patronów oraz gościom honorowym. W tej części głos zabrali P. Popczyk – Główny Specjalista w Departamencie Doskonalenia Regulacji Gospodarczych Ministerstwa Gospodarki, przedstawiciel Marszałka Województwa Lubelskiego dr J. Sobczak – Członek Zarządu Województwa Lubelskiego, przedstawiciel SNRP not. Anna Ewa Dańko-Roesler – Prezes ZG SNRP, przedstawiciel IN w Lublinie not. I. Wach – Wiceprezes Rady IN w Lublinie, przedstawiciel ORA w Lublinie adw. A. Chadaj, prof. A. Przyborowska-Klimczak – Dziekan WPiA UMCS oraz dr hab. K. Kopaczyńska-Pieczniak – po. Dyrektora IPC WPiA UMCS. Przedstawicielka Wojewody Lubelskiego I. Perdeus – radca prawny przekazała okolicznościowy list gratulacyjny od Wojewody Lubelskiego.

Archiwum autora

P. Popczyk, Główny Specjalista w Departamencie Doskonalenia Regulacji Gospodarczych w Ministerstwie Gospodarki

Zabierający głos byli zgodni co do tego, że zagadnienia prawa handlowego mają duże znaczenie teoretyczne i praktyczne. Podkreślono że, prawo handlowe w ostatnich 25 latach było jedną z najszybciej rozwijających się dziedzin prawa, z której albo w ramach której wy-

kształciło się wiele dyscyplin specjalistycznych. Uznano, że ze względu na dużą doniosłość jurydyczną i praktyczną, problematyka ta stale jest przedmiotem wielopłaszczyznowego zainteresowania w nauce prawa. W związku z tym propozycja dyskusji w tym zakresie wychodzi naprzeciw oczekiwaniom podsumowania doświadczeń, ale także zarysowania perspektyw rozwojowych prawa handlowego.

Dr G. Kozieł podziękował patronom honorowym, medialnym oraz sponsorom za zaufanie, udzielone patronaty i wsparcie inicjatywy. Słowa podziękowania skierował także na ręce po. Dyrektora IPC dr hab. K. Kopaczyńskiej-Pieczniak dla prof. A. Kidyby – Kierownika KPGiH, za poparcie inicjatywy utworzenia KNPS UMCS, które było współorganizatorem konferencji. Następnie podziękował członkom SPNP oraz KNPS UMCS za zaangażowanie w przygotowanie spotkania.

Archiwum autora

Prowadzący konferencję dr G. Kozieł, Prezes Zarządu SPNP, opiekun naukowy KNPS UMCS

W dalszej części dr G. Kozieł przedstawił genezę powstania i cele działalności naukowej SPNP. Stwierdził m.in., że poza organizacją konferencji naukowych do aktywności Stowarzyszenia należy m.in.: organizowanie konkursu dla uczniów i studentów „Zdefiniuj problem prawny i zaproponuje jego rozstrzygnięcie", przyznawanie nagrody naukowej „Naukowego diamentu", organizowanie regionalnych spotkań konsultacyjnych oraz współpraca z KNPS UMCS przy wydawaniu czasopisma „Prace Naukowe z Prawa Spółek i Własności Intelektualnej". Następnie A. Korszla – Prezes Zarządu KNPS UMCS zwięźle zaprezentował historię koła.

Po oficjalnym otwarciu odbył się pierwszy panel dyskusyjny – „Zagadnienia podstawowe", który poprowadziła dr hab. K. Kopaczyńska-Pieczniak (UMCS). W ramach tej części mgr A. M. Weber (UW) przedstawiła problematykę oceny wpływu infrastruktury prawnej rynku kapitałowego na efektywność spółek Skarbu Państwa 25 lat po transformacji ustrojowej, mgr T. Regucki (Instytut Allerhanda) wygłosił referat dotyczący instytucji partycypacji finansowej pracowników w prawie handlowym w perspektywie wyzwań gospodarki wolnorynkowej, O. K. Raczycki (UW) poruszył zagadnienie roli zwyczaju i uzansu w polskim prawie handlowym po transformacji ustrojowej, natomiast J. Dycfeld i R. Prabucki (UO) zreferowali problem alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów gospodarczych w Polsce w okresie 25 lat transformacji ustrojowej.

Drugi dzień konferencji składał się z trzech paneli dyskusyjnych dotyczących zagadnień szczegółowych prawa handlowego (panele II–IV „Zagadnienia szczegółowe", cz. 1–3). Drugi i trzeci panel dyskusyjny poprowadziła prof. Agnieszka Malarewicz-Jakubów – Prodziekan WPiA UwB.

W panelu II uczestnicy wysłuchali czterech wystąpień dotyczących prawa spółek handlowych – prywatnych: mgr E. Całus (UWr) przedstawił referat „Liberalizacja instytucji kapitału zakładowego a problem spółki kapitałowej bez kapitału zakładowego", N. Skórska (Instytut Nauk Prawnych PAN) poruszyła problematykę statusu wspólnika „zbiorowego" oraz nabycia udziałów albo akcji imiennych ze środków pochodzących z majątku wspólnego małżonków, dr G. Kozieł (UMCS) przedstawił uwagi o statusie prawnym dyrektora wykonawczego w Spółce Europejskiej z siedzibą na terytorium RP, P. Mącik (KUL) przekonywał o potrzebie pilnych zmian prawa w zakresie rewindykacji znacjonalizowanego majątku powojennych spółek. Burzliwą dyskusję z udziałem m.in. prof. A. Malarewicz-Jakubów, A. E. Dańko-Roesler, mgr E. Całus, N. Skórskiej i dr. G. Kozieła wywołało zagadnienie oceny projektu instytucji spółki kapitałowej bez kapitału zakładowego. Większość uczestników wyraziła pogląd, że w polskich realiach trudno wskazać argumenty uzasadniające potrzebę przeprowadzenia tak istotnej zmiany, stanowiącej wyłom w systemie spółek handlowych.

W ramach panelu III zaprezentowano wystąpienia dotyczące zagadnień spółek publicznych, zarządzania nimi i papierów wartościowych: mgr R. Tanajewska (UwB) przedstawił referat „Outsourcing a przepisy prawa handlowego", K. Dziennik i D. Marciniak (UAM) poruszyli zagadnienia przyczyn i sposobów wycofywania akcji spółki publicznej z obrotu giełdowego, B. Wilk (USz) wygłosił referat „Spółka prawa handlowego jako podmiot zobowiązany do udostępniania informacji publicznej", K. Dziennik (UAM) odniosła się do statusu prawnego przedwojennych akcji i obligacji po transformacji ustrojowej rozpoczętej w 1989 r., mgr K. Tapek (UJ) przedstawił problem opcji menedżerskich jako narzędzia minimalizacji kosztów agencji na przykładzie spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, D. Marciniak (UAM) podsumował współczesne problemy i wyzwania prawa i obrotu wekslowego.

IV panel dyskusyjny prowadził dr hab. J. Szczotka (UMCS). Uczestnicy wysłuchali pięciu referatów dotyczących m.in. prawa upadłościowego, skargi paulińskiej oraz skutków opodatkowania spółek w sferze prawa handlowego: mgr K. Zawada (WSPiA Rzeszów- ▸

-Przemyśl) przedstawiła problematykę statusu syndyka w postępowaniu upadłościowym z wyszczególnieniem spraw z zakresu prawa pracy, M. Wdowiak (UG) poruszył zagadnienia ochrony nabywcy nieruchomości w razie zagrożenia upadłości dewelopera na tle prawno-porównawczym, K. Iwanicka (UKSW) wygłosiła referat „Objęcie czynności wspólnika reżimem skargi paulińskiej w stosunku do wierzycieli spółki jawnej", M. Wojna (USz) zaprezentował konsekwencje opodatkowania spółek komandytowych w płaszczyźnie prawa handlowego, K. Szczepańska (UAM) podjęła problematykę nierozszczepialności praw udziałowych w spółkach kapitałowych.

Po zakończeniu wystąpień dr G. Kozieł w podsumowaniu konferencji podziękował patronom honorowym, medialnym oraz wspierającym finansowo i rzeczowo konferencję, uczestnikom i studentom za wszelką pomoc. Zwrócił uwagę, że prawo handlowe jest dynamicznie rozwijającą się i niezwykle ważną dziedziną prawa, mającą fundamentalne znaczenie dla rozwoju współczesnego państwa. Stwierdził, że konferencja naukowa „Prawo handlowe 25 lat po transformacji ustrojowej. Doświadczenia i perspektywy" doskonale wpisała się w kalendarz rocznic w 2014 r. – 25-lecie pierwszych demokratycznych wyborów w Polsce po transformacji ustrojowej, 70-lecie UMCS oraz 65-lecie WPiA UMCS. Uznał, że zaproponowana tematyka spotkała się z życzliwym zainteresowaniem studentów, doktorantów i pracowników katedr prawa cywilnego i handlowego oraz przedstawicieli praktyki prawniczej. Dzięki temu Wydział stał się miejscem wymiany poglądów i dyskusji między przedstawicielami nauki prawa i szeroko rozumianej praktyki.

Uczestnicy zgodnie uznali wydarzenie za bardzo udane. Referaty wygłoszone podczas konferencji oraz przesłane organizatorom będą publikowane.

Grzegorz Kozieł

Nowy Zakład w Instytucie Ekonomii i Finansów

Jest mi niezmiernie miło poinformować, że po wielu latach starań na Wydziale Ekonomicznym rozpoczął działalność Zakład Ubezpieczeń, który wchodzi w skład Instytutu Ekonomii i Finansów. W Zakładzie Ubezpieczeń zatrudniony jest jeden adiunkt ze stopniem doktora habilitowanego oraz dwóch adiunktów ze stopniem doktora nauk.

Obszary działalności naukowej jednostki są dość szerokie. Zakład Ubezpieczeń prowadzi działalność dydaktyczną i naukową skoncentrowaną wokół problematyki ubezpieczeń osobowych i majątkowych, zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym, funkcjonowania sektora ubezpieczeniowego i jego roli w gospodarce rynkowej. Pragniemy brać czynny udział w rozwoju młodej kadry naukowej. W badaniach prowadzonych przez pracowników Zakładu uczestniczy pięcioro studentów studiów doktoranckich, w tym jedna osoba z otwartym przewodem doktorskim. Zamierzamy aktywnie uczestniczyć w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych oraz wykazywać starania o środki zewnętrzne na wspomaganie procesu naukowo-dydaktycznego.

Działalność naukowa Zakładu Ubezpieczeń obejmuje w szczególności następujące zakresy problemowe: przemiany zachodzące na rynku ubezpieczeń gospodarczych; dobrowolne inwestycyjne programy emerytalne; ryzyko systemowe w sektorze ubezpieczeniowym oraz nadzór makroostrożnościowy; gospodarka finansowa ubezpieczycieli; zarządzanie ryzykiem ubezpieczeniowym podmiotów gospodarczych i gospodarstw domowych; ryzyko w zamówieniach publicznych; innowacje produktowe w ubezpieczeniach

Działalność dydaktyczna Zakładu Ubezpieczeń skupia się w obszarze problematyki ubezpieczeń życiowych i majątkowych, inwestycji emerytalnych, gospodarki finansowej ubezpieczycieli, pośrednictwa ubezpieczeniowego, roli ubezpieczeń w gospodarce, a także ekonometrii, statystyki, matematyki dla ekonomistów oraz matematyki finansowej.

Jako nowa i dynamicznie rozwijająca się jednostka jesteśmy otwarci na współpracę zarówno z krajowymi ośrodkami naukowymi, jak i z przedstawicielami praktyki. Chcemy wyjść naprzeciw oczekiwaniom naszych studentów, zwłaszcza studiujących na kierunku ekonomia o specjalności ubezpieczenia społeczne i gospodarcze. Pragniemy nauczać ich nie tylko wiedzy ogólnej, ale stwarzać im szansę nabywania także umiejętności praktycznych. W najbliższym czasie planujemy realizację projektu „Moja kariera w ubezpieczeniach", który ma za zadanie przybliżyć studentom ścieżkę kariery oraz różnorodność możliwości związanych z pracą w sektorze ubezpieczeniowym. Chcemy dołożyć wszelkich starań, aby poziom merytoryczny naszych przedsięwzięć naukowych i dydaktycznych spełniał najwyższe standardy.

Dr hab. Teresa H. Bednarczyk
Kierownik Zakładu

Fot. Michał Caban

Debata „Wprowadzenie euro w Polsce. Dylematy i wyzwania”

5 grudnia 2014 r. odbyła się na Wydziale Ekonomicznym debata poświęcona kwestii wprowadzenia w naszym kraju wspólnej waluty europejskiej, zorganizowana przez Katedrę Bankowości Wydziału Ekonomicznego oraz Narodowy Bank Polski. W debacie jako paneliści wzięli udział: prof. dr hab. Małgorzata Zaleska, członek Zarządu NBP, pełnomocnik ds. wprowadzenia euro w Polsce, Krzysztof Hetman, europoseł, Jan Kidaj, wiceprezes Zarządu ALIPLAST Sp. z o.o., dr Andrzej Dumała z Zakładu Stosunków Międzynarodowych Wydziału Politologii. Debatę prowadził dr Michał Zieliński, ekonomista i publicysta ekonomiczny.

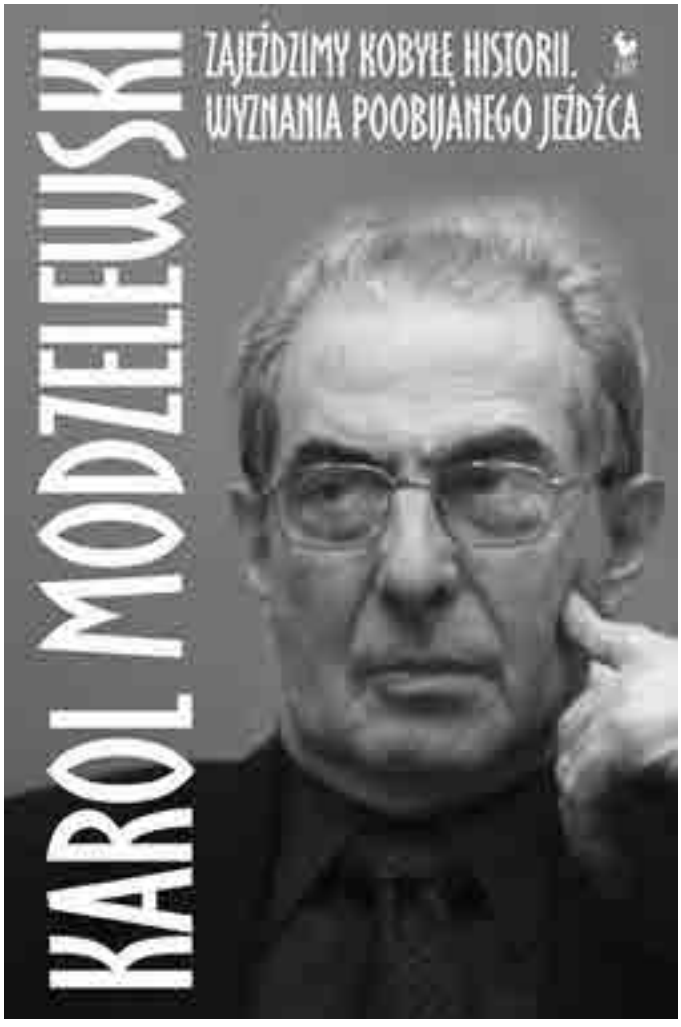
Przedmiotem wystąpień panelistów było nakreślenie kontekstu dyskusji na temat przyjęcia przez nasz kraj wspólnej waluty, spełnienia warunków niezbędnych do wejścia do strefy euro, szans i zagrożeń związanych z zamianą złotego na euro. Przypomniano, iż Polska, przystępując w 2004 r. do Unii Europejskiej, przyjęła na siebie zobowiązanie, iż wprowadzi wspólną walutę, a więc z formalnego punktu widzenia decyzja w tym zakresie jest przesądzona. Problemem jest jedynie, kiedy to może i powinno nastąpić. Warunkiem przyjęcia kraju do strefy euro jest spełnienie przez niego tzw. warunków konwergencji nominalnej, tj. osiągnięcia określonych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wskaźników w zakresie inflacji, sytuacji fiskalnej, kursu walutowego oraz stopy procentowej. Polska, jak wskazała prof. Małgorzata Zaleska, spełnia w chwili obecnej trzy z tych warunków. Brakuje jedynie naszego udziału w europejskim mechanizmie walutowym ERM II. Nierozwiązanym problemem jest także, o czym przypomniał dr Michał Zieliński, zapis w Konstytucji RP mówiący, że to Narodowemu Bankowi Polskiemu przysługuje wyłączne prawo emisji pieniądza oraz prowadzenia polityki pieniężnej. Tymczasem zmiana ustawy zasadniczej wymaga konsensusu głównych sił politycznych. Poseł Krzysztof Hetman zauważył, że zadaniem polityków będzie określenie najkorzystniejszego momentu przyjęcia wspólnej waluty oraz przekonanie społeczeństwa do celowości tej zmiany. Na dzień dzisiejszy wydaje się to jeszcze dość odległą perspektywą, a sama strefa euro musi sobie najpierw poradzić z problemami, w jakie popadła w wyniku kryzysu finansowego. Prezes Jan Kidaj, którego firma w szerokim zakresie uczestniczy w wymianie zagranicznej, w przekonujący sposób przedstawił korzyści dla biznesu z przejścia na wspólną walutę. Dr Andrzej Dumała natomiast wskazał na źródło problemów, z jakimi boryka się strefa euro, związane z niedostateczną konwergencją realną krajów (niedostosowania struktur gospodarczych), które przyjęły wspólny pieniądz.

Były to tylko główne wątki trwających dwie godziny wystąpień i dyskusji, którym przysłuchiwało się ponad 200 studentów, uczniów szkół ponadgimnazjalnych współpracujących z Wydziałem, pracowników naukowych z naszego Uniwersytetu oraz przedstawicieli praktyki gospodarczej. Debata zakończyła się zgodną konkluzją, że Polska, korzystając z suwerenności polityki pieniężnej, powinna systematycznie tworzyć warunki dla dalszego wzrostu i stabilności gospodarki, a decyzję o przyjęciu wspólnej waluty podjąć w najkorzystniejszym dla siebie momencie.

Jerzy Węcławski

Zjazd niemieckich i polskich historyków w Lipsku

W dniach 20–22 października 2014 r. w Centrum Badawczym Historii Kultury Krajów Europy Środkowo-Wschodniej przy Uniwersytecie w Lipsku (*Geisteswissenschaftliches Zentrum: Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas* – GWZO) odbył się cykl ważnych spotkań naukowych historyków z Niemiec i z Polski. Połączono doroczne posiedzenie naukowe tego ważnego ośrodka niemieckich badań humanistycznych nad Słowiańszczyzną (drugiego obok Instytutu Herdera w Marburgu) z IV zjazdem polskich i niemieckich mediewistów, dodatkowo zaś obrady uświetnił odczyt prof. Karola Modzelewskiego pt. *Gesellschaftspsychologie einer Revolution. Die „Solidarność" als Massenbewegung, ihre Niederlage während des Kriegsrechts, und wie ihr Mythos als Deckmantel für die Transformationsprozesse in Polen genutzt wurde* (Psychologia społeczna rewolucji. „Solidarność" jako ruch mas, jej klęska podczas stanu wojennego i użycie jej mitu jako „listka figowego" dla procesu transformacji w Polsce), przeprowadzany w ramach prestiżowej serii tzw. Wykładów Oskara Haleckiego (*Oskar-Halecki-Vorlesungen*).

Tym bardziej to wydarzenie godne jest zaprezentowania na łamach „Wiadomości", że w gronie badaczy polskich (z Warszawy, Poznania i Wrocławia) znalazło się dwoje przedstawicieli naszej Uczelni z Zakładu Historii Powszechnej Średniowiecznej Instytutu Historii – dr Joanna Aleksandra Sobiesiak oraz piszący te słowa. Oboje wystąpili w części poświęconej średniowieczu, a konkretnie w konferencji o Zjeździe Merseburskim z roku 1135 i znaczeniu przeprowadzonego wówczas spotkania monarchów Niemiec – Lotara III i Polski – Bolesława Krzywoustego dla sytuacji politycznej regionu (*An der Schwelle zu einer neuen Zeit?*

Lothar III., 1125–1137, und Boleslaw III., 1102–1138, in ihren europäischen Bezüungen).

Znamienne, że problematyka wygłoszonych w Lipsku przez badaczy z naszej Uczelni referatów dotyczyła dwu słowiańskich sąsiadów Niemiec – Joanna Sobiesiak, niejako „reprezentując" Czechy, mówiła o relacji tego kraju względem Rzeszy i jej monarchy, zwłaszcza na początku panowania księcia Sobiesława I, 1125–1140 (*The role of the Battle at Chlumec, 1126, for the political relations between Lothar III and price Sobiesław I of Bohemia*); Andrzej Pleszczyński zaś przedstawił obraz Polski i Polaków w niemieckim piśmiennictwie XII w. (*Das Bild Polens und der Polen im Schrifttum Deutschlands im 12. Jahrhundert*). Pozostałe wystąpienia dotyczyły różnych aspektów wzajemnych kontaktów polsko-, a nawet słowiańsko-niemieckich, kulturalnych i politycznych, ze szczególnym uwzględnieniem wieku XII, który był przecież bardzo ważny dla dziejów regionu. Wtedy krystalizowało się prawo samorządowe (przeniesione do Niemiec z zachodu, zwane u nas niemieckim) oraz rozpoczynało swoją ekspansję w kierunku ziem słowiańskich. Obojętnie zaś jakby na sprawę nie patrzeć zasięg tzw. prawa niemieckiego stanowi w gruncie rzeczy do dzisiaj granice cywilizacji zachodnio-(?) europejskiej.

Szkicowane wyżej rozważania spotkały się z zainteresowaniem dobranego, elitarnego grona specjalistów nie tylko z Lipska, ale i z kilku innych ośrodków naukowych Niemiec. Natomiast odczyt prof. Karola Modzelewskiego spotkał się z żywym masowym zainteresowaniem, towarzyszyła mu zresztą interesująca oprawa artystyczno-medialna.

Wypada o tym wydarzeniu wspomnieć, ponieważ rzecz dotyczy nie tylko wystąpienia żywej legendy „Solidarności", doradcy władz związku w latach 80. i na początku 90. XX w., świeżo uhonorowanego nagrodą Nike za książkę *Zajeździmy kobyłę historii. Wspomnienia poobijanego jeźdźca*, ale ponadto słowa wypowiedziane w Lipsku – przez jakże kompetentnego mówcę – komentują w sposób syntetyczny ostatnie dekady historii naszej Ojczyzny.

Okazja – prócz prezentacji niezwykle ważnych przecież tez profesora – związana była z rocznicowym pielęgnowaniem w Lipsku, jak i na obszarze całych Niemiec, pamięci o „aksamitnej rewolucji" 1989 r. Wystąpienie prof. Modzelewskiego poprzedziło wprowadzenie wygłoszone przez dawnych opozycjonistów lipskich, którzy przypominali znaczenie rewolty polskiej „Solidarności" dla pojawienia się we wschodnich Niemczech organizacji niezależnych i w końcu dla powstania ruchu masowego sprzeciwu wobec władzy komunistycznej.

W swoim odczycie Karol Modzelewski zwięźle zaprezentował historię „Solidarności" jako ruchu wewnątrzustrojowego, nie odżegnującego się – jego zdaniem – od socjalizmu. Przedstawił znaczenie związku oraz jego mitu dla dokonywanej w Polsce transformacji ustrojowej na początku lat 90. Słuchacze mogli zetknąć się z ciekawym fenomenem połączenia refleksji profesjonalnego historyka z tzw. relacją uczestniczącą – świadka i aktywnego współtwórcy wydarzeń.

Modzelewski odróżnił wyraźnie „pierwszą Solidarność" lat 1980––1981 od „drugiej", ruchu powstałego na bazie strajków robotniczych na początku 1989 r. Jego zdaniem, pierwsza „Solidarność", która posiadała zdecydowanie lewicowe oblicze, została kompletnie rozbita w wyniku stanu wojennego i represji komunistów. Znaczna część aktywistów i szeregowych członków wyjechała za granicę, wielu zostało zastraszonych i złamanych. Natomiast „druga Solidarność", wprawdzie u swoich podstaw miała autentyczny sprzeciw młodych robotników i części środowisk inteligenckich wobec systemu, ale bardzo szybko ruch ten został wykorzystany przez aparat władzy do skonstruowania nowego porządku. Wpływy „drugiej Solidarności", związku u swego zarania autentycznego, ale pozbawionego siły dawnej organizacji, zostały szybko zmarginalizowane, zaś sama jego legenda służyła za listek figowy zmian ustrojowych, których kierunek narzucony został społeczeństwu przez środowiska neoliberalne, krajowe i zewnętrzne. Neoliberalizm, traktowany – zdaniem Modzelewskiego – jako swego rodzaju religia, sprawił, że niemal wszystkie wielkie zakłady przemysłowe, będące kolebką i żywicielką „Solidarności", upadły, postawione bez przygotowania do konkurowania z firmami europejskimi i światowymi.

Mówca podkreślił, że udało się zmodernizować Polskę, ale stało się to kosztem olbrzymich wyrzeczeń i krzywd wyrządzonych zwłaszcza ludziom najbiedniejszym. W efekcie wizje braterstwa i harmonii rozwoju społecznego, tworzone przez „pierwszą Solidarność", zastąpiła niemądra pochwała pekuniarnej pazerności i idee egoistycznego, nieraz bezwzględnego dążenia do indywidualnego bogacenia się. Stworzono system, który w dłuższym okresie czasu jest szkodliwy dla wszystkich i musi na dłuższą metę prowadzić do jakiejś formy kryzysu społecznego.

Formuła naukowego spotkania historyków niemieckich i polskich, przez ten końcowy jego akcent, została poszerzona w kierunku polityki i kwestii inżynierii społecznej, a ponieważ organizatorzy nie przewidzieli żadnych pytań ani dyskusji na zakończenie spotkania, słowa prof. Modzelewskiego zabrzmiały niezwykle mocno, stając się swego rodzaju „materiałem do przemyślenia" dla uczestników konferencji.

Andrzej Pleszczyński

Fot. CINE

Dr Waldemar Kociuba z jedną z grup warsztatowych podczas Warsztatów Design Thinking

„Innowacje w Praktyce" – wydarzenie na miarę XXI w.

W dniach 10–11 grudnia 2014 r. w Hali Międzynarodowych Targów Lublin odbyło się potrójne wydarzenie: I Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Innowacje w Praktyce", Panelowe spotkanie dyskusyjne PAN o. Lublin oraz III Wystawa innowacyjnych rozwiązań urządzeń badawczo-pomiarowych i nowych technologii. UMCS był współorganizatorem wydarzenia.

W ramach wystawy swoją ofertę połączoną z prezentacją sprzętu przedstawiło 25 podmiotów. Wydarzenie zgromadziło wiele osób – naukowców, studentów, a także pasjonatów i młodzież – zainteresowanych poznaniem najnowocześniejszych technologii.

Równolegle odbywały się warsztaty i wykłady firm i naukowców. W ramach części organizowanej przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej pt. „Absolwent na rynku pracy – MITY i KITY" innowacyjne metody pracy z klientami Biura Karier UMCS przedstawiła Magdalena Bis. W ramach wystąpienia przeprowadziła krótki warsztat poświęcony nowoczesnemu podejściu do predyspozycji

zawodowych według wskaźników MBTI (ang. *Myers-Briggs Type Indicator*) oraz opowiedziała o realizacji innowacyjnego projektu Talenty UMCS ułatwiającego absolwentom znalezienie miejsca pracy po ukończeniu studiów.

Anna Lada z Biura Promocji UMCS przeprowadziła warsztat pt. „W poszukiwaniu motywacji w innowacji. Wartość motywacji w XXI w.". Punktem wyjścia była teza, że dzisiejsza rzeczywistość błędnie uczy schematycznego myślenia. Przeprowadzone ćwiczenia przekonały, jak trudno jest się przełamać do wyjścia z utartych schematów, a rezygnacja z tego sposobu myślenia to gwarancja tworzenia innowacyjnych pomysłów i wynalazków.

Największym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty przygotowane przez dr. Waldemara Kociubę z Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS pt. „Design Thinking". W ramach zajęć uczestnicy poznali sposób myślenia projektowego i strategicznego. Zapoznali się z korzyściami wynikającymi z pracy zespołowej mającej na celu kreatywne tworzenie nowatorskich rozwiązań i produktów. Technika Design Thinking wywodzi się z Uniwersytetu Stanforda w Stanach Zjednoczonych, gdzie dr Kociuba w ramach projektu Top 500 Innovators miał możliwość nauczenia się jej bezpośrednio od twórców.

Organizatorami wydarzenia oprócz UMCS byli: Polska Akademia Nauk o. Lublin, Centrum Innowacji Naukowo-Edukacyjnych, Targi Lublin S.A., Politechnika Lubelska (Biuro Rozwoju, Promocji i Kooperacji), Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Katolicki Uniwersytet Lubelski, PWSZ Chełm, PWSZ Zamość, WSEI w Lublinie, Urząd Miasta Lublin oraz Urząd Marszałkowski w Lublinie.

Z ramienia UMCS organizację wydarzenia koordynowali przedstawiciele Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań oraz Biura Promocji UMCS.

Wirginia Gieryng-Cieplak

UCZYĆ – CZY NAUCZAĆ?

…kiedyś było tak:
Dzieciaki szły gremialnie do szkoły podstawowej, by pobierać naukę – z definicji – podstawową. Ponieważ różnie im ta nauka do główek wchodziła, czego przyczyn były dziesiątki, to już w siódmej klasie, mniej więcej, wiadomo było, kto jaką drogą pójdzie po dalsze wykształcenie. Ci najlepsi, mający w marzeniach studencki indeks, zdawali zazwyczaj EGZAMIN do liceum ogólnokształcącego; ci nieco mniej wierzący w swoje siły albo mający bardziej praktyczne cele przed sobą – starali się o przyjęcie do techników; a pozostali zapełniali szkoły zawodowe. Potem wybierało się kierunek studiów, z całym obciążeniem skutków tego wyboru, i zdawało EGZAMIN. Kiedy miałem go już za sobą i indeks w kieszeni, to starałem się nieustannie być w CENTRUM UWAGI moich Profesorów oraz wkręcić w różne działania naukowe – od tych w studenckim kole naukowym, po prawdziwe, poważne projekty badawcze. Wiedziałem, że tylko tak zdobędę potrzebne kwalifikacje zawodowe i przetrę ścieżki do przyszłej kariery – nie sprokurowanej przez jakiś system czy zamówienie „społeczne", ale tej własnej, wymarzonej. CAŁE wakacje poświęcałem na praktykę zawodową. Nikt mnie do tego nie zmuszał, nie namawiał, a tym bardziej nie naganiał. Żaden „zakład pracy" nie dyktował też, w jaki sposób mam zostać wykształcony, gdyż ufano, że moi nauczyciele akademiccy potrafią przekazać mi tyle wiedzy i doświadczenia, by wystarczyło na sam początek. O jakości miejsca zatrudnienia decydował indeks i zdobyte, wydarte własnymi rękoma dodatkowe doświadczenie zawodowe. Takim to sposobem zostałem profesorem, nawet zwyczajnym, i mogę z czystym sumieniem powiedzieć, że moi koledzy po fachu w kraju i za jego granicami identyfikują mój dorobek pozytywnie. Udało mi się też dotrzeć z wynikami moich badań do tzw. „społeczeństwa", realizując projekty popularyzujące moją dziedzinę, gromadzące niekiedy dziesiątki tysięcy odbiorców.

Bardzo długo byłem przekonany, że to dobra droga do kariery. Ale po wywiadzie z Panią Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego ogłoszonym w „Gazecie Wyborczej" wiem, że stary osioł ze mnie…

Wyprzedziły mnie o lata świetlne kolejne genialne pomysły, że uniwersytety trzeba zakładać już w przedszkolach i że to tam właśnie powinien być skierowany potencjał dydaktyczny pracowników uczelni. A potem to już uniwersyteckie szkoły podstawowe, gimnazja oraz licea; i bolączki niedouczenia ubędą jak ręką odjął. Nie powiem, żeby w specjalnej trosce o miejsca pracy przedszkolanek (chociaż dzisiaj takie określenie jest passe), nauczycieli i profesorów gimnazjalnych – ale mam taką oto refleksję – a co z NIMI?!? Jak dzieciarnia zauważy, że profesor tytularny uczy go rachunków lub stawiania literek, to przecież ze „zwykłą" panią od polskiego nie będzie chciała gadać! Ale ponieważ przeskakujemy zręcznie i z należną naszej dumie narodowej szarżą, jak pod Somosierrą, z pieluch wprost na uniwersytety, to trzeba przesunąć w ich miejsce szkoły podstawowe, a edukację kończyć przedszkolnymi igraszkami. Wszak trzeba dać tym ludziom pracę, a młodzieży zadośćuczynienie za obcowanie ze starymi zgredami z mnóstwem liter przed nazwiskami. Patrząc na otoczenie, ▸

myślę, że to wcale nie najgorszy pomysł. Chłonny, młody umysł niech zaczyna od razu od uniwersytetu, a resztę potem się uzupełni, tyle, że w odwrotnej kolejności.

Dyrektywa Pani Minister, żeby „student stanął w centrum uwagi uczelni" brzmi tak, jak dyskutowany swego czasu w tejże „Gazecie Wyborczej" temat o „aplikowaniu wiedzy". Ta demagogia porusza wyobraźnię – „studencie, stań w centrum mojej uwagi!" będę krzyczał, narażając się na mniej lub bardziej wymowne znaki i gesty; „studencie jesteś w centrum zainteresowania uczelni!" krzyknąłem sobie wczoraj na korytarzu, na co rezolutne dziewczę obdarzyło mnie promiennym uśmiechem i radosnym zapytaniem – „a gdzie to centrum p-sze pana?", i nie czekając na odpowiedź, zajęło się swoim „i-podem".

Ale żarty na bok – idzie przecież o przyszłość narodu! Trzeba jej pomóc gładko przejść do „następnej klasy", tym razem nazywanej „dobrze płatnym miejscem zatrudnienia spełniającym oczekiwania ambicjonalne". Słowem – wszyscy na dyrektorów banków i korporacji! A pomoże ci w tym uczelniane biuro karier, rzecz jasna! I tu jest chyba *clou* planów Pani Minister – trzeba zwiększyć liczbę urzędników na uczelniach, bo tylko oni są w stanie sprostać oczekiwaniom strategów zza lakierowanych biurek. Rosną więc ich rzesze, a że rosną, to muszą okazać się przydatne, więc produkują: pomysły porządkujące edukację, regulaminy ją usprawniające, zalecenia regulujące, dokumenty sprawdzające, ewaluujące, parametryzujące, oceniające, nakazujące, egzekwujące i sprawozdające. Przecież to od „sylwetki absolwenta" będzie zależało, w jakim garniturze będzie chodził w przyszłości; jak mu się da sylabusy, to zdejmie się z niego ciężkie odium biblioteczne; jak się dołoży USOS-y, SyJON-y i Bóg jeden wie co jeszcze, to nareszcie tej tzw. kadrze odechce się zajmować głupotami naukowymi, które tak i tak się od niej w końcu wyegzekwuje, narzekając, że do czterechliter one są. To pokłady niezmierzonej pomysłowości na postawienie „studenta w centrum uwagi"! Trzeba tylko je poruszyć – moja macierzysta Uczelnia obdarowała nas ostatnio 17-stronnicowym regulaminem „starania się o grant badawczy", który zaczyna się kilkustronicowym słowniczkiem, od objaśnienia terminu „grant", a kończy zapewnieniem, że nad jakością merytoryczną realizacji grantu (MOJEGO GRANTU) będzie czuwała firma zewnętrzna…

Odnoszę wrażenie, że tak naprawdę nie o jakość kształcenia tutaj chodzi, nie o badania naukowe, ale o paniczne mieszanie łyżeczką w szklance herbaty, z nadzieją, że stanie się słodsza. Nie potrafię pojąć, jak psując edukację podstawową i średnią, można oczekiwać jeszcze, że „student sam stanie w centrum uwagi" uniwersytetu. No nie – przepraszam – zapewni mu to przecież biuro karier… zapewne? Hasło kampanii „studiujesz praktykuj" traktuje studentów jak klasyczne „bezrozumy", bo jeżeli sami do tego nie potrafią dojść, to ich miejsce nie jest na uczelni, niestety.

Jestem natomiast w tej szczęśliwej sytuacji, że „służbę społeczeństwu" – ba – ludowi! moja uczelnia ma na sztandarze. Powinienem więc czuć się bezpieczny i spełniony, a przynajmniej usprawiedliwiony. Ale ze sztandarami to jak z hasłami rzucanymi na żer publiczności. Połopocą, spienią cichą toń i znów wzejdzie słońce. Nie chcę przez to powiedzieć, że nasze uczelnie są konstrukcjami zbudowanymi z diamentów czystej wody – około połowa to co najwyżej węgiel kamienny, ale założenie, że nagle wszyscy wyjdą z kagankiem oświaty „do społeczeństwa" to prosta realizacja marzeń, że politycy przestaną ekscytować się wyimaginowanymi problemami mającymi budować moją dumę narodową, a zapytają mnie, co sądzę o nieprzestrzeganiu segregowania śmieci na moim osiedlu zasiedlonym przez intelektualistów. Może warto wpoić w urzędnicze podświadomości, że każde działanie pracownika uczelni realizowane jest nie dla uciechy profesorskiej, ale ma przesłanie społeczne i cel poprawienia jakości jego funkcjonowania. Tyle, że niekiedy proces naukowy wdraża się w życie latami, a proces badawczy może trwać dekady. Oczekiwanie, że uczelnie będą rezonansem oczekiwania „zakładów pracy" jest naiwne. Naiwność gwarantuje proces dydaktyczny obejmujący dziesięć semestrów. Czyli „zapotrzebowanie" wyartykułowane dzisiaj, za pięć lat będzie warte tyle, ile pomysły urzędnicze je kreujące. Pięć lat zmienia naszą rzeczywistość w oszałamiającym tempie. A wizja absolwenta, który po otrzymaniu dyplomu natychmiast staje za pulpitem sterowni elektrowni atomowej, jest… – proszę wpisać wygodne dla siebie słowo.

Czego więc potrzeba uczelniom? Umiaru, redukcji biurokracji, większej odpowiedzialności w doborze pracowników, którym zagwarantuje się godziwe zarobki PROPORCJONALNE do ich osiągnięć naukowych; mniej związków zawodowych i DOBRZE PRZYGOTOWANYCH MATURZYSTÓW. Wtedy Szanowna Pani Minister i społeczeństwo będą usatysfakcjonowani i przemysł zadowolony, i biurokraci jakby bardziej bezradni w swoich pomysłach.

W gruncie rzeczy chodzi chyba jednak o to, by uczelnie były od „uczenia", a badaniami zajęły się krasnoludki, albo „partyzanci" z uczelni, którzy po wypełnieniu biurokratycznych pomysłów nocami ukręcą jakiś cudowny „wynalazek". Aż sam się przestraszyłem tego, co napisałem.

Andrzej Kokowski

Zbigniew Pastuszak redaktorem naczelnym IJMED

1 października 2014 r. Dziekan Wydziału Ekonomicznego dr hab. Zbigniew Pastuszak, prof. nadzw. objął beztreminowo funkcję Redaktora naczelnego czasopisma „International Journal of Management and Enterprise Development" (IJMED, www.inderscience.com/ijmed). Czasopismo, wydawane przez Inderscience Ltd. (Szwajcaria) zostało założone w 2003 r., a jego podstawowym celem jest rozwój kompetencji i umiejętności menedżerskich pracowników przedsiębiorstw poprzez publikację wyników badań na temat nowych metod zarządzania organizacjami i technologiami oraz związanych z nimi rozwiązań praktycznych. Czasopismo jest indeksowane w naukowej bazie danych Scopus (Elsevier), a także: Cabell's Directory of Publishing Opportunities, Academic OneFile (Gale), Business Source Premier (EBSCO), Business and Company Resource Center (Gale), Australian Business Deans Council Journal Rankings (2013), Authority List of Academic Journals (Danish Ministry of Science, Innovation, and Higher Education), IS Publications (Association for Information Systems), University of Queensland Business School (2011) i in.

Nominacja na stanowisko Redaktora naczelnego IJMED stanowi dowód uznania dla międzynarodowej działalności naukowej prof. Z. Pastuszaka i jego wieloletniej współpracy w charakterze członka Editorial Advisory Boards z dwoma czasopismami z listy filadelfijskiej (ISI, JCR), tj. „Industrial Management & Data Systems (Emerald)" i „Expert Systems with Applications (Elsevier)", a także z kilkunastoma międzynarodowymi czasopismami naukowymi wydawanymi w Europie, Azji i Stanach Zjednoczonych. Prof. Z. Pastuszak odpowiedzialny jest za organizację pracy Rady czasopisma, w skład której wchodzi: trzech zastępców redaktora naczelnego (po jednym z Europy, Azji i USA), trzech doradców (Editorial Advisory Board), 20 członków rady redakcyjnej (Editorial Board) i blisko 150 członków rady recenzentów (Review Board), pochodzących z blisko 30 krajów świata.

Wszystkie artykuły publikowane w czasopiśmie poddawane są procedurze wydawniczej, standardowo stosowanej w międzynarodowych czasopismach naukowych. Obejmuje ona: weryfikację zgodności ze specyfiką i celami naukowymi czasopisma (tj. analizę problematyki tekstu, prawidłowość konstrukcji pracy, naukowy charakter tekstu, jakość przeglądu literatury, dobór metod badawczych, sposób prezentacji i dyskusji wyników badań, charakterystyka ograniczeń wnioskowania oraz aktualność cytowań i zgodność z zasadami opisanymi w tzw. *author guidelines*), a następnie podwójnie anonimowy proces recenzowania pracy (*double-blind review*). Zakończenie tego procesu skutkuje najczęściej koniecznością wprowadzenia przez autorów zmian o różnorodnym charakterze lub – rzadziej – przekazaniem tekstu do publikacji po uzyskaniu ostatecznej akceptacji Redaktora naczelnego.

Pracowników naukowych UMCS (minimum ze stopniem doktora) zainteresowanych publikacją wyników badań nawiązujących do specyfiki czasopisma i przejawiających zasięg międzynarodowy lub przygotowanych w postaci studium przypadku (*case study*) zachęcamy do zapoznania się z procedurami wydawniczymi IJMED dostępnymi na stronie internetowej czasopisma oraz zgłaszania artykułów za pośrednictwem systemu elektronicznego (tzw. *on-line submission*).

Dr hab. Anna Rakowska,
prof. nadzw.

Prawo Pracy – historia i współczesność

W dniu 17 października 2014 r. odbyła się konferencja naukowa „Prawo Pracy – historia i współczesność", zorganizowana przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Lublinie we współpracy z Zakładem Prawa Pracy Wydziału Prawa i Administracji UMCS. Udział w niej wzięli przedstawiciele nauki, urzędów administracji publicznej, w szczególności inspektorzy Państwowej Inspekcji Pracy (PIP), przedstawiciele lokalnych przedsiębiorców oraz związków zawodowych.

Fot. Marzanna Skorek

Wystąpienie prof. Teresy Liszcz

Konferencję uroczyście otworzył Okręgowy Inspektor Pracy w Lublinie Włodzimierz Biaduń. Zaproszonych gości powitała i wygłosiła krótkie przemówienie prof. Teresa Liszcz, która wskazała na konieczność wymiany doświadczeń między przedstawicielami doktryny oraz urzędnikami PIP, podkreśliła istotną rolę PIP w pełnieniu nadzoru nad przestrzeganiem prawa pracy.

Pierwszy referat pt. „Jubileusz powołania Państwowej Inspekcji Pracy" wygłosiła Iwona Hickiewicz, Główny Inspektor Pracy. Przedstawiła rys historyczny kształtowania się systemu nadzoru nad przestrzeganiem prawa pracy i powołania PIP, podkreśliła znaczenie PIP w strukturze organów państwa jako organu stojącego na straży realizacji ochronnej funkcji prawa pracy.

Następnie prof. Teresa Liszcz w referacie „O Kodeksie Pracy – Rocznica Uchwalenia" dokonała analizy okresu 40 lat obowiązywania Kodeksu pracy. Podkreśliła, iż w tym czasie zmieniły się realia polityczne i ustrojowe, wprowadzono szereg nowelizacji, związanych m.in. w przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Wskazała też na niezwykle ważną rolę Kodeksu pracy w kształtowaniu relacji pracodawca – pracownik. Funkcja ochronna jest najważniejszą i najbardziej charakterystyczną funkcją dla prawa pracy i polega na prawnym uprzywilejowaniu pracownika, jako strony stosunku pracy ekonomicznie słabszej. Ze swej istoty ma stwarzać dla pracownika gwarancje ochrony przed nadmierną eksploatacją ze strony pracodawcy. To właśnie konieczność ochrony pracowników fabryk w XIX w. przed niewyobrażalnym wyzyskiem wywołała potrzebę stworzenia mechanizmu ochrony robotników przed ich biologiczną degradacją i wyniszczeniem przez pracodawcę. W tym celu uchwalono pierwsze regulacje dotyczące czasu pracy, w krajach, gdzie przemysł i gospodarka rozwijały się najszybciej.

Pojawiające się ostatnio postulaty ograniczenia ochrony pracownika wynikającej z przepisów Kodeksu pracy poprzez likwidację niektórych postanowień kodeksowych czy wręcz uchylenia całego Kodeksu pracy byłyby w istocie powrotem do XIX-wiecznego okresu wyzysku pracowników i traktowania pracy najemnej wyłącznie jako środka do osiągnięcia jak największych zysków właścicieli fabryk. To właśnie Kodeks pracy tworzy barierę ochronną dla pracowników przed nadmierną swobodą pracodawców w możliwości kształtowania treści stosunków pracy.

Zintensyfikowana ostatnio tendencja do liberalizacji przepisów o czasie pracy i realizacji przede wszystkim potrzeb i oczekiwań pracodawców powoduje, że funkcja ochronna w stosunku do pracownika jest obecnie istotnie ograniczana na rzecz funkcji organizatorskiej (ochronnej w stosunku do pracodawcy). Elastyczność czasu pracy powinna być ograniczona

Fot. Marzanna Skorek

Wystąpienie Piotra Skwarka, Zastępcy Okręgowego Inspektora Pracy w Lublinie

interesem pracownika i koniecznością zapewnienia mu stosownej ochrony przed wyzyskiem ze strony pracodawcy. W odniesieniu do przepisów o czasie pracy istnieje potrzeba zachowania pewnej harmonii i proporcji między ochroną pracowników a uprawnieniami kierowniczymi pracodawcy oraz jego wpływem na organizację procesu pracy.

Prelegentka wyraziła opinię, iż obecnie istnieje pilna potrzeba dokonania odpowiednich zmian Kodeksu pracy zgodnie z zasadami ustroju demokratycznego i gospodarki społeczno-rynkowej. Rekodyfikacja prawa pracy musi być przeprowadzona w sposób racjonalny, tak by ochrona trwałości zatrudnienia, w tym także „zatrudnienia niepracowniczego" i gwarancje przestrzegania prawa w stosunkach pracy były realnie zagwarantowane, a z drugiej strony by działania prawodawcze nie były narażone na zarzuty pracodawców, jako uniemożliwiające rozwój gospodarce.

Prof. T. Liszcz podkreśliła niezwykle istotną rolę Państwowej Inspekcji Pracy w przestrzeganiu przepisów prawa pracy, jako organu powołanego do kontroli i nadzoru nad przestrzeganiem przepisów prawa pracy. Wprawdzie PIP nie jest organem konstytucyjnym, ale czerpie swe umocowanie z art. 24 Konstytucji, który ustanawia obowiązek sprawowania przez państwo nadzoru nad warunkami wykonywania pracy.

Dr hab. Anna Kosut (Dyrektor Instytutu) wygłosiła referat pt. „Wpływ Europejskiego Prawa Pracy na aktualny kształt Kodeksu". Wskazała, w ramach przeglądu historycznego, na te akty prawa unijnego, a w szczególności dyrektywy Rady, które odegrały zasadniczą rolę w procesie zmian przepisów prawa pracy, a w szczególności polskiego Kodeksu pracy. Szczególną wagę przywiązała do najbardziej kontrowersyjnych ►

Fot. Marzanna Skorek

Fot. Marzanna Skorek

w praktyce rozwiązań prawnych, których częstość stosowania skłania do refleksji nad ewentualną potrzebą dalszych zmian. Analizie poddała zagadnienia dotyczące zasady równego traktowania w zatrudnieniu, w tym niedyskryminacji, jak również problematykę stosowania art. 25^1 k.p. w kontekście zalecanych, w ramach prawa europejskiego, rozwiązań. W tym ostatnim przypadku szczególnie istotne staje się bowiem pogodzenie interesu pracodawców, dla których zatrudnianie na czas określony jest w istocie jednym ze sposobów na zmniejszanie ryzyka prowadzonej działalności gospodarczej, ze słusznym interesem pracowników, którzy potrzebują stabilności w zatrudnieniu i równego traktowania w zakresie dostępu do instrumentów ochrony trwałości stosunku pracy, które przyznano pracownikom zatrudnionym na czas nieokreślony (chodzi głównie o długość okresu oraz przyczynowość wypowiedzenia). Wobec powyższego ważne staje się przyjęcie takiego rozwiązania, które w pewnym sensie pozwoli na funkcjonowanie w praktyce umów o pracę na czas określony, przy jednoczesnym zabezpieczeniu żywotnych interesów strony słabszej, jaką niewątpliwie jest w stosunku pracy pracownik. Wydaje się, że sposobem rozwiązania owego dylematu byłoby przyjęcie kauzalności zawierania umów o pracę na czas określony, bowiem istnieją okoliczności, w których zawarcie tego rodzaju umowy jest uzasadnione i usprawiedliwione. Z kolei ograniczenie maksymalnego czasu trwania zatrudnienia na podstawie umów o pracę na czas określony z jednym pracownikiem może spowodować nadmierną rotację pracowników u danego pracodawcy, szczególnie tych, którzy wykonują prace proste, niewymagające dużego doświadczenia i kwalifikacji, a więc takich, których „łatwo" zastąpić.

Dr hab. A. Kosut wskazała także na zmiany wprowadzone do Kodeksu pracy na skutek dyrektyw unijnych traktujących o czasie pracy. Przedstawiła te rozwiązania, które znalazły odzwierciedlenie w uchwalonych do Kodeksu pracy zmianach w Dziale VI oraz skutków z tym związanych. Zwróciła uwagę na niektóre aspekty stosowania w praktyce przepisów o dobowym i tygodniowym odpoczynku.

Prelegentka wskazała również na potrzebę dostosowywania wprowadzanych do polskiego systemu prawnego rozwiązań z tradycją i kulturą prawną porządku krajowego. Oznacza to, że wskazywane w dyrektywach unijnych sposoby regulacji niektórych instytucji prawa pracy powinny być wybierane i wdrażane do polskiego porządku prawnego przy uwzględnieniu sposobu funkcjonowania tych instytucji obecnie oraz przewidywać ewentualne następstwa przyjęcia określonych rozwiązań.

Ostatni referat pt. „Praca człowieka przez pryzmat norm społecznych, moralnych i funkcjonalnego prawa" wygłosił Piotr Skwarek, Zastępca Okręgowego Inspektora Pracy w Lublinie. Wystąpienie rozpoczął od odniesienia się do encyklik papieskich – *Rerum Novarum* Leona XIII oraz *Laborem Exercens* Jana Pawła II, wskazując na niewątpliwy wpływ głoszonych w nich wartości dla późniejszego kształtowania zasad i instytucji prawa pracy. Wskazywał, za Janem Pawłem II, na obowiązek prowadzenia właściwej polityki pracy, a tym samym rolę państwa w procesie tworzenia prawa pracy, m.in. poprzez tworzenie i zapewnienie działania PIP, jak również przez organizacje międzynarodowe (ONZ, OIT, FAO). Tu prelegent podkreślił szczególną „misję" PIP, którą jest skuteczne egzekwowanie przepisów prawa pracy, w tym bezpieczeństwa i higieny pracy, poprzez efektywne i ukierunkowane kontrole oraz działania prewencyjne, zmierzające do ograniczenia zagrożeń wypadkowych i poszanowania prawa pracy. Zastępca Okręgowego Inspektora Pracy wskazał, iż podstawę i umocowanie dla powstania organów nadzoru nad warunkami wykonywania pracy stanowią regulacje zawarte w Konstytucji RP z 1997 r., z uwzględnieniem jej Preambuły oraz art. 24.

Prelegent podkreślał również istotną rolę wartości zawartych w aktach międzynarodowych, ze wskazaniem na treść Europejskiej Karty Społecznej z 3 maja 1996 r., która przewiduje, iż celem polityki każdego państwa powinno być stworzenie właściwych i bezpiecznych warunków pracy. W dalszych rozważaniach odniósł się do kwestii odpowiedzialności, wskazując, iż istotna jest nie tylko odpowiedzialność prawna, sankcjonowana przepisami prawa, ale również odpowiedzialność moralna, kształtowana przez nakazy wewnętrzne lub etyczne (religijne, filozoficzne, światopoglądowe) oraz odpowiedzialność społeczna, charakteryzująca się dobrowolnym i aktywnym działaniem na rzecz pozytywnych zmian w otoczeniu. Prelegent wskazywał, iż podstawy przestrzegania zasad i norm prawa pracy zawarte zostały już w Piśmie Świętym, gdzie odnaleźć można źródła zakazu narażania życia i zdrowia własnego i innych przez łamanie zasad BHP (I List do Koryntian), oraz obowiązku wypłaty pracownikowi wynagrodzenia za pracę (Księga Powtórzonego Prawa). Podobne regulacje zawarte są w Torze, która nakazuje przestrzegać zasad równego traktowania pracowników oraz ustalania warunków pracy w porozumieniu z nimi.

Konferencja spotkała się z dużym zainteresowaniem uczestników. Świadczy o tym ożywiona dyskusja, a także obecność przedstawicieli nauki, urzędów administracji oraz przedstawicieli organizacji pracodawców i związków zawodowych oraz lokalnych władz.

Dr Renata Borek-Buchajczuk, mgr Anna Daniluk-Jarmoniuk, dr Aleksandra Wiącek, dr Iwona Wieleba, *Zakład Prawa Pracy UMCS*

Spotkanie historyków wczesnej Ameryki w UMCS

W dniach 11–13 grudnia 2014 r. Wydział Humanistyczny UMCS gościł międzynarodową konferencję naukową Europejskiego Towarzystwa Studiów Wczesnoamerykańskich (European Early American Studies Association – EEASA). Zorganizowali ją pracownicy Zakładu Kultur Krajów Angielskiego Obszaru Językowego, od lat prowadzący badania naukowe z zakresu historii kultury angloamerykańskiej XVII i XVIII w. Konferencja była już piątym z cyklu wydarzeniem naukowym tego typu w działalności EEASA, tradycyjnie odbywającym się co dwa lata w grudniu. Tegoroczny temat, w przełożeniu na język polski, brzmiał: „Protest i perswazja: słowo pisane, mówione, druk i spektakl we wczesnej Ameryce i świecie atlantyckim".

Konferencja zgromadziła 39 uczestników, z których 29 wygłosiło referaty w trakcie trzydniowych obrad. Polskę reprezentowało pięć osób, w tym trzy z Lublina. Pozostali goście przybyli z USA (12), Wielkiej Brytanii (9), Francji (4), Niemiec (6) oraz po jednej osobie z Węgier, Włoch i Rosji. Reprezentowane były znane uczelnie zagraniczne, m.in. University of Virginia w Charlottesville, Columbia University, Cambridge University, University of California w Berkeley oraz Université Paris Diderot i Uniwersytet Łomonosowa. Dwa wykłady plenarne wygłosili wybitni specjaliści wczesnej historii Stanów Zjednoczonych: prof. Alison Games z Georgetown University (USA) oraz prof. Simon Newman z University of Glasgow (Szkocja). Przyjęcie przez nich zaproszenia jest najlepszym dowodem uznania, jakim cieszy się działalność EEASA na europejskiej i amerykańskiej arenie akademickiej.

Tematy referatów dotyczyły różnych aspektów i form protestu, nacisku i propagandy w historii USA okresu kolonialnego i wczesnorepublikańskiego oraz w ówczesnym świecie okołoatlantyckim: politycznych, religijnych, performatywnych, prasowych, malarskich, muzycznych i literackich. Mówiono o niewolnictwie i o literaturze abolicjonistycznej, o handlu transatlantyckim, dylematach purytanizmu w Nowej Anglii, o sposobach i celach przedstawiania Ameryki przez ówczesnych pisarzy i artystów, o kształtowaniu się doktryn politycznych młodej Republiki. Nie po raz pierwszy okazało się, że dobrze sformułowany temat konferencyjny może pomóc w wydobyciu nowych treści ze źródeł już dobrze znanych oraz skierować uwagę na materiały dotąd w badaniach pomijane. W tym względzie konferencja spełniła jeden ze swoich naczelnych zadań naukowych. Ponadto, stała się miejscem bezpośredniej wymiany myśli, wzajemnej inspiracji i osobistego kontaktu badaczy historii i kultury wczesnej Ameryki z Europy i USA.

Otwarcie konferencji przebiegło uroczyście. Gości powitali kolejno: prof. Ryszard Dębicki, Prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej, prof. Irmina Wawrzyczek, Prodziekan Wydziału Humanistycznego oraz prof. Susanne Lachenicht, Przewodnicząca EEASA. Z Warszawy przybył specjalnie Kenneth Wetzel, Attaché ds. Kultury w Ambasadzie USA, którego Biuro dofinansowało konferencję specjalnym grantem. Wyraził zadowolenie, że wczesne dzieje jego kraju są przedmiotem naukowej refleksji także w Europie i życzył uczestnikom owocnych obrad. Życzenia się spełniły, czego dowodem było zadowolenie uczestników konferencji z jej wysokiego poziomu naukowego, przyjaznej atmosfery i sprawnej organizacji wyrażane jeszcze na miejscu, a także w licznych podziękowaniach mailowych napływających do organizatorów. Miłym wyróżnieniem był wybór prof. Irminy Wawrzyczek z Instytutu Anglistyki na Przewodniczącą EEASA na dwuletnią kadencję. Organizacji kolejnej konferencji w roku 2016 podjęła się prof. Marie-Jeanne Rossignol z Uniwersytetu Paris Diderot we Francji.

Konferencja EEASA 2014 zakończyła cykl wydarzeń naukowych zorganizowanych w roku 2014 przez Instytut Anglistyki dla uczczenia 50-lecia studiów i badań anglistycznych w UMCS.

Piotr Szczypa
Sekretarz konferencji

540. ROCZNICA POWSTANIA WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Latem 1474 r. zostało powołane przez króla Kazimierza Jagiellończyka województwo lubelskie. Z okazji rocznicy jego utworzenia pracownicy Zakładu Historii Polski Średniowiecznej (od 1 września 2014 r. Zakład Historii Polski Średniowiecznej i Dziejów Gospodarczych) Instytutu Historii UMCS wraz z pracownikami Muzeum Lubelskiego zorganizowali 6 października 2014 r. w pomieszczeniach Zamku Lubelskiego sesję naukową poświęconą dziejom naszego województwa. Głównym organizatorem był prof. dr hab. Ryszard Szczygieł.

Konferencję otworzył gospodarz – Dyrektor Muzeum Lubelskiego mgr Zygmunt Nasalski. W imieniu Instytutu Historii głos zabrał jego wicedyrektor, a zarazem kierownik nowego Zakładu prof. dr hab. Grzegorz Jawor. Cele konferencji i program omówił prof. R. Szczygieł. Zostały także odczytane listy wojewody lubelskiego Wojciecha Wilka oraz prezydenta Lublina Krzysztofa Żuka.

Części pierwszej przewodniczył dyrektor Z. Nasalski. Referat poświęcony okolicznościom utworzenia województwa lubelskiego oraz jego granicom wygłosił prof. R. Szczygieł. Powstanie tej jednostki administracyjnej wiązało się z polityką wewnętrzną króla Kazimierza Jagiellończyka, a także reorganizacją zarządu Królestwa Polskiego. Referent omówił kształt terytorialny nowej jednostki administracyjnej, obejmującej ziemie lubelską i łukowską, wyodrębnione z najrozleglejszego województwa ówczesnej Polski – sandomierskiego. Wyjaśnił, dlaczego tylko te dwa obszary weszły w skład nowego województwa, a przy województwie sandomierskim pozostała położona również na prawym brzegu Wisły ziemia stężycka. Zwrócił uwagę na różnice obszaru ówczesnego województwa od terytorium dzisiejszej jednostki administracyjnej o tej nazwie. Omówił też skutki, jakie powołanie nowego województwa miało dla ówczesnych jego mieszkańców. Prof. R. Szczygieł nakreślił również stosunki monarchy z elitami politycznymi nowej jednostki, szczególnie z powołanym na wojewodę Dobiesławem Kmitą z Wiśnicza, dotychczasowym kasztelanem. Jego nominacja pomiędzy 5 lipca a 8 września 1474 r. dawała mu osobisty awans w hierarchii urzędniczej, bowiem wojewodowie zajmowali wyższe miejsce w radzie królewskiej od kasztelanów.

Kolejny referat wygłosiła prof. dr hab. Anna Sochacka (IH UMCS), która omówiła sylwetki pierwszych wojewodów lubelskich od wspomnianego Dobiesława Kmity począwszy, przez Jana Feliksa Tarnowskiego, Dobiesława „Lubelczyka" Kurozwęckiego, Mikołaja z Ostrowa, Jana Feliksa „Szrama" Tarnowskiego, aż po Mikołaja Kurozwęckiego, brata Dobiesława. Scharakteryzowała ich stan majątkowy, szczególnie dobra lubelskie. Zwróciła też uwagę na rolę godności wojewody lubelskiego w karierze poszczególnych pełniących je osób. Dla jednych z nich była tylko etapem w karierze, dla innych szczytem awansu. Prelegentka przedstawiła też pozycję

wojewodów lubelskich w otoczeniu monarchów, a także ich wpływ na politykę królewską.

Referat dr. Pawła Jusiaka (IH UMCS) zawierał charakterystyki kolejnych 15 wojewodów, począwszy do Mikołaja Firleja, który objął urząd w 1507 r., aż po rok 1649, gdy zmarł na urzędzie Piotr Aleksander Tarło. Wszyscy byli przedstawicielami możnowładztwa oraz bogatej szlachty, wywodzili się z rodzin małopolskich. Wśród nich spotykamy pięciu reprezentantów rodziny Firlejów, po trzech Tęczyńskich i Oleśnickich oraz dwóch członków rodziny Tarłów. Poczet wojewodów lubelskich z omawianego okresu uzupełniają jeszcze pojedynczy przedstawiciele rodzin: Maciejowskich, Sobieskich i Zebrzydowskich. Referent omówił miejsce urzędu wojewody lubelskiego w karierze omawianych osób. Dla trzech był on początkiem kariery senatorskiej, później awansowali na wyższe urzędy, dla dziewięciu stanowił kres ich awansów, zaś dla pozostałych trzech był urzędem przejściowym, wcześniej piastowali mniej znaczące, a z województwa lubelskiego awansowali na urzędy wojewodów sandomierskiego i krakowskiego. Warto wspomnieć, że Mikołaj Firlej (1507–1514) i Andrzej Tęczyński (1515–1519) postąpili na kasztelanię krakowską – najwyższy świecki urząd w ówczesnej Polsce. Autor scharakteryzował również stosunki rodzinne, stan majątkowy, rolę w elicie władzy wszystkich osób piastujących urząd wojewody lubelskiego.

Części drugiej obrad przewodniczył prof. R. Szczygieł. Prof. dr hab. Witold Kłaczewski (IH UMCS) kontynuował charakterystykę osób sprawujących urząd wojewody lubelskiego w latach 1650––1795. W okresie tym urząd sprawowało 13 przedstawicieli magnaterii. Wśród nich było sześciu przedstawicieli rodziny Tarłów, dwóch z rodziny Zamoyskich, pozostali wywodzili się z rodzin: Reyów, Drzewickich, Lubomirskich, Twardowskich i Hryniewieckich. Dla dwóch urząd wojewody lubelskiego był początkiem kariery senatorskiej, dla trzech zaś stanowił etap na drodze ich awansów, aż dla sześciu z nich był ostatnim urzędem w ich życiu, a dwóch pełniło tylko ten jeden urząd. Autor omówił też stosunki rodzinne i stan majątkowy wojewodów lubelskich, zwrócił uwagę na ich udział w wielkiej polityce Rzeczypospolitej Obojga Narodów, a także wspomniał o kilku wydarzeniach mniej oficjalnych czy wręcz humorystycznych.

Dr Krzysztof Latawiec (IH UMCS) omówił zmiany terytorialne i podziały administracyjne Lubelszczyzny w czasach zaborów 1810–1918. Był to okres dynamicznych zmian w tym za- ►

Herb województwa lubelskiego

Łańcuch

Herb województwa lubelskiego z okresu I RP

Herb guberni lubelskiej w latach 1837–1844

Herb guberni lubelskiej w latach 1845–1866

Herb województwa lubelskiego z okresu II RP

kresie, rozpoczęty jeszcze w czasach Księstwa Warszawskiego. Powołano wówczas departament lubelski w zupełnie innym kształcie przestrzennym niż dawne województwo. Po raz pierwszy jednostka administracyjna z centrum w Lublinie sięgnęła doliny Bugu na wschodzie. Departament lubelski funkcjonował do 1815 r., kiedy zmieniono jego nazwę na województwo lubelskie. Kolejną zmianę przeprowadzono w 1837 r., zastępując nazwę województwa rosyjskim terminem gubernia. W 1845 r. gubernię lubelską powiększono o terytorium zlikwidowanej wówczas guberni podlaskiej. Nie trwało to jednak długo, gdyż w roku 1867 ponownie podzielono gubernię lubelską, reaktywując podlaską, choć pod zmienioną nazwą – gubernia siedlecka. Referent omówił też problem utworzonej w 1912 r. guberni chełmskiej, a także administracji na Lubelszczyźnie w okresie I wojny światowej.

Ten wątek zmiany podziałów administracyjnych Lubelszczyzny w okresie 1919–1998 kontynuował prof. dr hab. Stefan Stępień (Zakład Ruchów Politycznych Wydziału Politologii UMCS). Omówił kolejne reformy administracyjne, od odrodzenia państwa polskiego w 1918 r. aż po ostatnią wielką reformę administracyjną z 1998 r., w której terytorium województwa uzyskało obecny kształt. Zwrócił uwagę, że okres ten nie był jednolity. W latach międzywojennych województwo lubelskie miało wielki zasięg terytorialny zwłaszcza na północy, kształt swój zawdzięczało połączeniu dawniejszych guberni lubelskiej i siedleckiej. W latach tych trwały intensywne prace nad zmianą jego kształtu terytorialnego, podyktowane potrzebami gospodarczymi i administracyjnymi odrodzonego państwa. W okresie II wojny światowej funkcjonowały praktycznie dwa systemy administracyjne, jeden, będący właściwie kontynuacją poprzedniego, wykorzystywany przez struktury Państwa Podziemnego oraz drugi, wprowadzony przez władze okupacyjne, w którym Lubelszczyzna była dystryktem w obrębie Generalnego Gubernatorstwa. W okresie powojennym kilkakrotnie zmieniano kształt województwa, przeprowadzając najważniejsze zmiany w 1950, 1975 i właśnie w 1998 r. Najbardziej radykalna była reforma z 1975 r., kiedy to na terenie dotychczasowego województwa utworzono cztery nowe: lubelskie, bialskopodlaskie, chełmskie i zamojskie, niektóre zaś terytoria pograniczne weszły do sąsiednich województw: siedleckiego i tarnobrze-

Medycyna personalizowana. Genom[1] – Architektura – Szkoła – Design

W dniach 11–13 grudnia 2014 r. na Wydziale Budownictwa i Architektury Politechniki Lubelskiej odbyła się II ogólnopolska konferencja naukowo-szkoleniowa „Medycyna personalizowana. Genom – Architektura – Szkoła – Design". Głównymi organizatorami przedsięwzięcia byli: Zakład Genetyki Klinicznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Katedra Architektury, Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Politechniki Lubelskiej oraz Komisja Nauk Medycznych Oddziału PAN w Lublinie. Współorganizatorami konferencji byli natomiast: Zakład Edukacji Polonistycznej i Innowacji Dydaktycznych UMCS, Katedra Onkologii i Środowiskowej Opieki Zdrowotnej UM w Lublinie, Katedra Neurologii Dziecięcej UM w Lublinie, Lubelskie Towarzystwo Naukowe, Katedra i Zakład Fizjologii Człowieka UM w Lublinie, Warszawska Wyższa Szkoła Humanistyczna im. B. Prusa w Warszawie.

Konferencja została objęta honorowym patronatem Rektora Uniwersytetu Medycznego w Lublinie prof. dr. hab. n. med. Andrzeja Dropa, Rektora Politechniki Lubelskiej prof. dr. hab. inż. Piotra Kacejki, Dziekana Wydziału Humanistycznego UMCS prof. dr. hab. Roberta Litwińskiego oraz Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych w Lublinie. Patronat medialny zapewniły Gazeta Wyborcza, Radio Lublin, Radio Centrum oraz Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych.

Głównym celem tego interdyscyplinarnego sympozjum naukowego była wymiana i prezentacja najnowszych ustaleń oraz dominujących trendów w takich dziedzinach wiedzy, jak architektura i budownictwo, humanistyka, medycyna oraz obszary im pokrewne. Co ciekawe, w wystąpieniach prelegentów i burzliwych dyskusjach towarzyszących obradom udało się znaleźć wiele punktów wspólnych łączących wymienione dyscypliny.

W trzydniowym cyklu obrad odniesiono się do następujących zagadnień: medycyna genomowa, farmakogenetyka, biomarkery w onkologii, komórki macierzyste, robotyzacja w medycynie, personalizacja przestrzeni w rehabilitacji osób niepełnosprawnych, dostępne wnętrze, bezpieczny dom, nutrigenomika, suplementy diety, spektrum autyzmu, dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, psychologia dziecka i rodziny[2].

Włączenie do dyskusji naukowców różnych dziedzin okazało się posunięciem niezwykle trafnym. Cieszy zwłaszcza obecność humanistów w debatach tak ważnych dla całego społeczeństwa. Wydawać by się bowiem mogło, że współpraca polonisty i medyka możliwa jest tyl-

skiego. Prof. S. Stępień omówił też szereg mniejszych korekt granicznych z tego okresu, z których najważniejsza dotyczyła utraty na rzecz ZSRR terenów w południowo-wschodniej części województwa z Bełzem, Krystynopolem i Uhnowem, dla której rekompensatą były terytoria w Bieszczadach. Autor omówił też politykę państwa wobec organów władzy terenowej różnych szczebli.

Referat prof. dr. hab. Zbigniewa Zaporowskiego (IH UMCS) został poświęcony wojewodom lubelskim z okres międzywojennego. Urząd ten w latach 1919–1939 pełniło pięciu wojewodów. Byli to wywodzący się z kręgu Narodowej Demokracji Stanisław Moskalewski, urzędujący do przewrotu majowego, po którym zastąpił go Antoni Remiszewski. W 1930 r. doszło do kolejnej zmiany i wojewodą został Bolesław Jerzy Świdziński, były oficer. Urzędował on do 1933 r., zaś po nim urząd objął Józef Bolesław Różniecki, także były wojskowy, pełniący tę funkcję do 1937 r. Ostatnim wojewodą przed wybuchem II wojny światowej był Jerzy Albin de Tramecourt, pełniący urząd do 1939 r. Aresztowany przez Niemców w październiku tegoż roku został zabity w listopadzie. Jego główną zasługą była objęcie terenów południowej Lubelszczyzny zasięgiem Centralnego Okręgu Przemysłowego. Prof. Z. Zaporowski scharakteryzował też pozycję wojewody w strukturze władzy państwowej oraz jego kompetencje. Wszyscy sprawujący tę godność w latach 1919–1939 położyli wielkie zasługi dla rozwoju regionu, a także pełnili ważne funkcje społeczne.

Ostatni referat wygłosił dr Piotr Dymmel, dyrektor Archiwum Państwowego w Lublinie. Poświęcony był on insygniom władzy wojewody oraz symbolom województwa. Bogato ilustrowana prelekcja ukazywała zmienność insygniów w ciągu ponad pięciu stuleci funkcjonowania województwa. Najwięcej uwagi autor poświęcił sprawie herbu województwa, ukazując jego godło w różnych ujęciach i barwach, scharakteryzował też flagę województwa, omówił treść pieczęci i elementy łańcucha wojewody.

Wyniki naukowe konferencji, a także płynące z jej obrad wnioski omówił prof. R. Szczygieł. Zapowiedział też, że referaty zostaną w roku przyszłym opublikowane w odrębnym wydawnictwie.

Paweł Jusiak

ko wówczas, gdy ten pierwszy jest pacjentem tego drugiego. Trzydniowe obrady dowiodły jednak, że jest to zgoła błędne założenie.

Wagę tego sympozjum naukowego podkreśla także liczba referentów (prawie 130 osób), którzy reprezentowali ośrodki naukowe w Polsce: KUL, Politechnika Lubelska, UMCS, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, Genos Łódź, Uniwersytet Medyczny w Warszawie, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu, Politechnika Wrocławska, UJ, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych w Warszawie, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, Uniwersytet Rzeszowski, Warszawska Wyższa Szkoła Humanistyczna w Warszawie, SGGW, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu, Politechnika Warszawska, ASP w Warszawie, AWF w Warszawie, Wyższa Szkoła Handlowa w Radomiu, UJK w Kielcach, Szpital Neuropsychiatryczny w Lublinie, Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Lublinie, jak i za granicą: University Hospital of Liege – Belgia, Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. V.G. Koralenko w Połtawie – Ukraina, Narodowa Akademia Nauk Pedagogicznych Ukrainy.

Referaty wygłosili pracownicy Wydziału Humanistycznego: dr hab. Iwona Morawska [*Humanistyczne aspekty przestrzeni edukacyjnej*], prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska [*(Nie)grzeczność w przestrzeni komunikacji społecznej. Wybrane zagadnienia*], dr hab. Małgorzata Latoch-Zielińska [*Cyfrowa przestrzeń w kształceniu dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych*], prof. dr hab. Tomasz Woźniak [*Przyczyny jąkania oparte o dowody*], dr hab. Jolanta Panasiuk [referaty: *Mutyzm w autyzmie* oraz *Subtypy zespołu Aspargera na podstawie skali do oceny profilu zaburzeń lingwistycznych*], mgr Wojciech Lipski [*O potrzebach różnicowania osób z autyzmem i wpływie typologii autyzmu na terapię logopedyczną*] oraz mgr Elżbieta Szabelska i mgr Kamila Dębińska-Gustaw [*O specjalnych potrzebach edukacyjnych w kontekście zaburzeń językowych uczniów z alalią*].

Niewątpliwie ciekawym rozwiązaniem okazały się warsztaty, które stanowiły swoiste dopełnienie podejmowanych przez prelegentów zagadnień. Zaprezentowane referaty pokazały *explicite*, że z powodzeniem można łączyć dyscypliny z pozoru odległe takie, jak architektura, humanistyka czy medycyna. Mogło się bowiem wydawać, że proponowane wydarzenie naukowe – o czym już wspominałam – okaże się przedsięwzięciem wręcz karkołomnym ze względu na niezwykle szeroko zakrojone konteksty naukowe. Nic bardziej mylnego. Burzliwe dyskusje, w których żywo brali udział wszyscy uczestnicy konferencji, dowiodły, że potrzebne są takie spotkania. Sympozjum nie wyczerpało, co oczywiste, wszystkich zagadnień związanych z zaproponowaną problematyką, toteż organizatorzy zapowiedzieli kolejną debatę naukową w 2015 r. Czekamy zatem na nią z niecierpliwością.

Beata Szejgiec

1. Genom – kompletny zestaw informacji genetycznej danego organizmu, www.encyklopedia.pwn.pl/haslo/genom;3904828.html, dostęp: 23.12.2014.
2. Strona internetowa konferencji: www.genom.pollub.pl, dostęp: 23.12.2014.

Dzieje archeologii uniwersyteckiej w Polsce

Czyli (już prawie) 70 lat archeologii w UMCS

Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego, wykorzystując okoliczność jubileuszu 15. rocznicy swojej działalności, zorganizował w dniach 3–5 grudnia 2014 r. interesującą konferencję pt. „Uniwersyteckie placówki archeologiczne w Polsce w ostatnim stuleciu (1914–2014)". Spotkanie podzielono na dwie części: poświęconą Mistrzom i ich roli w kształtowaniu ośrodków archeologicznych oraz dziejom samych ośrodków archeologii uniwersyteckiej. Znakomitym pomysłem było powierzenie oceny znaczenia kreatorów archeologii w poszczególnych uniwersytetach aktualnym seniorom polskiej archeologii. Dzięki temu nie były to suche prezentacje ich życiorysów, ale przepojone emocjami, osobistymi odniesieniami, a nawet dykteryjkami eseje, głoszone przez takie żywe legendy naszej archeologii, jak prof. prof. Bolesław Ginter, Stefan Karol Kozłowski, Jan Machnik, Michał Parczewski, Jan Chochorowski czy Magdalena Mączyńska. Osobowości takich uczonych jak: prof. Józef Kostrzewski (Poznań), prof. Konrad Jażdżewski (Łódź), prof. Włodzimierz Antoniewicz (Warszawa), prof. Rudolf Jamka (Kraków), prof. Tadeusz Sulimirski (Lwów – Kraków – Londyn), prof. Włodzimierz Hołubowicz (Wrocław), prof. Witold Hensel (Poznań – Warszawa), prof. Marek Gedl (Kraków) czy prof. Kazimierz Godłowski (Kraków), siłą rzeczy ich dokonania naukowe, ale również cechy kształtujące naukowe postawy. Rozbudziły one żywą dyskusję nie tylko na temat ich pozycji naukowej i wychowawczej, ale również ich postaw życiowych, wyborów politycznych i szeroko rozumianej etyki zawodowej. Dyskutowano zarówno udział niektórych z nich w pracach badawczych i muzealnych w instytucjach pod niemiecką władzą okupacyjną, jak też opowiedzenie się przez innych po stronie władzy komunistycznej. Analizowano skuteczność kreowania naukowego zaplecza, ale też wskazywano na nieporadność działań niektórych z nich, postawionych na czele uniwersyteckich instytucji. Zastanawiano się również nad rytmem i uwarunkowaniami ich karier zawodowych, ale też na wcale nierzadko występujące animozje środowiskowe, których byli udziałowcami, destabilizującymi rozwój naukowy ośrodków.

Nie mniej dominacja profesorów związanych z uniwersytetami w Krakowie, Warszawie i Poznaniu okazała się tą kreującą obraz całej polskiej archeologii.

Niezwykle interesujący wykład prof. S. K. Kozłowskiego na temat chronologii powstawania kolejnych „kręgów mistrzowskich" – od zarania archeologii uniwersyteckiej po wczesne czasy powojenne, ale przede wszystkim skuteczności zasilania rynku naukowego potencjałem „nowych mistrzów" poka-

zał, jak zmieniły się nie tylko role przez nich przejmowane, ale również oczekiwane wymagania dla spełnienia definicji mistrza. Tak więc nasi bezpośredni wychowawcy (myślę o swoim pokoleniu i tym tuż po nim następującym) powinni już spełniać następujące warunki:

1. mieć ugruntowaną, twórczą pozycję naukową, popartą tytulaturą;

2. być obecnym na liczących się międzynarodowych rynkach naukowych;

3. posiadać doświadczenie w zdobywaniu i kierowaniu programami i projektami badawczymi;

4. mieć w dorobku wykopaliska pozytywnie identyfikujące osobowość naukową;

5. albo przynajmniej wizję przyszłości swojej instytucji; lub co najmniej tzw. „spryt organizacyjny".

Inaczej mówiąc (a przytaczam tutaj słowa jednego z moich Mistrzów prof. Jana Żaka) – „KAŻDY ma swojego mistrza; a dobry uczeń powinien zawsze go przeskoczyć; chociaż obłożone jest to dwoma warunkami: jak wysoko mistrz pozwoli się przeskoczyć; albo… jak wysoko sam mistrz skacze".

Patrząc na mapę polskiej archeologii uniwersyteckiej, można łatwo odpowiedzieć sobie na pytanie o uzasadnienie miejsca, w którym się znaleźliśmy.

Równie interesujące były prezentacje poszczególnych ośrodków. Na przykład Wrocławianie odwoływali się aż do tradycji niemieckiej (m.in. światłej postaci prof. Martina Jahna); Koledzy z Krakowa sięgnęli po „praojców" archeologii w Uniwersytecie Jagiellońskim: prof. Łepkowskiego i prof. Demetrykiewicza; a Torunianie wyeksponowali całą trudną pionierskość archeologii w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika, naznaczoną działalnością małżeństwa prof. Hołubowiczów i prof. Jakimowicza.

Jak w tym kontekście wypadł Instytut Archeologii UMCS? Mogę z czystym sumieniem odpowiedzieć – i dobrze, i… źle. Miałem co prawda w przygotowaniu jego prezentacji ułatwione zadanie, gdyż szczegółowe oceny funkcjonowania archeologii w naszej Uczelni opublikowane zostały na okoliczność jubileuszu 50-lecia archeologii w naszej Alma Mater[1]; potem udokumentowane okazałym tomem na jej 60-lecie[2], by w końcu ostatnie czasy szczegółowo podsumować w tomie poświęconym 60-leciu Wydziału Humanistycznego[3].

Jak więc wyglądamy w kontekście „konkurencji"?

Mamy bezwzględnie bardzo silną, międzynarodową pozycję w zakresie badań nad okresem przedrzymskim, rzymskim i wędrówek ludów (Zakład Środkowego i Wschodnioeuropejskiego *Barbaricum*). Liczba publikacji obcojęzycznych, książek; wielkie międzynarodowe projekty o dziejach Gotów, Wandalów, Sarmatów czy zainteresowaniach Polaków i Niemców archeologią południowej Rosji dały nam niepodważalną pozycję naukową. Długofalowe programy wykopaliskowe związane z badaniami w Masłomęczu, Ulowie, Swaryczowie czy Sobieszynie stanowią dla niej kapitalną bazę. Realizacja międzynarodowych (w pełnym tego słowa znaczeniu) konferencji naukowych, pomysł umocowania na gruncie lubelsko-berlińskim konferencji „Yang Generation" czy realizacja kapitalnie odebranej w środowisku „Archaeological Field-Scool" (w partnerstwie z pięcioma uniwersytetami z czterech krajów) pozycję tę ugruntowały. Bez udziału lubelskich archeologów nie może się obyć Römisch Germanische Kommission, KAFU czy Illerup Project. Do tego dochodzą granty i zaszczyty międzynarodowe – tę grupę reprezentuje przecież dwóch Humboldtystów.

Na rynku krajowym mocną pozycję mają badacze epok kamienia, a kwalifikacje zawodowe specjalistów od krzemienia znajdują powszechne uznanie. Zakład Epok Kamienia odpowiada też za doroczne Konferencje Sprawozdawcze, realizuje księgi pamiątkowe i jubileuszowe oraz angażuje się w ogólnopolskie projekty poświęcono surowcom kamiennym czy idei megalitycznej. Przebojem o znaczeniu międzynarodowy stają się interdyscyplinarne badania w Klementowicach, które w końcu pozwolą przełamać pewną niemoc w walce o obecność na liczących się międzynarodowych rynkach naukowych tego zakresu działalności IA UMCS.

Nie da się oczywiście opisać wszystkich dokonań, ale w żywej pamięci pozostał przecież, chociażby, medialny sukces prezentacji skarbów z Czermna – Czerwienia; sukces nie tylko Instytutu, ale całej Uczelni; nagrodzony przez National Geographic. Instytut w ogóle sprawnie porusza się po rynku medialnym, a w niektórych zakresach tworzył uniwersalne wzory i standardy, chociaż rzecz jasna w tej działalności uczestniczy bardzo wąskie grono jego pracowników. Nie mniej zestawione bibliografie skuteczności oddziaływania naszych projektów w świetle ich obecności w mediach robiły i robią wrażenie na wszystkich, nawet tych największych z naszych konkurentów. Nie ma bowiem w kraju instytucji archeologicznej, która trafiłaby tyle razy na łamy prasy zachodnioeuropejskiej, co IA UMCS.

Byliśmy natomiast zawsze najmniejszą instytucją archeologii uniwersyteckiej w Polsce. Dochowaliśmy się „tylko" 438 absolwentów (w tym 24 sprzed wznowienia studiów w 1974 r.); spośród których jednak jedynie 22 uzyskało stopień doktora (2 sprzed 1974); 1 został mianowany docentem (sprzed 1974). Z tej puli 11 się habilitowało (2 sprzed 1974), a z pośród nich 6 uzyskało stanowiska uczelnianych profesorów nadzwyczajnych (2 ze starej puli). Tylko dwóch absolwentów legitymuje się tytułem profesorskim.

Możemy też powiedzieć, że mamy dwóch absolwentów wybitnych. Prof. dr hab. Sylwester Czopek stworzył Instytut Archeologii i w randze prorektora odpowiada za naukę w Uniwersytecie Rzeszowskim, a prof. dr hab. Sławomir Kadrow związany jest zarówno z tym Instytutem, jak i z Instytutem Archeologii i Etnologii PAN. ▸

Obaj są specjalistami z najwyższej naukowej półki. Ich kariery naukowe przebiegały jednak poza UMCS.

Kilkoro naszych absolwentów ma ugruntowane stanowiska i pozycje w obszarach blisko związanych z archeologią, tak jak np. dr Marek Florek znakomicie realizujący karierę w Służbie Ochrony Zabytków, mgr Andrzej Urbański – wieloletni dyrektor Muzeum Zamojskiego, czy dr hab. Maciej Karczewski, inicjator archeologii w Uniwersytecie Białostockim.

Mamy też powody do satysfakcji, obserwując karierę najmłodszej generacji, która tak jak mgr Anna Hyrchała czy mgr Bartłomiej Bartecki realizują odważne projekty naukowe, swobodnie poruszają po międzynarodowym rynku naukowym i są niezwykle kreatywni w ochronie i promowaniu archeologicznego dziedzictwa kulturowego.

Nie mniej Instytut Archeologii UMCS nawet się nie zbliżył do uzyskania praw doktoryzowania, że o habilitacjach nie wspomnę. Powody tego są wypadkową następujących po sobie czynników, w odwrotnej jednak, co do opisu, kolejności. Czynnikiem negatywnym była permanentna niestabilność kadrowa i ogromna fluktuacja zatrudnienia, niezawsze zgodnego z zasadą podnoszenia jakości naukowej bądź dydaktycznej, ale często podporządkowanego po prostu wyższej konieczności. Warto sobie też uzmysłowić, że ówczesna Katedra Archeologii przez nieomal jedną kadencję miała nawet kierownika „korespondencyjnego". Wszystko to było jednak, przede wszystkim, skutkiem odwlekanych w czasie karier naukowych zatrudnionych w niej pracowników „miejscowych" (kilku nigdy nie zrealizowano), ale też nie zawsze trafionych angaży. To ostatnie odnosi się do całej historii Instytutu.

W końcu, bez urazy co do stopnia i oceny zaangażowania poszczególnych kierujących archeologią spod znaku UMCS, nie miała ona nigdy Mistrza, takiego, który wypełniałby wyszczególnione wyżej warunki.

W konsekwencji, wymagania co do personalnego składu stawiane przed Instytutem przez ustawodawcę, spełnione zostały po raz pierwszy dopiero w roku 2014.

Jak więc należy widzieć przyszłość archeologii spod znaku UMCS? Myślę, że dobrze, a swoje przekonanie biorę z faktu obecności grupy młodych, dynamicznych, kreatywnych, postrzegających archeologię interdyscyplinarnie, z bezwarunkowym oparciem o międzynarodowy rynek naukowy; śmiało sięgających po granty, zachowujących rytm kariery naukowej badaczy. Warto ich tutaj wymienić z imienia i nazwiska, gdyż to oni zdecydują o jej przyszłym wizerunku: dr hab. Piotr Łuczkiewicz, dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska, dr Anna Zalewska, dr Sylwester Sadowski, dr Marcin Szeliga, dr Tomasz Dzieńkowski, mgr Tadeusz Wiśniewski.

W 2004 r., podczas uroczystości otwarcia wystawy o Wandalach w Bevern w Dolnej Saksonii, chór UMCS wykonał – brawurowo! – *Kolchidę* skomponowaną przez Romualda Lipkę do słów Andrzeja Mogielnickiego. Uzurpowaliśmy sobie tę pieśń jako hymn lubelskiej archeologii nie tylko pamiętni oszalałej z artystycznych emocji publiczności niemieckiej, ale dla słów „… są marzenia, których nikt nie zmieni". To ciągle aktualne motto naszych działań, bo archeologia jest immanentnym procesem realizacji marzeń. O ile umie się je, rzecz jasna, nie tylko kreować, ale również realizować. Wymienieni wyżej młodzi ludzie to potrafią i dlatego ze spokojem mogę już stanąć z boku i podziwiać ich zapał, pracowitość i skuteczność.

Andrzej Kokowski

1. Patrz „Archeologia Polski Środkowowschodniej", t. I:1996.
2. J. Gurba, J. Libera (red.) *60 lat archeologii w UMCS. Podsumowanie ostatniego dziesięciolecia*, w: „Lubelskie Materiały Archeologiczne", t. XV, Lublin 2007.
3. A. Kokowski, *Instytut Archeologii. Placówka licząca się na krajowym i międzynarodowym rynku naukowym*, w: M. Karwatowska, R. Litwiński (red.) *60 lat Wydziału Humanistycznego UMCS. Historia i teraźniejszość*, Lublin 2014, s. 67–80.

Dni Języka Polskiego i Kultury w Piatigorsku

Archiwum autorów

Od lewej: K. Guziuk-Świca i A. Butcher

W dniach 19–23 listopada 2014 r. na Państwowym Uniwersytecie Lingwistycznym w Piatigorsku (Rosja) w ramach Dni Języka Polskiego i Kultury odbyła się III Konferencja Nauczycieli Języka Polskiego, zorganizowana przez Stowarzyszenie „Bristol" Polskich i Zagranicznych Nauczycieli Kultury Polskiej i Języka Polskiego jako Obcego oraz Ambasadę RP w Moskwie. W spotkaniu wzięli udział lektorzy uczący języka polskiego na uniwersytetach w Rosji, zarówno Polacy, jak i Rosjanie.

Ważnym punktem programu były warsztaty metodyczne dla lektorów, które przeprowadziły pracujące w Centrum Języka i Kultury Polskiej UMCS dr Anna Butcher i mgr Barbara Guziuk-Świca. Zajęcia obejmowały zagadnienia z zakresu najnowszych metod nauczania poprawności gramatycznej, kompetencji socjokulturowej, kształcenia sprawności rozumienia tekstu, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb uczących języka polskiego w rosyjskim obszarze językowym. Spotkały się one z ogromnym zainteresowaniem uczestników konferencji. Organizatorzy przygotowali dla wszystkich atrakcyjną wycieczkę na najwyższy szczyt Kaukazu – Elbrus.

Anna Butcher, Barbara Guziuk-Świca

Archiwum autorów

Wystąpienie K. Guziuk-Świcy

Semantyka i pragmatyka napojów alkoholowych

Spożywanie napojów alkoholowych to temat obecny w kulturze od wieków. Pierwsze ślady produkcji i wykorzystywania alkoholu w celach konsumpcyjnych pochodzą z 6 tys. p.n.e. Świadczy o tym fakt, że w jednej z neolitycznych osad z tamtego okresu, odkrytej na terenie dzisiejszego Iranu, znaleziono ślady wina.

Alkohol – jak pisze we wstępie do niedawno wydanej *Kulturowej historii alkoholu* Iain Gately – „jest konstytutywnym elementem kultury" i bez wątpienia jest przedmiotem badań w wielu dziedzinach naukowych. Dlatego organizatorzy konferencji „Oblicza alkoholu w kulturze elit od średniowiecza do współczesności" – Zakład Historii Kultury Instytutu Kulturoznawstwa i Sekcja Kulturoznawcza Koła Naukowego Doktorantów Wydziału Humanistycznego UMCS – postanowili zaprosić 24 października 2014 r. do Lublina specjalistów reprezentujących różne dyscypliny humanistyczne, a zwłaszcza badaczy zajmujących się różnymi okresami w historii, w celu wspólnego zastanowienia się nad kulturowym znaczeniem trunków.

Jedną z głównych intencji organizatorów było wzbudzenie szerokiej humanistycznej refleksji, która pozwoliła spojrzeć na alkohol i na praktyki jego spożywania jako zjawiska komunikacyjne oraz elementy złożonych systemów semiotycznych. Alkohole są bowiem osobliwymi tekstami kultury, które należy potrafić odczytywać. Zwrócono uwagę na to, że konsumowanie alkoholu oraz upijanie się dostarcza środków do mówienia o czymś, co z fizjologicznym zaspokojeniem pragnienia niewiele ma wspólnego – to symbole, znaki i alegorie, których używa się do mówienia o zaświatach, świętości, pobożności, zdrowiu i wielu innych zjawiskach widocznych w kulturze dawnej i współczesnej.

Proponowany przez organizatorów zakres tematyczny spotkał się ze sporym zainteresowaniem ze strony referentów. Podczas konferencji wygłoszono 20 referatów, podzielonych na pięć sesji według klucza tematycznego (a po części również chronologicznego). Pierwsza część obejmowała tematy dotyczące problematyki filozoficznej, druga i czwarta bazowały na materiale historycznym, a trzecia i piąta skoncentrowane były wokół zjawisk współczesnych. Każda kończyła się dyskusją.

Konferencję otworzył przewodniczący komitetu organizacyjnego prof. dr hab. Robert Bubczyk z Zakładu Historii Kultury Instytutu Kulturoznawstwa. Wprowadzenie do problematyki sesji stanowiły słowa wstępne prodziekana Wydziału Humanistycznego prof. dr. hab. Marka Woźniaka oraz dyrektora Instytutu Kulturoznawstwa prof. dr. hab. Jana Adamowskiego, potwierdzające pilną potrzebę badawczego zainteresowania kulturową problematyką środków odurzających. Podkreślono, że owe przedstawienia często są opacznie rozumiane, co w konsekwencji prowadzi do zniekształceń i nieporozumień odnośnie do funkcjonowania figury alkoholu w różnych kulturach i kontekstach. ▸

Sesję plenarną rozpoczął prof. dr hab. Marcin Zdrenka (UMK, Toruń) referatem „Filozofia jako pijaństwo", którego motywem przewodnim było pytanie: „dlaczego filozofowie piją?". Próba odpowiedzi osadzona była na trzech głównych filarach: afirmacji wina u Wielkich Starożytnych (Platon: „wino jest najwspanialszym i najcenniejszym darem bogów dla człowieka"); analogii oddanego szkole myśliciela-pijaka; w wymiarze etycznym, konfrontacji filozofa-krytyka z opresją wobec kultury picia we współczesnej kulturze ładu, higieny i bezpieczeństwa.

Podobne podłoże teoretyczne i metodologiczne miał referat poświęcony „filozofii wina". Mgr Piotr Wróblewski (UZ) dokonał analizy tej dziedziny na poziomie ontologicznym, epistemologicznym, filozofii kultury i antropologii filozoficznej, skupiając się na pokazaniu korelacji wino–człowiek oraz jej istotności w aktywności filozoficznej człowieka.

O alkoholu jako elemencie dziedzictwa kulturowego Belgii mówił o. dr Marek Grubka (Dominikanie, Liege Belgia). Uszczegółowiona analiza wpływu starej tradycji piw trapistów, sposobu ich spożywania i istnienia we współczesnej kulturze belgijskiej przedstawiona została w dwóch ujęciach: sakralnym (w znaczeniu chrześcijańskim, naznaczonym obecnością Boga) oraz turystyki kulturowej. Autor omówił przesłanie kulturowe gatunków piwa produkowanego przez opactwa trapistów, wyjaśniając powody jego niezwykłego powodzenia i uznania.

Sesje I i III były głosami historyków kultury. Autorzy pierwszych czterech wystąpień koncentrowali swą uwagę na kulturowych aspektach alkoholu w średniowieczu i w czasach wczesnonowożytnych. Dr Małgorzata Chudzikowska-Wołoszyn (UWM, Olsztyn) poddała analizie przekazy narracyjne i ikonograficzne odnoszące się do kwestii spożycia alkoholu przez frankońskie elity polityczne i społeczne na przestrzeni wieków VI–IX. Prof. dr hab. Agnieszka Teterycz-Puzio (AP, Słupsk) podjęła udaną próbę zdefiniowania funkcji trunków w kulturze życia codziennego elit obszaru środkowoeuropejskiego do XIV w. Wskazała na wielorakie zastosowanie alkoholu, m.in. jako narzędzia zemsty, wyznacznika zabawy czy też lekarstwa. W sferze badawczego zainteresowania prof. dr. hab. Roberta Bubczyka (UMCS) znalazł się średniowieczny kler w Polsce. Postawy, jakie przyjmowali jego reprezentanci wobec alkoholu, były różnorakie i uwarunkowane szerokim kontekstem kulturowo-społecznym, począwszy od zamiłowania do wina i piwa, poprzez umiarkowaną jego krytykę, do zdecydowanego potępienia włącznie. Wartościowym wkładem w rozpoznanie obecności alkoholu w kulturze doby renesansu stało się wystąpienie dr Beaty Stuchlik-Surowiak (UŚ). Badaczka analizowała motyw alkoholu pojawiający się w tzw. Aktach Rzeczypospolitej Babińskiej, czyli zapiskach pozostawionych przez członków humorystycznego towarzystwa szlacheckiego działającego w Babinie w XVI i XVII w.

Sesję III otworzyła Ewelina Sikora (UAM, Poznań), która prześledziła wątek wina (tokaju) w służbie dyplomatycznej Franciszka II Rakoczego (1676–1735), ukazując znaczącą rolę tego trunku w wielkiej polityce i dyplomacji. Tematem prezentacji dr Ewy Łączyńskiej (AP, Słupsk) stała się pozycja alkoholu w kulturze miasta hanzeatyckiego Gdańska w XVI–XVIII w. dyskutowana poprzez pryzmat gustów żyjących tam kapitanów morskich. Autorka poddała analizie dokumentację gildii kapitanów morskich, co pozwoliło jej ukazać specyfikę spotkań towarzyskich i gustów konsumpcyjnych ludzi morza w Gdańsku. Wystąpienie dr Małgorzaty Trzeciak (UW) miało na celu przedstawienie kultury spożywania alkoholu w siedemnastowiecznej Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem obyczajów panujących na dworze Jana III Sobieskiego z perspektywy włoskiego podróżnika. Podstawowym źródłem analizy były niepublikowane diariusze podróży prowadzone przez posłów (sekretarzy nuncjuszów apostolskich, ambasadorów Republiki Weneckiej) podczas pobytu na dworze polskiego monarchy. Referat mgr Aleksandry Modlińskiej (AJD, Częstochowa) odnosił się do kulturowego znaczenia alkoholu w życiu Polaków doby saskiej. Autorka wykazała, że przekonanie, iż wszyscy obywatele Rzeczypospolitej szlacheckiej nadużywali trunków, okazuje się błędne. Osławiona, wręcz mitologizowana obyczajowość bachiczna doby saskiej nie różniła się, wbrew powszechnym opiniom, od czasów minionych, a oceniali ją negatywnie przedstawiciele następnej epoki, którzy swych przodków chcieli obarczyć winą za upadek państwa. Na zakończenie sesji głos zabrała przedstawicielka Wydziału „Artes Liberales" UW mgr Joanna Maryniak, która poddała analizie kwestię zestawienia czerwonego wina z krwią Chrystusa – swoistego tropu kulturowego, który badała w kontekście twórczości literackiej XVII-wiecznej Francji. Dyskutowane było występowanie słów z pola leksykalnego krwi (*sang*) oraz ich relacji z polem semantycznym picia – a w szczególności spożywania napojów alkoholowych.

Równolegle do sesji I i III odbywały się obrady w sesjach II i IV. Sesję II otworzył dr Marcin Krawczuk (UW) z referatem poświęconym roli napojów alkoholowych w kulturze chrześcijańskiej Etiopii. Podstawą wystąpienia były przeprowadzone przez autora badania źródłowe w językach etiopskich (gyyz i amharskim), wynikiem których było ustalenie znaczenia rytualnego gatunków alkoholu w obrzędach przejścia i w kontekście podziałów stanowych. Referent ustalił, że wino (*weyn*) nie jest powszechnie pite, ale stanowi nieodzowny składnik liturgii eucharystycznej Etiopskiego Kościoła Ortodoksyjnego, zaś piwo (*t'ella*) to alkohol dnia powszedniego towarzyszący ważnym wydarzeniom w życiu społeczności (chrzciny, ślub, uczta

wspomnieniowa dla zmarłych). Miód pitny (*t'ejj*) w czasach historycznych był kluczowym elementem bankietów wydawanych przez cesarzy Etiopii dla poddanych.

Etnolingwistyczną analizę przenośnych sensów konsumpcji napojów alkoholowych w przysłowiach polskich przedstawiła mgr Barbara Hołub (UMCS). Referat składał się z: ogólnego przedstawienia alkoholu jako materialnego znaku więzi społecznych, szczegółowej charakterystyki osób będących pod wpływem trunków oraz na poziomie obrazowania (relacja do sacrum boskiego i chtonicznego). W zakończeniu autorka podkreśliła mediacyjne funkcje alkoholu oraz jego sakralny wymiar, który według przysłów w dużej mierze warunkuje jego działania.

Referaty mgr Justyny Sołtys (UMCS) i mgr Anny Matras (UJ) stanowiły przykłady sensorycznej analizy budowania wyobrażeń zmysłowej degustacji alkoholu jako kanału komunikacji produktu z konsumentem. Prelegentki podjęły się próby odpowiedzi na pytanie, czy opis doświadczenia smaku, jaki proponują krytycy piw i win, nie jest warunkowany przez poznane wzorce ekspresji i metafory smaku. Mgr Sołtys, analizując kilkanaście etykiet piwa, przedstawiła próbę katalogu cech odwołujących się do wyobrażeń sensorycznych w układzie sekwencyjnym: profil sensoryczny, narracje z podróży, miejsca i sytuacje, bohater, tradycja warzenia. Autorki uznały, że przyjemność zawarta w konsumpcji tych napojów alkoholowych jest obietnicą doświadczenia czegoś niezwykłego, to podróż po wyobraźni, którą stymuluje rozbudowana metaforyka.

Wątki alkoholowe w życiu Janusza Korczaka zaprezentowała mgr Agnieszka Wiktowska-Krych (UW). Zrekonstruowała funkcje, jaką trunki pełniły w życiu młodego Korczaka oraz w czasie pobytu w warszawskim getcie. Ukazała, na ile wpływał na fundamentalne wybory, których dokonywał i jak ważną rolę pełnił w niezwykle trudnych warunkach życiowych, jakie panowały w getcie.

Literaturoznawca mgr Kamil Dźwinel (UMK, Toruń) przybliżył twórczość polskich i czeskich bardów poświęconą tematyce alkoholicznej. Perspektywa człowieka pijanego, wykorzystywana jako budulec sytuacji komunikacyjnej, stadia upicia, literackie obrazy kaca, alkoholiczne „zaczarowanie" świata i perspektywa samotności, jaką odnaleźć można na dnie butelki – to tylko część wątków silnie obecnych w twórczości środkowoeuropejskich bardów.

Ostatnie dwa referaty poświęcone były różnicom kulturowym w spożywaniu napojów alkoholowych. Mgr Magdalena Tosik (UMK, Toruń) porównała utrwalone we frazeologii sposoby picia przez Polaków i Hiszpanów. Pokazała kulturotwórcze funkcje alkoholu jako motywu literackiego wykorzystującego istniejące konotacje językowe.

Mgr Monika Pruszkowska, bazując na polskich reportażach podróżniczych („Kobieta na krańcu świata" i „Boso przez świat"), ukazała, że regionalny trunek jest artefaktem kulturowym, poprzez który możemy poznać obcą kulturę. Szczególnie zwróciła uwagę na odmienne sposoby opisywania alkoholu przez obu reportażystów, co wynikało z odmiennych formuł programów: prezentacji wytworów kultury bądź jej uczestników.

Podsumowując, lubelska konferencja pozwoliła środowisku naukowców zainteresowanych kulturową rolą i znaczeniem alkoholu w kulturze na zintegrowanie się i owocną wymianę doświadczeń badawczych w obrębie wspólnych zainteresowań. Padł też postulat kontunuowania tematu na kolejnych spotkaniach, ze względu na jego żywotność, wieloaspektowość i szerokie możliwości interpretacji. Materiały z konferencji ukażą się w formie monografii naukowej, której wydanie zaplanowane jest na wiosnę 2015 r.

Robert Bubczyk
Barbara Hołub

Apel Lubelskiego Centrum Dokumentacji Historii Sportu

Szanowni Państwo, miło nam poinformować, iż pojawiła się szansa na dodruk *Bibliografii historii lubelskiego sportu*. Ta zawierająca ok. 800 informacji bibliograficznych o publikacjach nt. dziejów sportu lubelskiego i Lubelszczyzny praca ukazała się dzięki finansowemu wsparciu władz Miasta Lublin na przełomie 2013 i 2014 r.

Jej podstawowym zadaniem była i pozostaje promocja studiów historycznych nad mocno zaniedbanym obszarem badań (ciągle brakuje w tym zakresie syntetycznych prac monograficznych!). Pierwsza edycja ukazała się ledwie w 150 egzemplarzach i wzbudziła spore zainteresowanie wśród profesjonalnych historyków, pasjonatów dziejów lokalnego sportu i regionalistów. Egzemplarze *Bibliografii* znalazły się w bibliotekach wszystkich polskich uniwersytetów i Akademii Wychowania Fizycznego. Publikacja została nawet zgłoszona na konkurs „Książka roku 2013" organizowany przez WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie.

Nie oznacza to, że *Bibliografia* trafiła „pod strzechy". Jako autorzy mamy też świadomość wielu pojawiających się w tej publikacji – z różnych powodów – luk i zaniechań. Aby ustrzec się wszelkich błędów i uchybień w wydaniu rozszerzonym i uzupełnionym, pragniemy zaapelować zwłaszcza do wszystkich regionalistów i amatorów historii sportu o przekazywanie nam drogą mailową (slapekdariusz@gmail.com; pawel.markiewicz@historiasportu.umcs.lublin.pl) informacji o publikacjach, które, pominięte w pierwszej edycji , ukazały się w trudnej do „rozpoznania" prasie lokalnej (np. „Nestor" w Krasnymstawie, „Panorama Żółkiewska", „Lubartowiak" etc.) oraz jako części, rozdziały w monografiach dziejów miast i gmin Lubelszczyzny (np. wydawane okazjonalnie bez numeru ISBN).

Umieszczenie informacji o tych publikacjach nie tylko podniesie walory *Bibliografii*, ale też stanowić będzie znakomitą promocję lokalnych środowisk badaczy dziejów sportu.

Dariusz Słapek

Fot. Sylwia Skotnicka

Konflikt w Syrii – implikacje dla bezpieczeństwa międzynarodowego

24 listopada 2014 r. na Wydziale Politologii odbyła się debata „Konflikt w Syrii – implikacje dla bezpieczeństwa międzynarodowego" zorganizowana przez Zakład Stosunków Międzynarodowych i Koło Naukowe Badaczy Bliskiego Wschodu UMCS. Gośćmi specjalnymi byli prof. dr hab. Marek Pietraś (UMCS), dr Agnieszka Bryc (UMK) oraz dr Agata Włodkowska-Bagan (AON). Po uroczystym otwarciu spotkania przez Dziekana Wydziału Politologii prof. dr. hab. Grzegorza Janusza rozpoczęto obrady.

Pierwszy zabrał głos prof. dr hab. Marek Pietraś, który mówił o poziomach analizy wojny w Syrii oraz o ewolucji pojęcia konfliktu wewnętrznego, wojny domowej w dzisiejszym świecie. Podkreślał także słabość instytucji regionalnych oraz ogólnoświatowych, które okazały się niewydolne w skutecznym powstrzymaniu walczących stron i co najważniejsze nie zapobiegły ogromnemu kryzysowi humanitarnemu. Profesor mówił także o nowej roli, jaką nieformalne ugrupowania transnarodowe (w tym terrorystyczne) odgrywają w kreowaniu i podtrzymywaniu konfliktów międzynarodowych. To właśnie asymetria potencjałów, ale przede wszystkim formalnych ograniczeń pomiędzy stronami konfliktu determinuje większość obecnych konfliktów wewnętrznych, ale i transgranicznych, gdzie bardzo często niemożliwa jest identyfikacja wroga wśród ludności cywilnej. Ponadto, profesor przedstawił główne zagrożenia dla bezpieczeństwa regionalnego, jak i międzynarodowego, które kreowane są przez opisywany konflikt.

Dr Bartosz Bojarczyk z Zakładu Stosunków Międzynarodowych UMCS skupił się na analizie charakteru konfliktu (pod względem podmiotów w nim uczestniczących oraz ewolucji ich zaangażowania) oraz na polityce Islamskiej Republiki Iranu wobec konfliktu w Syrii i wobec terrorystycznego Państwa Islamskiego, które w 2014 r. zdestabilizowały nie tylko Syrię, ale i Irak. Podkreślał on wzrost pozycji międzynarodowej Iranu, który od 2011 r. bezpośrednio i wielowymiarowo zaangażował się w obronę reżimu Assada, a obecnie prowadzi także wymierne działania zmierzające do rozbicia Państwa Islamskiego. Dr Bojarczyk mówił także o ambicjach regionalnych Iranu oraz słabości i ewolucji regionalnego systemu bezpieczeństwa, który niestety nie zapewnia bezpieczeństwa ludności na tym obszarze. Opisał on szereg zagrożeń regionalnych i międzynarodowych, które kreowane są przez analizowane konflikty, w szczególności podkreślając problem dezintegracji państw Bliskiego Wschodu oraz palący problem niepodległości Kurdystanu.

Dr Agata Włodkowska-Bagan z Zakładu Europeistyki Instytutu Stosunków Międzynarodowych Akademii Obrony Narodowej przedstawiła politykę Federacji Rosyjskiej wobec konfliktu w Syrii oraz szerszego konfliktu międzynarodowego, który zaistniał na terenie Lewantu. Analizowała interesy Rosji na tym obszarze oraz skupiła się na rolach regionalnych, jakie Moskwa chce pełnić na Bliskim Wschodzie w okresie pozimnowojennym. Wyjaśniała regionalną politykę Rosji w kontekście jej globalnego zaangażowania, a przede wszystkim w odniesieniu do stosunków ze Stanami Zjednoczonymi. Poprzez identyfikacje interesów tego mocarstwa, ale przede wszystkim jej możliwości politycznych i ekonomicznych, dr Włodkowska-Bagan zakreśliła ogólną tendencję Moskwy do zwiększania swojej obecno-

ści w tym regionie, w tym jej zaangażowanie w Syrii po stronie rządowej.

Wystąpienie dr Agnieszki Bryc z Katedry Europeistyki Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu poświęcone było polityce Izraela wobec konfliktu w Syrii oraz regionalnego konfliktu związanego z funkcjonowaniem Państw Islamskiego. Poprzez analizę głównych filarów bezpieczeństwa zewnętrznego Izraela oraz identyfikacje podstawowych celów regionalnych, nakreśliła ona dość zachowawczą strategię tego państwa wobec analizowanych konfliktów. Dr A. Bryc zaznaczyła wyraźnie współzależność bezpieczeństwa Izraela i państw ościennych, szczególny nacisk kładąc na zagrożenie rozlania się konfliktów na Jordanię i Liban. Ponadto, opisała stan bliskowschodnich sojuszy Izraela oraz rolę czynnika kurdyjskiego w regionalnej polityce Izraela. Na koniec wymieniła i analitycznie scharakteryzowała podstawowe zagrożenia dla bezpieczeństwa międzynarodowego kreowane poprzez konflikt w Syrii oraz na całym obszarze Lewantu.

Po wystąpieniach prelegentów, rozpoczęto otwartą debatę, w której uczestniczyli pracownicy naukowi i studenci UMCS. Bardzo duża liczba ciekawych pytań „z sali" mogła świadczyć o dużym zainteresowaniu uczestników oraz o skomplikowanych charakterze analizowanego tematu. Prelegenci nie tylko odpowiadali na pytania, ale zaangażowali się w dyskusję, której tematami przewodnimi były ewolucja roli państw i uczestników pozapaństwowych w konflikcie syryjskim oraz przekształcenia geopolityczne, które dokonują się na Bliskim Wschodzie. Zorganizowana debata nie tylko zintensyfikowała współpracę pomiędzy ośrodkami naukowymi w Polsce, ale także aktywizowała społeczność akademicką Lublina.

Dr Bartosz Bojarczyk, *Zakład Stosunków Międzynarodowych*

Fot. Ewa Białek

Wystąpienie prof. Jerzego Bartmińskiego

EUROJOS X – O językowym obrazie świata w Puławach

W dniach 20–23 listopada 2014 r. w Puławach odbyła się Międzynarodowa Konferencja EUROJOS X w ramach projektu badawczego „Metody analizy językowego obrazu świata w kontekście badań porównawczych", prowadzonego przez Instytut Slawistyki PAN. Aktywnie uczestniczą w nim językoznawcy z UMCS i całej Europy. Projektem od strony naukowej kieruje prof. dr hab. Jerzy Bartmiński z udziałem prof. dr. hab. Wojciecha Chlebdy z Uniwersytetu Opolskiego i dr Iwony Bielińskiej-Gardziel, pracownika IS PAN. Konsultantami są m.in. dr hab. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska i dr hab. Przemysław Łozowski, profesorowie UMCS.

Na listopadową konferencję przybyło ok. 50 naukowców z Bułgarii (Sofia), Chorwacji (Zagrzeb), Czech (Praga), Słowacji (Nitra), Ukrainy (Kijów, Lwów), Białorusi (Mińsk), Rosji (Moskwa), Litwy (Wilno), Niemiec (Berlin), Francji (Paryż, Grenoble) i Belgii (Gent). Licznie reprezentowane były także polskie ośrodki naukowe, m.in. Lublin, Warszawa, Wrocław, Katowice, Kraków, Przemyśl.

Badacze językowego obrazu świata Słowian i ich sąsiadów zgłębiają funkcjonowanie pięciu pojęć – *dom*, *praca*, *Europa*, *honor / godność / cześć* oraz *wolność*. Językoznawcy pracują indywidualnie lub w dwuosobowych zespołach, często łączących pracowników naukowych z kraju i zagranicy. W badaniach wykorzystuje się założenia lubelskiej szkoły etnolingwistycznej, której twórcą jest prof. Jerzy Bartmiński. Uczestnicy projektu ▸

szczegółowo analizują dane określane skrótowo jako S-A-T (system – ankieta – teksty). Na podstawie funkcjonowania leksemu w tekstach, utrwalonych przez słowniki definicji, w oparciu o stałe związki wyrazowe, teksty kliszowane i ankiety próbują oni uchwycić i opisać perspektywę postrzegania tych pięciu pojęć dawniej i dziś w kilku językach i etnolektach (etnolekt łemkowski). Owocem pracy będą tematyczne tomy na temat konceptów *dom*, *praca*, *Europa*, *honor* / *godność* / *cześć* oraz *wolność* w różnych językach Europy Środkowo-Wschodniej i Zachodniej.

Z grona lubelskich polonistów w listopadowej sesji wzięła udział prof. dr hab. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, która wygłosiła referat pt. *Pojęcie wspólnej bazy kulturowej i profilowania w opisie językowego obrazu świata*. Instytut Filologii Słowiańskiej reprezentowali: prof. dr hab. Petar Sotirov (*honor* / *godność* / *cześć* w języku bułgarskim), dr Ewa Białek (*honor* / *godność* / *cześć* w języku rosyjskim), dr Jadwiga Kozłowska-Doda (*dom* w języku białoruskim), mgr Tomáš Typovský (*honor* / *godność* / *cześć* w języku czeskim). Prof. J. Bartmiński (reprezentujący UMCS oraz Instytut Slawistyki PAN) w referacie zamykającym konferencję omówił perspektywę semazjologiczną i onomazjologiczną w rekonstrukcji językowego obrazu świata. Tegoroczne spotkanie poprzedzały warsztaty EUROJS IX (grudzień 2013 i marzec 2014).

Dr Ewa Białek

Fot. Ewa Białek

Fot. Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań UMCS

UMCS NA TARGACH ENERGETICS 2014

19 listopada 2014 r. w ramach Targów ENERGETICS odbyło się seminarium Lubelskiego Klastra Ekoenergetycznego, którego członkiem jest UMCS. Celem spotkania było zapoznanie uczestników m.in. z zagadnieniami pozyskiwania energii elektrycznej i cieplnej z wykorzystaniem technologii solarnych, w tym pozyskiwania energii elektrycznej z zastosowaniem cienkowarstwowych ogniw słonecznych, przygotowaniem i uruchomieniem instalacji fotowoltaicznej z magazynem energii oraz planowaniem inwestycji związanych z budową farm fotowoltaicznych o mocy do 1 MW.

Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań UMCS przedstawiło prezentację dotyczącą potencjału Uczelni oraz możliwości współpracy Uniwersytetu z podmiotami zewnętrznymi z zakresu energetyki m.in. solarnej, wiatrowej, wodnej, biogazowej, a także form wsparcia przy planowaniu, udoskonalaniu i realizacji zielonych inwestycji.

Poruszone zostały także zagadnienia związane z ekologicznym budownictwem pasywnym oraz instrumentami wsparcia rozwoju energetyki prosumenckiej. Swoje działania na rzecz wykorzystania potencjału odnawialnych źródeł energii w województwie lubelskim omówiła Małgorzata Gałczyńska, animator Lubelskiego Klastra Ekoenergetycznego.

W wydarzeniu wzięło udział ponad 200 osób, a wśród nich prezesi i przedstawiciele firm oraz instytucji realizujących projekty z branży OZE, samorządowcy, pasjonaci ekologicznych technologii, naukowcy oraz studenci.

Wirginia Gieryng-Cieplak

Fot. Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań UMCS

Archiwum CEW

Ukraina po wyborach

4 grudnia 2014 r. odbyło się Międzynarodowe Seminarium Naukowe „Ukraina po wyborach 2014 roku. Perspektywy demokracji i zakończenia konfliktu". Organizatorem wydarzenia było Centrum Europy Wschodniej UMCS, współorganizatorami Wydział Politologii UMCS oraz Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych, partnerem – Biblioteka Centrum Europy Wschodniej UMCS.

Do dyskusji na temat obecnej sytuacji na Ukrainie zaproszono naukowców z Polski i Ukrainy. Uczestników wydarzenia powitali: Dziekan Wydziału Politologii prof. dr hab. Grzegorz Janusz oraz Dyrektor Centrum Europy Wschodniej prof. dr hab. Walenty Baluk. Seminarium podzielono na dwie sekcje. Podczas pierwszej sekcji, której moderatorem była prof. Bożena Dziemidok-Olszewska z Wydziału Politologii, omawiano perspektywy demokracji na Ukrainie. Uczestnicy wystąpili z następującymi referatami: prof. Vasyl Klymonchuk (Narodowy Uniwersytet im. W. Stefanyka w Iwano-Frankowsku) – „Od Majdanu Godności do wyborów parlamentarnych 2014 roku (uwarunkowania, specyfika i perspektywy)"; Volodymyr Pavliv (Ukraiński Katolicki Uniwersytet we Lwowie) – „Między etosem Majdanu a zasadami państwa demokratycznego"; dr Iryna Galaktionova (Uniwersytet „Ukraina" w Kijowie) – „Demokracja partycypacyjna – szansa czy zagrożenie dla Ukrainy?"; doc. Vladyslav Strutynskyy (Narodowy Uniwersytet im. J. Fedkowycza w Czerniowcach) – „Wewnętrzne i zewnętrzne czynniki wpływu na rozwój demokracji w społeczeństwie ukraińskim w kontekście realiów teraźniejszych"; prof. Walenty Baluk (CEW UMCS) – „Ukraińskie wybory 2014 roku a perspektywy rządów koalicyjnych"; dr Mykhailo Pavliuk (Narodowy Uniwersytet im. J. Fedkowycza w Czerniowcach) – „Perspektywy przeprowadzenia reform na Ukrainie w warunkach zewnętrznych zagrożeń politycznych".

W drugiej sekcji zatytułowanej „Perspektywy zakończenia konfliktu na Ukrainie", której moderatorem był prof. Marek Pietraś z Wydziału Politologii UMCS, z referatami wystąpili: prof. Yuriy Makar i dr Vataliy Makar (Narodowy Uniwersytet im. J. Fedkowycza w Czerniowcach) – „Pochodzenie i charakter dzisiejszej niestabilności na Ukrainie"; dr Ihor Hurak (Podkarpacki Narodowy Uniwersytet im. W. Stefanyka w Iwano-Frakowsku) – „Rosyjska obecność militarna oraz dyplomacja rosyjska w kontekście konfliktu na wschodzie Ukrainy"; dr Jakub Olchowski (UMCS) – „Polska wobec konfliktu na Ukrainie" oraz dr Olena Podvorna (Narodowy Uniwersytet „Akademia Ostrogska" w Ostrogu) – „Państwa zachodnie wobec rozwiązywania konfliktu na Ukrainie".

Po wystąpieniu wszystkich gości odbyła się dyskusja na temat poruszanych w referatach kwestii. Wszyscy zainteresowani mieli możliwość zadawania pytań prelegentom.

Elżbieta Gardjas-Ziętek

Archiwum CEW

Bułgaria – tradycyjna i nowoczesna

3 października 2014 r. w ramach corocznego cyklu spotkań Poznań Slavic Fest odbyła się konferencja naukowa „Bułgaria – tradycyjna i nowoczesna". W obradach wzięli udział profesorowie, doktorzy oraz studenci największych uniwersyteckich ośrodków slawistycznych w Polsce, m.in. z Poznania, Torunia, Katowic, Lublina oraz Krakowa, a także goście z Bułgarii. Spotkanie podzielone było na trzy części: „Prezentacje – projekty – inspiracje", „Zbliżenia – w kręgu języka" oraz „Zbliżenia – w kręgu kultury i literatury", każda zwieńczona była panelami dyskusyjnymi.

W wydarzeniu nie mogło zabraknąć przedstawicieli kadry lubelskiej bałkanistyki, którymi byli kierownik Zakładu Językoznawstwa Słowiańskiego UMCS prof. dr hab. Petar Sotirov i lektor języka bułgarskiego na UMCS dr Kamen Rikev oraz członek Koła Naukowego Studentów Bułgarystów UMCS, studentka V roku slawistyki Beata Świrzyńska. Prof. dr hab. Petar Sotirov wspólnie z dr. Kamenem Rikevem w wystąpieniu „Bułgarystyka na UMCS wobec wyzwań nowych czasów" przedstawili koncepcje rozwoju studiów bułgarystycznych na UMCS. Beata Świrzyńska w referacie „Główne wątki w poezji Juliusza Rozenthala" przybliżyła postać i twórczość poety J. Rozenthala.

Konferencja przebiegła w przyjaznej, naukowej atmosferze i zakończyła się optymistycznym akcentem w postaci wystąpienia mgr Doroty Sieczki „Czy jest życie po slawistyce? Przemyślenia absolwentki". Dodatkowo uczestnicy spotkania mogli obejrzeć znakomity spektakl *Underground* bułgarskiego dramaturga Christa Bojczewa, który odbył się w Holu Bibliotecznym Collegium Maius. Niebawem ukaże się tom pokonferencyjny, dzięki któremu będzie można zapoznać się z referatami wygłoszonymi 14 października 2014 r. w Poznaniu.

Beata Świrzyńska

Marek Antoniusz – historia i tradycja

W dniach 8–9 grudnia 2014 r. w siedzibie Lubelskiego Towarzystwa Naukowego odbyły się obrady starożytniczej konferencji naukowej „Marek Antoniusz – historia i tradycja", zorganizowanej przez Zakład Historii Starożytnej UMCS oraz I Wydział Humanistyczny LTN. Wzięło w niej udział ponad 20 badaczy ze wszystkich znaczących ośrodków badań nad dziejami Republiki Rzymskiej w Polsce oraz goście z uniwersytetów z Charkowa i Lwowa. Konferencja stanowiła kolejną odsłonę spotkań badaczy specjalizujących się w studiach nad wspomnianą epoką. W roku 2013 starożytnicy z UMCS zorganizowali bowiem sympozjum pt. „Lucius Cornelius Sulla – historia i tradycja". Tematyka obu wyraźnie nawiązuje do tradycyjnego profilu badań Zakładu Historii Starożytnej ukształtowanego przed laty przez tak znakomitych badaczy jak prof. Roman Kamienik i prof. Tadeusz Łoposzko.

Zamiarem organizatorów była poważna naukowa (ponad dominującą popularną) refleksja nad sylwetką jednego z najbardziej kontrowersyjnych rzymskich polityków okresu schyłku Republiki – Marka Aureliusza. Osoba tego wodza oraz jego działalność na polu polityczno-społecznym i wojskowym, nie mówiąc też o niezwykle bogatej recepcji tej postaci w kulturze i literaturze współczesnej, spowodowała, że zaproponowany temat wzbudził spore zainteresowanie zarówno wśród historyków, jak również u przedstawicieli innych dyscyplin, np. prawników-romanistów, filologów klasycznych czy też historyków literatury. Przedmiotem rozważań uczestników konferencji była nie tylko ciągle kontrowersyjna postać Marka Antoniusza. Jego udział w szeroko pojmowanej transformacji ustrojowej państwa rzymskiego, które w drugiej połowie I wieku p.n.e. przechodziło ewolucję od republiki do jedynowładztwa, sprowokował wiele rozważań o daleko szerszej naturze niż te o charakterze prozopograficznej. W perspektywie biograficznej dostrzegano nietuzinkowość postaci triumwira, a jednocześnie jej tragizm związany z ostateczną klęską natury osobistej i śmiercią pewnej idei, określonej wizji funkcjonowania państwa rzymskiego. Wydaje się, że wiele konferencyjnych wystąpień pozwoliło niejako wyzwolić tę postać z dominacji Kleopatry i Cezara. Szczególnie cenne okazało się jednak spojrzenie na epokę z punktu widzenia przegranego wybitnego gracza na późno republikańskiej scenie politycznej.

Naukowy poziom konferencji, sprawność jej organizacji dają poważny asumpt do twierdzenia, że w kolejnych latach Zakład Historii Starożytnej UMCS czynić będzie starania o kontynuowanie, raczej wykreowanie cyklu sympozjonów dających możliwość specyficznego spojrzenia na Rzymską Republikę przez pryzmat wybitnych jednostek, np. postaci Gajusza Mariusza, Lukullusa, Cycerona, Lepidusa czy Spartakusa.

Efekty naukowe konferencji zostaną opublikowane w specjalnym tomie wydanym w języku angielskim.

Dr hab. Dariusz Słapek

Fot. Aneta Adamska

Prorektor prof. Urszula Bobryk i dyrektor I LO w Świdniku Stanisław Stefańczyk

Spotkania z uczniami w szkołach ponadgimnazjalnych

Biuro Promocji UMCS od początku roku akademickiego prężnie współpracuje ze szkołami ponadgimnazjalnymi. Organizujemy spotkania z maturzystami w Szkołach Partnerskich, których celem jest przybliżenie oferty edukacyjnej, kulturalnej oraz sportowej Uniwersytetu, a także warsztaty oraz wykłady. Ponadto, obejmujemy patronatem konkursy i warsztaty odbywające się w szkołach na terenie województw lubelskiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i podkarpackiego, a także przygotowujemy dla uczniów spotkania na Uczelni.

Od początku roku akademickiego odwiedziliśmy wiele szkół, zarówno tych które są naszymi szkołami patronackimi, jak i tych, które zaprosiły nas do siebie. Spotkania te cieszą się dużym zainteresowaniem. Dyrektorzy szkół sygnalizują, że uczniowie doceniają fakt, iż przyjeżdżają do nich pracownicy szkoły wyższej.

W październiku 2014 r. odwiedziliśmy Liceum Ogólnokształcące w Opatowie, gdzie spotkanie z maturzystami poprowadził mgr Paweł Kozłowski z Zakładu Lingwistyki Stosowanej. Przybliżał on uczniom charakter pracy tłumacza symultanicznego. Również w październiku odbyło się spotkanie z przedstawicielami Liceum Ogólnokształcącego w Turobinie. Jego celem było przybliżenie uczniom oferty edukacyjnej UMCS.

W listopadzie pierwszy wyjazd zainicjował prof. Marek Tchórzewski z Wydziału Biologii i Biotechnologii, który odwiedził Liceum Ogólnokształcące w Jarosławiu. 13 listopada dr Magdalena Boczkowska z Wydziału Pedagogiki i Psychologii przybliżała uczniom Zespołu Szkół w Hrubieszowie wartość motywacji oraz sposoby na motywowanie się do działania. Jeszcze w listopadzie prof. Magdalena Staszczak z Wydziału Biologii i Biotechnologii przybliżała uczniom Liceum Ogólnokształcącego w Kocku ofertę studiów na swoim Wydziale. Na koniec tego niezwykle aktywnego miesiąca odwiedziliśmy I Liceum Ogólnokształcące w Zamościu. Podczas spotkania dr Łukasz Szajnecki z Wydziału Chemii wygłosił wykład na temat polimerów XXI w. Wizyta zakończyła się podpisaniem umowy o współpracy miedzy Uniwersytetem a Liceum.

Grudzień również rozpoczął się bardzo aktywnie. 1 grudnia odwiedziliśmy Liceum Ogólnokształcące im. Piotra Firleja w Lubartowie. Spotkanie z uczniami poprowadził mgr Konrad Szulga z Zakładu Lingwistyki Stosowanej UMCS. 2 grudnia razem z mgr Iloną Dąbrowską z Wydziału Politologii odwiedziliśmy naszą Szkołę Partnerską w Milejowie. Uczniowie mieli okazję zapoznać się z szansami i zagrożeniami, jakie niosą ze sobą media społecznościowe. Ponadto, odwiedziliśmy szkoły w Puławach: Zespół Szkół nr 2, Zespół Szkół nr 3, Liceum Ogólnokształcące nr 9 oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2. Spotkania z Dyrektorami miały na celu omówienie możliwości podjęcia współpracy Szkół z UMCS, ze szczególnym uwzględnieniem Wydziału Zamiejscowego w Puławach.

18 grudnia w I Liceum Ogólnokształcącym w Świdniku odbyło się spotkanie, podczas którego Uniwersytet reprezentowała Prorektor prof. Urszula Bobryk. W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele Powiatu Świdnickiego, społeczność szkoły oraz przedstawiciele mediów. Na zakończenie podpisana została umowa o współpracy między I LO a Uniwersytetem.

Ponadto, odbył się Konkurs „Od licealisty do finansisty" organizowany przez Studenckie Koło Naukowe Finansistów UMCS we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim. Do udziału w nim zaprosiliśmy uczniów ze wszystkich Szkół Partnerskich UMCS. Uczestnicy otrzymali książki ufundowane przez NBP oraz upominki w postaci materiałów promocyjnych UMCS.

W nadchodzących tygodniach mamy już zaplanowane kolejne wyjazdy. Odwiedzimy uczniów w szkołach w: Bełżycach, Bychawie, Chełmie, Kraśniku, Biłgoraju, Radzyniu Podlaskim, Zwoleniu, Sandomierzu, Starachowicach, Ostrowcu Świętokrzyskim, Lipsku i Rykach.

Anna Lada

Koordynator UMCS ds. współpracy ze szkołami

Fot. Aneta Adamska

Młodzież ze szkoły w Świdniku

Archiwum autorów

Spotkanie w miejscowości Chmielnicki

Archiwum autorów

Spotkanie w Odessie

Spotkania rekrutacyjne

Jesienią 2014 r. przedstawiciele Centrum Informacyjnego UMCS we Lwowie rozpoczęli regularne wyjazdy po regionach Ukrainy w celu rekrutacji studentów i promocji naszego Uniwersytetu oraz Miasta Lublina. Kampanię rozpoczęliśmy od Zakarpacia i Bukowiny – regionów, z których z roku na rok przybywa osób podejmujących studia na UMCS, a które historycznie znajdowały się w strefie wpływów kultur rumuńskiej, węgierskiej, słowackiej i żydowskiej. W regionach tych dużą część społeczeństwa stanowią mniejszości etniczne, a znaczna część mieszkańców posiada również karty rezydentów Unii Europejskiej, ze względu na ich pochodzenie oraz status transgraniczny regionów.

Przygotowując ofertę, musieliśmy wziąć pod uwagę specyficzne cechy danych regionów Ukrainy. Zdecydowaliśmy więc w każdym mieście oprócz szkół ukraińskich i szkół, które uczą języka polskiego ze względu na liczbę osób polskiego pochodzenia, odwiedzić też szkoły mniejszości etnicznych. Byliśmy bardzo zaskoczeni, że oferta kształcenia w Polsce cieszy się zainteresowaniem nie tylko w placówkach ukraińskich, ale także w węgierskich, rumuńskich i słowackich. Na pytanie, dlaczego wybierają Polskę, a nie na przykład Węgry, Rumunię lub Słowację, odpowiedź jest prawie zawsze taka sama – decyduje wysoki poziom szkół wyższych w Polsce, pozytywny wizerunek polskiego szkolnictwa wyższego na Ukrainie, bogata oferta edukacyjna, niższe ceny w porównaniu z innymi krajami Europy Środkowej, lojalność wobec znajomości języka polskiego, wizerunek Polski jako kraju, który aktywnie wspiera Ukrainę politycznie, ekonomicznie i kulturowo, a więc jest postrzegany jako kraj komfortowy dla rozwoju intelektualnego nowej generacji Ukraińców. Praktycznie każda szkoła odwiedzanych przez nas regionów jest otwarta na stałą współpracę z polskimi instytucjami edukacyjnymi i jest zainteresowana prowadzeniem zajęć z języka polskiego w ramach dodatkowego kursu językowego dla młodzieży. Polska społeczność na terenie Bukowiny, zwłaszcza mieszkańcy Kamieńca Podolskiego i Czartkowa, oraz mieszkańcy polskiego pochodzenia północno-zachodniej części Zakarpacia potrzebują kontaktów tego rodzaju.

W dniach 18–20 grudnia 2014 r. odwiedziliśmy dziewięć szkół w dwóch stolicach obwodów ukraińskich – Chmielnickim i Winnicy. Z tych miast, zwłaszcza z Chmielnickiego, pochodzi wielu studentów UMCS. Miejscowości te historycznie, geograficznie i etnokultorowo należą do regionu Podole, w którym ludność polska stanowiła zawsze duży odsetek mieszkańców. W Chmielnickim jest jedna z największych społeczności polskich i jest bardzo dużo rodzin mieszanych polsko-ukraińskich. Ponadto, miasto to ma status dużego centrum handlowego Centralno-Zachodniej Ukrainy. Tak więc stopień zamożności mieszkańców miasta jest relatywnie stabilny, co stwarza młodzieży możliwości studiowania za granicą. Natomiast Winnica uważana jest za miasto, które było pod wieloletnią opieką dzisiejszego prezydenta państwa Petra Poroszenko. Otrzymuje dużo środków na inwestycje, rozwój gospodarczy i infrastrukturalny. Miasto kreuje też swój wizerunek jako „jednej ze stolic Ukrainy" – kilka razy bowiem przyjmowało u siebie struktury rządowe Ukraińskiej Republiki Ludowej w latach 1917–1920. Dlatego również sporo inwestuje w rozwój kulturalny i turystyczny. Ponadto, oba miasta mają swoje tradycje uniwersyteckie.

Zainteresowanych studiowaniem w Polsce, a zwłaszcza w Lublinie

Archiwum autorów

Spotkanie w Odessie

NA UKRAINIE

tradycyjnie jest więcej w Chmielnickim. W mieście tym polska tradycja pozostała silniejsza, a rozwijający się biznes sprawia, że kandydaci na studia są zainteresowani takimi kierunkami jak: ekonomia, politologia, studia prawno-biznesowe, prawo, filologia polska i neofilologie. Natomiast młodzież z Winnicy bardziej interesuje się kierunkami humanistycznymi, pedagogiką, filologią angielską, kulturoznawstwem, turystyką i rekreacją oraz kierunkami artystycznymi.

Dużym atutem Lublina jest położenie geograficzne. Dojazd z dwóch odwiedzonych przez nas miast jest stosunkowo komfortowy (odległość pozwala na relatywnie niedługą podróż autobusem). Z innymi polskimi miastami, poza Warszawą, nie ma dobrego połączenia.

Warto podkreślić wyraźne różnice pomiędzy ośrodkami miejskimi i prowincją w poziomach życia oraz nauczania w szkołach. Odwiedziliśmy również trzy szkoły prowincjonalne, co niestety uzmysłowiło nam obecność kryzysu gospodarczego i wynikające z tego ograniczone możliwości finansowe młodzieży z prowincji na studia za granicą, jednak chęć podejmowania nauki w Polsce jest bardzo duża.

W ramach realizowanego przez Urząd Miasta Lublin programu *Study in Lublin* mieliśmy szansę uczestniczyć w wyjeździe rekrutacyjnym po terenach zachodniej Ukrainy. Odwiedziliśmy m.in. takie miasta jak: Łuck, Równe, Żytomierz, a także wspomniane Chmielnicki, Winnica. Spotkania z przedstawicielem UMCS cieszyły się olbrzymim zainteresowaniem ze strony młodzieży ukraińskiej. Dzięki szeregowi działań promocyjnych podejmowanych przez UMCS, dostrzegamy wzrost rozpoznawalności marki Uczelni.

W tym roku akademickim odwiedziliśmy również związki Polaków działające na terenach południowej Ukrainy w takich miastach jak Odessa, Mikołajów, Chersoń, w których przeprowadzaliśmy również prezentacje multimedialne w szkołach prowadzących kursy języka polskiego. Praktycznie w każdym odwiedzanym ośrodku mieliśmy okazję spotkać absolwentów bądź uczestników kursów prowadzonych przez Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS, co świadczy o olbrzymim wkładzie naszej jednostki w rozwój kultury polskiej na terenie Ukrainy.

W tym roku akademickim uczestniczyliśmy również w największych na Ukrainie targach edukacyjnych w Kijowie. Przedstawiciele Uniwersytetu udzielali informacji w ramach dwóch stoisk wystawienniczych, organizowanych przez Miasto Lublin – w ramach programu *Study in Lublin* oraz Fundację Edukacyjną Perspektywy – w ramach realizowanego programu *Study in Poland*.

Danylo Tkanko
Centrum Informacyjne UMCS we Lwowie
Marcin Gołębiowski
Centrum Promocji UMCS

PRZEKAZUJEMY RADOŚĆ, POMAGAJĄC INNYM!

Samorząd Studentów Wydziału Ekonomicznego przy współpracy ze Studenckim Kołem Naukowym Logistyk, Studenckim Kołem Naukowym Finansistów, Kołem Naukowym Ekonomistów, a także Studenckim Kołem Zarządzania Jakością i Wiedzą włączył się w tegoroczną edycję Szlachetnej Paczki.

Jest to ogólnopolska akcja charytatywna, która już od 15 lat pomaga rodzinom i dzieciom mającym trudną sytuację finansową, a także osobom starszym, samotnym i niepełnosprawnym. Pierwszym krokiem był wybór rodziny i otrzymanie listy jej największych potrzeb. Niezbędna okazała się nie tylko podstawowa żywność, ale także zimowe obuwie dla dzieci czy ciepłe ubrania. Kolejnym etapem było zebranie wśród członków organizacji odpowiednich funduszy, które pozwoliły na pokrycie wszystkich potrzebnych wydatków. Członkowie Samorządu Wydziału Ekonomicznego, udając się na zakupy, poświęcili kilka godzin na wybór właściwych produktów. Starannie przygotowane i przede wszystkim trafione w potrzeby rodziny prezenty zostały zawiezione do magazynu Szlachetnej Paczki 13 grudnia 2014 r. Dzięki pomocy wolontariuszy dotarły one do potrzebującego domu. Zaangażowanie studentów sprawiło, że spełniły się marzenia rodziny, które wcześniej wydawały się dla niej nierealne. Radość i uśmiech obdarowanych osób była największą nagrodą.

Organizacje studenckie naszego Wydziału biorące udział w akcji Szlachetna Paczka mają nadzieję, że swoim postępowaniem zachęciły środowisko akademickie do podobnych inicjatyw.

Magdalena Kłopotek

Archiwum ELSA Lublin

Jubileusz 25-lecia ELSA Lublin

Z działalności ELSA Lublin

Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa (*European Law Students Association*) – ELSA Lublin działa już od 25 lat na Wydziale Prawa i Administracji UMCS. Grupa Lokalna ELSA Lublin powstała bowiem w 1989 r. jako jedna z pierwszych grup Stowarzyszenia w Polsce. Podczas ćwierćwiecza istnienia zrealizowała wiele projektów i poszerzyła zakres swojej działalności. Obecnie działają cztery sekcje: Międzynarodowy Program Wymiany Praktyk Studenckich STEP, Działalność naukowa, Seminaria i konferencje, Marketing. Realizowane projekty mają na celu rozwój edukacji prawniczej, a także wspieranie wzajemnego zrozumienia i poczucia odpowiedzialności społecznej wśród studentów prawa i młodych prawników zgodnie z maksymą „Sprawiedliwy świat, w którym szanuje się godność ludzką i różnorodność kulturową".

Pierwszym projektem ELSA Lublin zrealizowanym w obecnym roku akademickim był panel dyskusyjny „Nowe drogi mediacji", który odbył się 15 października 2014 r. w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Mediacji. Zaproszeni goście przedstawili wystąpienia dotyczące istoty zawodu mediatora w praktyce, form przeprowadzania mediacji i proponowanych zmian. W dyskusji panelowej wzięli udział: dr Jarosław Harczuk – mediator oraz starszy referendarz przy Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Lublinie, Patryk Popczyk – przedstawiciel Ministerstwa Gospodarki oraz mgr Marek Dąbrowski – kierownik Lubelskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji.

16 października 2014 r. studenci WPiA UMCS uczestniczyli w warsztatach „Umowa o pracę a umowa zlecenia" zorganizowanych przez ELSA Lublin we współpracy z Klubem Kreatywności i Innowacyjności w Działaniu. Szkolenie przeprowadziła Kinga Konopelko – aplikantka radcowska przy OIRP w Lublinie, zajmująca się obsługą prawną przedsiębiorców. Podczas warsztatów zaprezentowano podstawowe różnice między umową o pracę i umową zlecenia, a także korzyści i zagrożenia związane z zawieraniem tych umów.

Kolejnym ważnym przedsięwzięciem była konferencja „Paragrafy w medycynie", która odbyła się 6 listopada 2014 r. na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie. Spotkanie dotyczące związków prawa i medycyny było organizowane już po raz trzeci przez ELSA Lublin we współpracy ze Studenckim Kołem Naukowym przy Katedrze i Zakładzie Zdrowia Publicznego Uniwersytetu Medycznego oraz Kancelarią Prawną Filipek & Kamiński Sp. k. Podczas konferencji referaty wygłosili: mgr Krzysztof Wala (asystent w Katedrze Prawa Karnego i Kryminologii UMCS) – „Wykonanie zabiegu leczniczego bez zgody pacjenta – art. 192 k. k.", Adrian Korszla (członek ELSA Lublin) – „Wyznanie a osobiste przekonania człowieka i obowiązek ratowania życia", Jonasz Gałęziowski (student III roku prawa WPiA UMCS) – „Odpowiedzialność karna lekarza za przeprowadzenie zabiegu plastycznego czyli granice chirurgii plastycznej", a także pracownicy Katedry i Zakładu Zdrowia Publicznego Uniwersytetu Medycznego oraz Kancelarii Prawnej Filipek & Kamiński Sp. k.

Archiwum ELSA Lublin

Konferencja „Prawo na obcasach"

15 listopada 2014 r. ELSA Lublin świętowała jubileusz 25-lecia działalności. Obchody odbyły się w Auli Uniwersyteckiej na WPiA UMCS z udziałem Dziekana prof. dr hab. Anny Przyborowskiej-Klimczak i mecenasa Mariusza Filipka z Kancelarii Prawnej Filipek & Kamiński Sp. k. W spotkaniu uczestniczyli dawni i obecni członkowie ELSA Lublin. W programie przewidziano: występ wokalny Aleksandry Kasprzyk – studentki Szkoły Wokalno-Aktorskiej w Krakowie, prezentację działalności i osiągnięć ELSA Lublin, wystąpienia zaproszonych gości, a także degustację okolicznościowego tortu. Spotkanie upłynęło w bardzo miłej i radosnej atmosferze.

W dniach 17–19 listopada 2014 r. ELSA Lublin zorganizowała ogólnopolskie Dni Edukacji Prawniczej. Obywają się one corocznie i stanowią okazję do zaprezentowania studentom prawa różnych możliwości dokształcania się i doskonalenia umiejętności oraz wyboru ciekawych dróg kariery zawodowej. Podczas licznych spotkań są też przedstawiane nowe kierunki rozwoju prawa i prawoznawstwa oraz możliwości wykorzystywania różnych dziedzin wiedzy w pracy prawnika. W czasie tegorocznych Dni Edukacji Prawniczej studenci WPiA UMCS mogli uczestniczyć w warsztatach: „Ryzyko prawne w transakcjach M&A", zorganizowanych przez międzynarodową firmę audytorsko-doradczą KPMG oraz „Arbitraż jako instytucja prawa, zjawisko społeczne, usługa dla biznesu", prowadzonych przez prezesa Europejskiego Centrum Arbitrażu Mariusza Karłowskiego, a także mogli wysłuchać prelekcji pracowników służby więziennej pt. „Prawo w mundurach". Ponadto mogli wziąć udział w wycieczce do Aresztu Śledczego w Lublinie i zapoznać się z przebiegiem rozprawy sądowej w Sądzie Okręgowym w Lublinie. Na zakończenie odbyło się szkolenie „Prowadzenie działalności w warunkach oligopolu", przeprowadzone przez dr. Stanisława Dudę z Katedry Teorii i Historii Ekonomii Wydziału Ekonomicznego UMCS.

Listopad był bardzo pracowitym miesiącem dla Grupy Lokalnej ELSA, która zorganizowała także II edycję konferencji „Prawo na obcasach". Podjęto problematykę prawa do marki, prawa własności intelektualnej i kwestie prawne związane z rynkiem mody. Wystąpienia przedstawili: dr Magdalena Budyn-Kulik i dr Marek Kulik (Katedra Prawa Karnego i Kryminologii WPiA UMCS), Paulina Ilczuk (Amnesty International), Barbara Dąbek (Stowarzyszenie na rzecz Integracji Społecznej Modrzew), Agata Jakuszko-Sobocka (psycholog wizerunku), a także Magdalena Hejno i Martyna Janus (studentki WPiA UMCS).

W dniach 20–23 listopada 2014 r. trzynastooosobowa grupa członków ELSA Lublin brała udział w Walnym Zebraniu Delegatów ELSA Poland w Katowicach, aktywnie uczestnicząc w pracach grup roboczych i obradach plenarnych, podczas których zapadały decyzje ważne dla całego Stowarzyszenia.

Kolejną inicjatywą były obchody ELSA Day, odbywające się pod hasłem: „All different, all together" w 42 państwach europejskich. 26 listopada 2014 r. odbyły się na WPiA UMCS prelekcja wygłoszona przez mgr Sylwię Kiełbasę i mgr Agnieszkę Zabłocką-Barańską pt. „Prawa człowieka zaczynają się od praw dziecka" oraz projekcja filmu *Bez mojej zgody* na temat prawa do dysponowania ciałem ludzkim. Uczestnicy mogli wesprzeć akcję UNICEF na rzecz dzieci w Republice Środkowoafrykańskiej poprzez zakup ciastek upieczonych przez studentki należące do ELSA Lublin. Obchody ELSA Day w Lublinie objął patronatem honorowym Rzecznik Praw Pacjenta Krystyna Barbara Kozłowska i UNICEF Polska.

Rok 2014 był dla ELSA Lublin bardzo owocny i pracowity. Należy mieć nadzieję, że także kolejne projekty realizowane w 2015 r. spotkają się z dużym zainteresowaniem wśród studentów WPiA UMCS. Na 14 stycznia 2015 r. został zaplanowany panel nt. deregulacji zawodów prawniczych oraz konkurs z prawa rzymskiego. W pierwszej połowie marca ELSA Lublin zorganizuje Ogólnopolski Konkurs z Publicznego Prawa Gospodarczego we współpracy z Katedrą Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji UMCS oraz Kancelarią Prawną Filipek & Kamiński Sp. k. Dla najlepszych przewidziane są cenne nagrody. ELSA Lublin zaprasza wszystkich zainteresowanych studentów do udziału w tych projektach.

Katarzyna Banaś
Sekretarz Generalny
ELSA Lublin

Fot. Elwira Michalska

Rozpoczęcie spotkania. Przemawia dr Artur Cymerman

Spotkanie z twórcami spektaklu „Mistrz i Małgorzata"

18 grudnia 2014 r. w Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS odbyło się kolejne już spotkanie z zespołem artystycznym Teatru im. Juliusza Osterwy w Lublinie, poświęcone inscenizacjom literatury rosyjskiej. W ramach wspomnianego cyklu dotychczas zorganizowano spotkania: „Dostojewski w teatrze", „Po premierze *Płatonowa*" oraz z twórcami spektaklu *Liza* (Centrum Kultury w Lublinie, Scena PraPremier in Vitro). W grudniowym spotkaniu, zorganizowanym wspólnie z Akademickim Kołem Miłośników Teatru oraz Zakładem Historii Teatru Instytutu Filologii Polskiej UMCS, udział wzięli bohaterowie jednej z ostatnich premier lubelskiego Teatru – *Mistrza i Małgorzaty.*

Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej odwiedzili: dyrektor artystyczny Teatru im. J. Osterwy i reżyser *Mistrza i Małgorzaty* – Artur Tyszkiewicz oraz przedstawiciele zespołu aktorskiego, a zarazem odtwórcy głównych ról w spektaklu: Przemysław Stippa (Woland) – aktor Teatru Narodowego w Warszawie, na lubelskiej scenie występujący gościnnie, Janusz Jagodziński (Mistrz), Marta Ledwoń (Małgorzata), Paweł Kos (Iwan Bezdomny), Daniel Dobosz (Korowiow) i Wojciech Rusin (Behemot). Moderatorem spotkania był dr Artur Cymerman (Zakład Historii Teatru Instytutu Filologii Polskiej).

Zebrani zyskali niesamowitą okazję, aby „u źródła" dowiedzieć się, jak przebiegała praca nad adaptacją powieści Bułhakowa. Na pytania dr. J. Cymermana, dlaczego zdecydował się przenieść na teatralne deski tak wymagające dzieło i jakim kluczem kierował się przy wyborze scen, które ostatecznie znalazły się w spektaklu, Artur Tyszkiewicz odpowiedział, że pomysł zrealizowania spektaklu pojawił się na długo przed objęciem przez niego funkcji dyrektora artystycznego Teatru im. J. Osterwy. Nie udało się go jednak zrealizować wcześniej, gdyż, jak zdradził, niezwykle trudno było znaleźć teatr, którego dyrekcja zgodziłaby się na realizację tak wielkiego i kosztownego przedsięwzięcia. Twórca spektaklu zaznaczył również, że dodatkową motywacją do wzięcia na warsztat tekstu rosyjskiego geniusza były liczne rozmowy z lubelską publicznością, w których nader często powtarzał się ten właśnie postulat.

Przybyli do Centrum aktorzy podzielili się natomiast swoimi refleksjami dotyczącymi przygotowań do scenicznych ról. Przemysław Stippa, przybliżając sposób budowania swojej postaci Wolanda, uświadomił uczestnikom spotkania, jak skomplikowany jest to proces. Każdy najdrobniejszy detal został bardzo dokładnie

Fot. Elwira Michalska

Od lewej: Przemysław Stippa, Marta Ledwoń, Daniel Dobosz, Artur Tyszkiewicz, Janusz Łagodziński

Fot. Elwira Michalska

Od lewej: Janusz Łagodziński, Wojciech Rusin, Paweł Kos, dr Artur Cymerman

przemyślany i pełni w spektaklu określoną funkcję, np. nienaturalna bladość cery Wolanda ma swoje źródła w wierzeniach ludów afrykańskich – przedstawiciele niektórych plemion Tanzanii wierzą bowiem, że urodzeni tam albinosi nie są częścią świata ludzi, a ich ciała mają magiczną moc. Dopełnieniem budzącego grozę wizerunku postaci było pozbawienie jej brwi, jak słusznie zauważył aktor, zabieg ten zgodnie z zamierzeniami twórców spotęgował tylko jej tajemniczość. Efekt końcowy okazał się tak piorunujący, że to właśnie ta demoniczna twarz znalazła się na plakacie promującym spektakl.

Paweł Kos, odtwórca roli Iwana Bezdomnego, stwierdził, że decyzja reżysera o pominięciu w adaptacji wątku Piłata nadała jego postaci dodatkowe znaczenie, gdyż w lubelskiej inscenizacji to właśnie Iwan niejako przejmuje rolę Jeszui Ha-Nocri. Aktor zwrócił także uwagę na fakt, że w spektaklu (inaczej niż ma to miejsce u Bułhakowa) jego postać poznajemy dopiero w momencie, kiedy Bezdomny trafia do kliniki psychiatrycznej. Dlatego właśnie tak mocno zaakcentowany zostaje tu wątek znajomości z Mistrzem, który czyni go swoim uczniem i powiernikiem, aby w jednej z finałowych scen spektaklu powierzyć młodemu poecie misję kontynuowania pracy nad jego powieścią.

Tytułowy Mistrz, czyli Janusz Łagodziński, w swojej wypowiedzi skupił się przede wszystkim na niebywale trudnej sytuacji swojej postaci, która również pojawia się na scenie już w charakterze pacjenta kliniki psychiatrycznej.

Głos zabrał również odtwórca postaci Behemota, czyli Wojciech Rusin, który opowiedział, jak przygotowywał się do roli oraz jak odbiera samą postać, z którą przyszło mu się zmierzyć. Według niego Behemot jest inteligentny, bywa złośliwy, ma nieco wybujałe ego i poczucie humoru, zdecydowanie może budzić sympatię publiczności, ale, jak na diabła przystało, posiada również stronę tajemniczą i mroczną. W przygotowaniach do roli niezwykle pomogły mu natomiast… obserwacje własnego kota.

Wszyscy artyści zgodnie stwierdzili, że marzeniem każdego aktora jest rola właśnie w teatralnej adaptacji *Mistrza i Małgorzaty*.

Na zakończenie spotkania dyrektor artystyczny Teatru Osterwy i aktorzy odpowiadali na pytania pracowników Wydziału Humanistycznego oraz licznie zebranych w CJKR studentów. Tych spośród zebranych, którzy nie mieli jeszcze możliwości obejrzenia *Mistrza i Małgorzaty*, goście zachęcili do uczestnictwa w kolejnych spektaklach.

Elwira Michalska, *CJKR*

Współpraca przy tworzeniu relacji ze spotkania – Jakub Stasak

I Forum Filologiczne Studentów i Doktorantów na Uniwersytecie Sofijskim

W dniach 13–16 listopada 2014 r. na Uniwersytecie Sofijskim odbyło się I Forum Filologiczne Studentów i Doktorantów, zorganizowane przez Wydział Filologii Słowiańskich Uniwersytetu Sofijskiego im. św. Klemensa z Ochrydy, Centrum Analizy Języka Polityki i Dziennikarstwa oraz Radę Studentów Uniwersytetu Sofijskiego. Wydarzenie miało charakter międzynarodowy i uczestniczyło w nim kilkudziesięciu prelegentów, m.in. z Rosji, Ukrainy, Chorwacji, Albanii, Grecji, Japonii i Polski. Wśród uczestników ze strony polskiej była przedstawicielka Koła Naukowego Studentów Bułgarystów UMCS, studentka I roku bałkanistyki Nadzieja Znak. W pierwszym dniu konferencji wygłosiła referat pt. „Pochodzenie zjawisk meteorologicznych w polskiej kulturze ludowej" (bułg. *Произход на метерологичните явления в полската фолклорна традиция*). Z uwagi na tematykę i język wystąpienia, którym był bułgarski, jej referat spotkał się dużym zainteresowaniem wśród słuchaczy.

Międzynarodowe Forum Filologiczne podzielone było na następujące bloki tematyczne: lingwistyka, literaturoznawstwo, antropologia kulturowa i folklor. W trakcie Forum Filologicznego odbyły się również odczyty literatury słowiańskiej oraz panele dyskusyjne, a także spotkanie z jednym z najwybitniejszych pisarzy bułgarskich Georgim Gospodinowem. Wydarzeniu towarzyszyła Sofijska Noc Teatrów. I Forum Filologiczne Studentów i Doktorantów zakończyła wycieczka do Monasteru Rilskiego. Uczestnicy mogli zwiedzić ten malowniczo położony wśród gór Riła ośrodek prawosławia, który przez wieki stanowił ważny bastion oporu przeciwko tureckiej niewoli i jest symbolem odrodzenia narodowego Bułgarii.

Beata Świrzyńska

Fot. Henryk Kardela

Wystąpienie prof. Andrzeja Kokowskiego

Dzień Gotycki w Instytucie Anglistyki UMCS

2 grudnia 2014 r. w Instytucie Anglistyki UMCS odbył się Dzień Gotycki, tradycyjnie organizowany przez Zakład Literatury Angloirlandzkiej przy współpracy studentów z Koła Naukowego Anglistów, którzy oprócz tego, że przygotowali kilka referatów, zadbali o informacyjną stronę i o udekorowanie Sali Rady Wydziału, gdzie odbywały się prezentacje i wykłady.

Zebranych powitał Dyrektor Instytutu Anglistyki dr hab. Przemysław Łozowski, prof. nadzw., zaś otwierający spotkanie wykład pt. „Po gocku, po swojsku – z przytupem – nie po gotycku! Czyli jak Goci zmieniają nasze życie" wygłosił prof. dr hab. Andrzej Kokowski (Instytut Archeologii) – honorowy Gość, który przybliżył słuchaczom fascynującą i wbrew powszechnemu przekonaniu barwną kulturę Gotów oraz ich rozliczne talenty architektoniczne, jubilerskie i perfumeryjne.

Prawdziwie mroczna strona mocy ujawniła się w prezentacji Aleksandry Kędzierskiej („Wielka Wojna – klucz do koszmaru"), która w oparciu o plakat, grafikę, malarstwo i fotografię (m.in. Paula Nasha, Otto Dixa, René Magritte'a) ukazała horror frontowych doświadczeń. Jaśniejszy odcień gotyku przedstawiła Anna Kędra-Kardela w bogato ilustrowanej opowieści o życiu i architektonicznych fascynacjach dwóch znanych przedstawicieli osiemnastowiecznej powieści gotyckiej: Horacego Walpole'a – właściciela willi Strawberry Hill, przebudowanej na jego życzenie w stylu gotyckiego zamku (a raczej zameczku), i Williama Beckforda, który przystosował do swych potrzeb (z całkowitym pominięciem zasady umiaru) posiadłość Fonthill Abbey. W wykładzie „Konwencja gotycka w XX wieku: powieść okultystyczna Charlesa Williamsa" Andrzej Kowalczyk scharakteryzował konwencje typowe dla powieści okultystycznej I poł. XX w. O postaci gotyckiego łotra w nowoczesnym wcieleniu mówiła Katarzyna Pisarska w prezentacji pt. „James Bond kontra demony Imperium: postać gotyckiego łotra w serii o 007". „Profesorską" część wykładów zakończył dr Grzegorz Czemiel, który z pasją opowiadał o hauntologii, czyli stworzonej przez J. Derridę teorii nawiedzenia i o jej realizacji w literaturze, muzyce i mediach.

Fot. Emilia Flis

Wystąpienie Filipa Łajtara

Po przerwie gotyk „odmłodniał," nie tracąc bynajmniej na staranności przygotowania. Część studencką otworzył Aleksander Stando, student II roku SUM w Instytucie Anglistyki, którego referat dotyczył początków powieści sensacyjnej w Anglii i jej kontynuacji, także w dzisiejszych nowych mediach. Polski akcent w Dniu Gotyckim reprezentowany był przez przygody wiedźmina, które – na podstawie książek Andrzeja Sapkowskiego i gier komputerowych – przybliżyła Katarzyna Ferdynus. Z kolei Katarzyna Krzepiłko, zajmująca się adaptacjami powieści Tove Jansson, wykazała, iż pozornie niewinne opowieści o Muminkach stanowią wysokiej klasy thriller dla dzieci i dorosłych. Dopełnieniem gotyckich prezentacji stało się efektowne wystąpienie Filipa Łajtara, który, ubrany w atłasową czarną pelerynę, omówił rozliczne filmowe wcielenia hrabiego Drakuli w prezentacji pt. „(Prawie) 3000 twarzy Drakuli". Choć wykład ten zakończył Dzień Gotycki, bynajmniej nie wyczerpała się pula tematów, jakie można by było poruszyć, stąd mocne postanowienie organizatorów i uczestników, by spotkać się za rok. Wszystkich chętnych zapraszamy już teraz.

Należy dodać, iż na każdym kroku widać było zaangażowanie studentów – od przygotowania plakatu (Zuzanna Nizińska i Maciej Żyła – Autor projektu), po dekorację Sali Rady Wydziału w iście gotyckim stylu przez Alicję Kosicką, Sylwię Pacek, Pawła Oziębło oraz Alicję Sobczykiewicz – autorkę efektownych czarnych róż, mechatego pająka, który przyczaił się na mównicy, oraz nietoperzy zawieszonych w różnych miejscach. Działania organizacyjne studentów koordynowała Emilia Flis, przewodnicząca Koła Naukowego Anglistów. Ona też upiekła „wampiryczne" babeczki, którymi częstowano słuchaczy.

Anna Kędra-Kardela
Aleksandra Kędzierska

Archiwum SKNF UMCS

Laureaci Konkursu

Konkurs „Od Licealisty do Finansisty"

W przedświąteczne wydarzenia organizowane na naszym Uniwersytecie znakomicie wpisał się Finał Konkursu „Od Licealisty do Finansisty" organizowanego przez Studenckie Koło Naukowe Finansistów UMCS. Zaproszeni goście oraz uczestnicy pojawili się 18 grudnia 2014 r. na Wydziale Ekonomicznym UMCS, by zawalczyć o nagrody ufundowane przez UMCS oraz o wiele upominków przekazanych przez Partnerów Konkursu – Narodowy Bank Polski, Giełdę Papierów Wartościowych, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce.

Dzięki formie rozbudowanego teleturnieju projekt poprzez zabawę przyczynia się do zwiększenia zainteresowania licealistów tematyką ogólnoekonomiczną, promując jednocześnie Wydział Ekonomiczny.

Do Finału IV edycji konkursu zakwalifikowało się 10 drużyn ze szkół z województwa lubelskiego. Startującym dopingowali licealiści z lubelskich szkół. Słuchacze mieli również szansę na zdobycie atrakcyjnych nagród oraz uczestnictwo w wykładach przeprowadzonych przez pracowników UMCS i zaproszonych gości.

Szczególnie emocjonujący okazał się III etap Finału opierający się na zasadzie licytacji pytań z określonych dziedzin. Oprócz ogromnej wiedzy, uczestnicy musieli wykazać się strategią. Wszystkim obecnym widowisko dostarczyło niezapomnianych wrażeń.

Zwieńczeniem wydarzenia była loteria skierowana do wszystkich obecnych oraz wręczenie nagród dla zwycięzców całego konkursu:

- I miejsce – III LO im. Unii Lubelskiej w Lublinie;
- II miejsce – II LO im. Hetmana J. Zamoyskiego w Lublinie;
- III miejsce – III LO w Kraśniku.

Korzystając z tej doniosłej chwili, z okazji pięciolecia istnienia SKNF UMCS, członkowie pragnęli podziękować swojemu opiekunowi naukowemu – prof. Jerzemu Węcławskiemu oraz wspierającym działalność Koła – dr Annie Korzeniowskiej, dr. Wojciechowi Misterkowi oraz mgr Beacie Lewickiej.

Studenckie Koło Naukowe Finansistów zamierza kontynuować inicjatywę i ma nadzieję, że będzie się ona cieszyła jeszcze większym zainteresowaniem ze strony licealistów.

Emilia Tarkowska

Fot. Joanna Borowska

Uczniowie szkół średnich podczas warsztatów GIS Day `14

Fot. Joanna Borowska

Studenci prowadzący GIS Day

GIS Day 2014 na UMCS

GIS Day, czyli Dzień Systemów Informacji Geograficznej jest międzynarodowym świętem użytkowników GIS (*Geographical Information Systems*) organizowanym z inicjatywy National Geographic Society oraz firmy ESRI (*Environmental Systems Research Institute*).

Fot. Joanna Borowska

Materiały promocyjne GIS Day 2014

Tradycyjnie obchody Dnia GIS mają miejsce w trzecią środę listopada. Tegoroczna edycja odbyła się 19 listopada 2014 r. W ramach GIS Day w Lublinie zorganizowano wydarzenia prezentujące zastosowania GIS w naukach: humanistycznych, środowiskowych, przyrodniczych i inżynieryjnych. Po raz pierwszy wzięły w nich udział cztery lubelskie uczelnie – Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie oraz Politechnika Lubelska.

Obchody tego święta w naszym Uniwersytecie zostały zorganizowane przez Studenckie Koło Naukowe Geoinformatyków GeoIT oraz studentów geografii. Wsparciem dla organizatorów była Pracownia Geoinformacji WNoZiGP oraz Zakład Informatyki WMFI. W programie znalazły się warsztaty geoinformacyjne oraz gra terenowa „Znajdź się w terenie". Warsztaty odbywały się w czterech pracowniach komputerowych na Wydziałach: Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej oraz Matematyki, Fizyki i Informatyki. W zajęciach uczestniczyli uczniowie szkół średnich z województwa lubelskiego, a prowadzili je studenci geoinformatyki i geografii UMCS. Każda sesja warsztatowa, a było ich 16, rozpoczynała się prezentacją wprowadzającą w zagadnienie wykorzystania Systemów Informacji Geograficznej. Następnie uczestnicy brali udział w quizie polegającym na zidentyfikowaniu miejsc przedstawionych na zdjęciach lotniczych. W drugiej części uczniowie zapoznawali się z możliwościami i funkcjonalnością programu ArcGIS Online. Prowadzący szczegółowo objaśniali zasadę działania tej platformy oraz pokazywali, w jaki sposób można szybko i łatwo stworzyć swoją własną interaktywną mapę i opublikować ją na portalu internetowym. Każdy z uczestników miał samodzielnie zrobić taką mapę. Etapem kończącym warsztaty było ogłoszenie wyników i wręczenie nagród laureatom. Najciekawsze mapy internetowe zostały opublikowane na stronie Koła: www.geoit.pl.

Gra terenowa „Znajdź się w terenie" odbyła się na terenie Kampusu Uniwersyteckiego. Jej celem było jak najszybsze odnalezienie punktów o podanych współrzędnych geograficznych przy pomocy aplikacji na smartfonach. Również w przypadku gry terenowej zwycięzcy zostali nagrodzeni. Fundatorem wszystkich nagród była firma ESRI Polska.

Tegoroczna edycja Dnia Gis była 15. takim wydarzeniem na świecie i 6. w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej. W tym roku po raz pierwszy było organizowane na dwóch Wydziałach. We wszystkich atrakcjach udział wzięło udział około 300 uczestników, znacznie więcej niż w latach ubiegłych. Mamy nadzieję, że kolejne lata przyczynią się do jeszcze większej popularyzacji wydarzenia, jakim jest GIS Day i zachęcą młodzież do podjęcia studiów w tym kierunku.

Joanna Borowska, Aleksandra Dąbrowska, Ewa Szkudzińska
***Studenckie Koło Naukowe Geoinformatyków UMCS* GeoIT**

Nowości wydawnicze Wydawnictwa UMCS

Oprac. Aneta Okuń

Absolwenci studiów pedagogicznych UMCS na rynku pracy

Joanna Wierzejska

Praca ma charakter empiryczny i sytuuje się w nurcie badań diagnostyczno-eksploracyjnych. Wychodzi naprzeciw potrzebom analizowania kariery zawodowej absolwentów studiów pedagogicznych, zwłaszcza w jej początkowym stadium, i wykorzystania przez nich posiadanych zasobów w złożonej i dynamicznej sytuacji na rynku pracy. Zebrany materiał badawczy pozwoli odpowiedzieć na wiele ważkich pytań.

Teoria i praktyka stosunków międzynarodowych. Dziedzictwo intelektualne Profesora Ziemowita Jacka Pietrasia

Red. Agata W. Ziętek, Hanna Dumała, Beata Surmacz, Marek Pietraś

Publikacja dedykowana pamięci wybitnego Profesora Ziemowita Jacka Pietrasia – przez wielu jego wychowanków, uczniów i przyjaciół – jest zbiorem wielu wartościowych, nowatorskich pod względem merytorycznym i metodologicznym, syntetycznie ujętych opracowań naukowych, w pełni adekwatnie nawiązujących do tego dorobku i twórczo, konsekwentnie potwierdzających – także w nowych realiach – jego diagnostyczne i prognostyczne ustalenia oraz przesłania.

Sektor bankowy i ubezpieczeniowy w Polsce w dobie niestabilności. Wybrane problemy

Red. Teresa H. Bednarczyk, Anna Korzeniowska

Stabilność sektora bankowego i ubezpieczeniowego ma ogromne znaczenie dla funkcjonowania gospodarki. Wpływ mają na nią zarówno rozwiązania instytucjonalno-prawne, jak i zachowania uczestników gry rynkowej. W publikacji przywołane zostały główne problemy związane z utrzymywaniem stabilności tych sektorów w okresie występowania znacznych zmian na rynku. Przedstawiono działania instytucji nadzoru oraz samych podmiotów chcących zapewnić sobie bezpieczeństwo funkcjonowania. Książka przeznaczona jest dla studentów, doktorantów i praktyków życia gospodarczego, zajmujących się szeroko pojętą tematyką finansową.

Peregrynacje do źródeł. Lubelski czas zatrzymany, cz. IV

Red. Janina Szcześniak, Monika Gabryś-Sławińska

Książka jest już czwartą publikacją wydaną w ramach zainicjowanej w 2006 r. serii *Peregrynacje do źródeł*. Zasygnalizowana w tytule tematyka stanowi w tym tomie punkt wyjścia do rozważań nad obecnością Lublina i Lubelszczyzny w życiu i twórczości pisarzy od XIX w. do współczesności. Celem monografii jest próba rekonstrukcji utrwalonej w tekstach literackich i publicystycznych mapy mentalnej Lubelszczyzny wyznaczanej przez konkretne miejsca (m.in. Lublin, ▸

Nałęczów, Kazimierz Dolny, Chełm, Zamość, Szczebrzeszyn, Puławy), ale również opisywanych poprzez miejsca wyobrażone, zatrzymane w czasowych impresjach.

Folia Bibliologica, t. LV/LVI

Tom obejmuje opracowania sensu stricto bibliologiczne i informatologiczne, jak również pozostające na obrzeżach dyscypliny, które stanowią bezpośrednie odzwierciedlenie kierunków badań prowadzonych w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa.

Wartości w językowo-kulturowym obrazie świata Słowian i ich sąsiadów, t. 3

Red. Iwona Bielińska-Gardziel, Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, Joanna Szadura
Publikacja *Wartości w językowo-kulturowym obrazie świata Słowian i ich sąsiadów*, t. 3 *Problemy eksplikowania i profilowania pojęć* jest siódmą pozycją aksjologiczną przygotowaną przez zespół lubelskich etnolingwistów we współpracy z badaczami z kilku ośrodków polskich i zagranicznych.

Le Mouvant ou la nostalgie du continu. Dynamiques du corps dans l'œuvre d'Émile Zola

Jolanta Rachwalska von Rejchwald
Cette étude prend son élan dans la volonté de faire parler tout le vivant de l'œuvre d'Émile Zola et de nous affronter, à travers cette expérience d'une relecture studieuse, « non seulement avec son passé et son présent, mais avec son futur qui est notre présent (Valéry).

60 lat Wydziału Humanistycznego UMCS. Historia i teraźniejszość

Wydział Humanistyczny istnieje od ponad 60 lat. W ciągu kolejnych lat stale się rozwijał. Powstawały nowe Katedry, a następnie Instytuty. Wzbogaceniu uległa również oferta , która jest bardzo szeroka i adresowana do osób zainteresowanych humanistyką nie tylko w tradycyjnym, ale również w nowatorskim, niekonwencjonalnym ujęciu. Publikacja ma na celu pokazanie, jak na przestrzeni tych kilkudziesięciu lat rozwijały się poszczególne jednostki wchodzące w skład Wydziału oraz upamiętnienie osób, które pracowały na jego sukcesy.

Człowiek w środowisku kulturowym

Red. Grażyna E. Kwiatkowska, Anna Siudem
Jest to piąty już tom rozpraw z serii *Analiza współczesnych zjawisk społecznych*, poświęcony tym razem jednostce w środowisku kultury. Prezentowana jest w nim interdyscyplinarna refleksja nad kulturą i jej obecnością w jednostkowym funkcjonowaniu. Teksty pozwalają na lepsze zrozumienie wieloaspektowego funkcjonowania człowieka w środowisku kultury i przyczynią się do podjęcia szeroko zakrojonej, interdyscyplinarnej dyskusji nad kulturowo-społecznymi aspektami funkcjonowania człowieka.

Polskie bibliografie nauk humanistycznych i społecznych do

roku 1989. Historia i metodyka

Alicja Matczuk

Praca zajmuje się polskimi bibliografiami nauk humanistycznych i społecznych o zakresie ogólnym, tj. obejmującym piśmiennictwo całej dyscypliny naukowej, oraz zasięgu narodowym (krajowym). Poza obszarem zainteresowania znalazły się spisy bibliograficzne opracowane i wydawane na użytek zagranicy. Ramy chronologiczne rozprawy obejmują okres od drugiej połowy XIX w. do 1989 r. Cezurę początkową wyznacza rok opublikowania najwcześniejszej bibliografii z zakresu analizowanych nauk. W sumie badaniami objęto 157 tytułów bibliografii.

Świętość w religijnej świadomości maturzystów województwa lubelskiego. Studium socjologiczne

Ewa Miszczak

Autorka zastanawia się, kto współcześnie może czy raczej chce w przyszłości zostać świętym, jakimi cechami powinien się odznaczać, jakie mieć priorytety i dążenia. Autorka wykonała na ten temat badania empiryczne w środowisku maturzystów w województwie lubelskim, których jeszcze nikt w Polsce nie podjął i nie zrealizował. Odwołaniami do wielu publikacji z zakresu teologii, biblistyki, socjologii i religioznawstwa ustala zaś historycznie zmienną narrację świętości i ewoluujący kanon świętego.

Studia Białorutenistyczne, t. 8

Red. Michał Sajewicz, Siarhei Kawaliou, Mariusz Korzeniowski

Studia Białorutenistyczne to rocznik, którego celem jest wzbogacenie wiedzy polskich środowisk zainteresowanych naszym wschodnim sąsiadem – Białorusią. Podstawowym składnikiem podejmowanej problematyki są polsko-białoruskie związki kulturowe, literackie i językowe na przestrzeni dziejów. Na tom 8 składa się 15 artykułów oraz recenzje, noty o książkach i sprawozdania z konferencji.

Język rosyjski w przestrzeni komunikacyjnej

Red. Henryka Munia, Swietłana Szaszkowa

Zbiór zawiera prace o charakterze deskrypcyjnym, projekcyjno-aplikacyjnym i dyrektywalnym dotyczące różnorodnych aspektów funkcjonowania mechanizmów mownych oraz ich kształtowania w procesie akwizycji języka rosyjskiego na stopniu nie tylko wyższym (studiach filologicznych oraz pozostałych kierunkach kształcenia), ale także na etapach wcześniejszych. Tworzą pod względem tematycznym i problemowym pewną spoistą całość.

As estratégias gramaticais de expressão da iteratividade em português

Justyna Wiśniewska

A língua portuguesa dispõe de diferentes meios de marcação do aspecto verbal. O objetivo deste estudo é analisar os processos gramaticais (os tempos gramaticais, as perífrases verbais e os adverbiais circunstanciais) utilizados no português europeu para exprimir o valor aspectual de iteratividade. Ao sublinhar o valor aspectual em questão, expresso por recursos referidos neste estudo, traduz-se a ideia de que a significação de uma determinada forma linguística depende da interação de todos os elementos do enunciado. A análise dos meios linguísticos evidencia o carácter composicional do valor aspectual de iteratividade.

Literatura – Media – Polityka. Prace

ofiarowane Panu Profesorowi Krzysztofowi Stępnikowi

Red. Magdalena Piechota

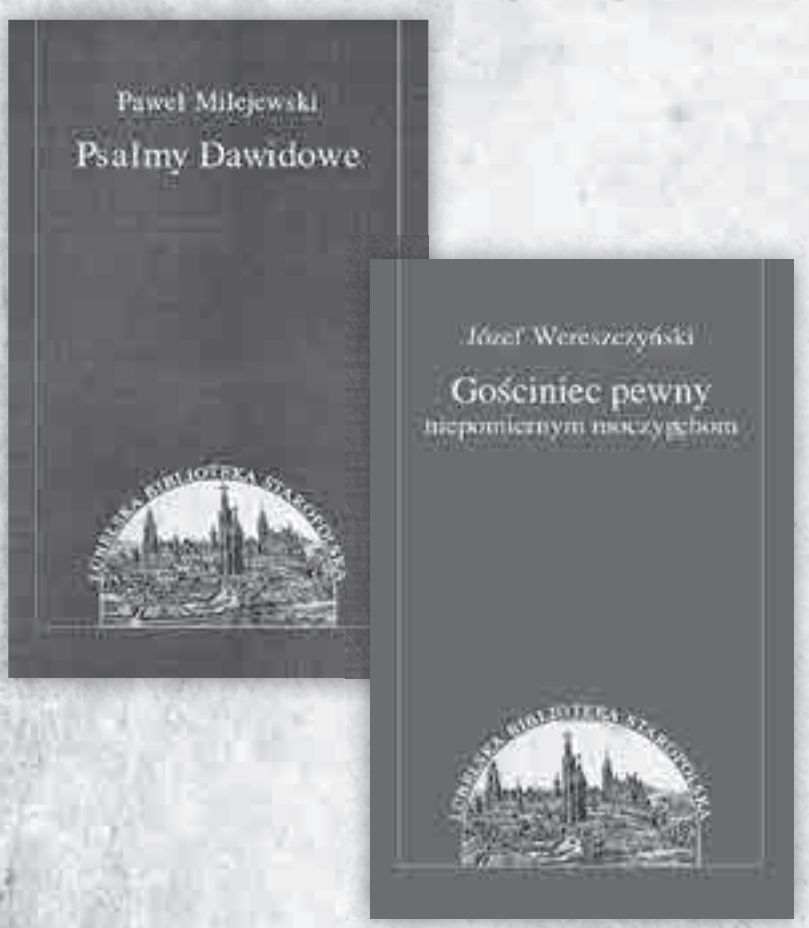
Tom jest darem od doktorantów i współpracowników dla prof. dr. hab. Krzysztofa Stępnika. Zebrane teksty dokumentują różnorodność materiałów w postaci dojrzałych, interesujących i wartościowych artykułów uczniów i współpracowników Jubilata. Znalazły się tu prace poświęcone komunikacji i jej estetyce, genologii dziennikarskiej, medialnemu obrazowi wybranych aspektów rzeczywistości, związkom między prasą a literaturą, miejscu karykatury w prasie międzywojennej i znaczeniu dla kultury polskiej jednego z twórców kina z tego okresu.

Polskie wartości w europejskiej aksjosferze

Jerzy Bartmiński

Publikacja jest zbiorem rozproszonych prac aksjologicznych prof. Jerzego Bartmińskiego, publikowanych w latach 1981–2014 w pismach i tomach zbiorowych, często dziś niedostępnych. Studia i szkice aksjologiczne oraz głosy obywatelskie na temat wartości dotyczą zagadnień trudnych i pięknych. Bez względu na to, czy formułowane w czasie transformacji ustrojowej, integracji europejskiej czy też w dobie globalizacji i społeczeństwa obywatelskiego nie tracą na aktualności.

Lubelska Biblioteka Staropolska

Pod koniec grudnia 2014 r. ukazały się dwa kolejne tomy edycji krytycznych w ramach serii „Lubelska Biblioteka Staropolska": Józefa Wereszczyńskiego *Gościniec pewny niepomiernym moczygębom*, oprac. i wprowadzenie Anna Sitkowa, oraz Pawła Milejewskiego *Psalmy Dawidowe*, oprac. i wprowadzenie Katarzyna Meller; redaktorem naukowym obu tomów jest Dariusz Chemperek. Zapoczątkowana w 2004 r. seria liczy już 13 tomów, cztery ostatnie zostały sfinansowane z grantu NPRH „Lubelska Biblioteka Staropolska. Edycja krytyczna tekstów staropolskich związanych ze wschodnią Małopolską – kontynuacja serii wydawniczej", który jest realizowany w Zakładzie Literatury Staropolskiej IFP pod kierunkiem dr. hab Dariusza Chemperka, prof. nadzw. Prace edytorskie wykonali/wykonują badacze z ZLS, m.in. dr hab. Sławomir Baczewski, dr Anna Nowicka-Struska, dr Tomasz Lawenda oraz zaproszeni do współpracy badacze z Uniwersytetów: Śląskiego, im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Warszawskiego i Łódzkiego.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

12

10

Spotkania świąteczne na UMCS

11

1-4: Opłatek w Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców, fot. Wiaczesław Kostko; **5-7:** Koncert „Idą, idą Święta… ”; **8-10:** Koncert kolęd i opłatek Zespołu Tańca Ludowego UMCS; **11-15:** Wigilia Akademicka; **16-17:** Koncert Audiofeels, fot. Robert Frączek

14

15

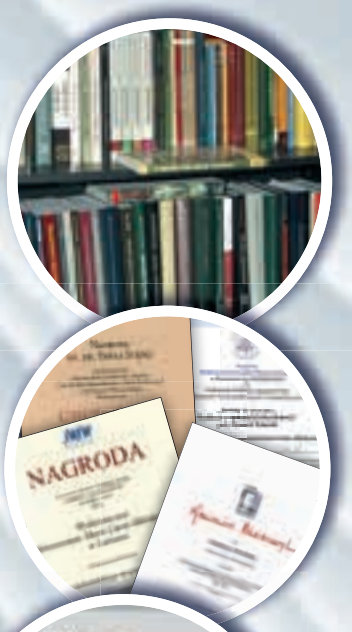

13

16

17

Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej

- Powstało w roku 1946 i jest **jednym z największych wydawnictw naukowych** w Polsce.
- **Rocznie** publikujemy około **200 nowych tytułów**.
- Naszą pracę cechuje **profesjonalizm i duże zaangażowanie**.
- Doceniany jest **wysoki poziom merytoryczny i edytorski** naszych publikacji, a świadectwem tego są liczne nagrody i wyróżnienia.
- **Tematyka** naszych **publikacji jest różnorodna**. Wydajemy monografie, prace zbiorowe, podręczniki akademickie i czasopisma naukowe.
- Nasze publikacje dostępne są w wersji elektronicznej na platformie **ibuk.pl**
- Księgarnia internetowa **www.wydawnictwo.umcs.eu**

WYDAWNICTWO UMCS
ul. Idziego Radziszewskiego 11, 20-031 Lublin
Budynek Biblioteki Głównej UMCS, III p., tel.: 81 537 53 04